

2021/0203(COD)

5.5.2022

ARVAMUS

Esitaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Saaja: tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse energiatõhusust (uuesti sõnastatud)
(COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD))

Arvamuse koostaja: Eleonora Evi

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Energiatõhusus on meie kõige tähtsam kütus. Ka Rahvusvaheline Energiaagentuur (IEA)¹ on märkinud, et kiirem energiatõhususe suurendamine peab olema käesoleva kümnendi prioriteet. See annab võimaluse saavutada Pariisi 1,5 °C eesmärk, tuues ühtlasi kasu keskkonnale, tervisele, ühiskonnale ja majandusele. Kahjuks on energiatõhusus seni olnud liidu ja liikmesriikide kliimameetmete nõrk külj.

Kooskõlas käesoleva direktiivi viimase läbivaatamise käigus võetud suurte sihtidega seisukohaga peaksid Euroopa Parlament ja eelkõige meie enda parlamendikomisjon tegema ettepaneku kehtestada 2030. aasta energiatõhususe eesmärk sellisel tasemel, mis võimaldaks Euroopal täielikult ära kasutada oma energiatõhususe tehnilist potentsiaali, suurendades samal ajal panust Pariisi 1,5 °C eesmärgi saavutamisse. Teen arvamuse eelnõus ettepaneku, et kehtestatav liidu energiatõhususe eesmärk oleks võrreldes 2007. aasta võrdlusstsenariumist lähtuvate prognoosidega vähemalt 45 %. Kuna 2007. aasta ja 2020. aasta uue võrdlusstsenariumi vahel on olulisi erinevusi ning kuna mõjuhinnang ei sisalda vastavustabeleid, jätan ülesande teisendada 45 % eesmärk uut stsenaariumi kasutades samaväärseks protsendimääraks juhtivale komisjonile ehk tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile (ITRE-komisjon).

Riiklikud iga-aastased energiasäästukohustused, mis on sätestatud endises artiklis 7 (nüüd artikkel 8), on seni olnud üks direktiivi edukamaid elemente. Selleks et kajastada liidu suuremaid energiatõhususe eesmärke, teen ettepaneku suurendada iga-aastast energiasäästukohustust 1,5 %-lt 2 %-le.

Kuid suuremad eesmärgid üksi ei käivita vajalikke meetmeid. Et ELi eesmärk saavutataks, peab see tuginema tugevale juhtimisele, selgetele nõuetele integreerida energiatõhusus kõikidesse sektoritesse („energiatõhususe esikohale seadmine“) ja ambitsioonikatele kõrvalmeetmetele.

Juhtimisraamistiku tugevdamiseks teen ettepaneku kehtestada siduvad riiklikud panused üksnes I lisas esitatud valemi alusel. Liikmesriikidele endile võimaluse andmine oma panuse määramiseks on osutunud ebaõnnestunud käsituseks, nagu on tõendanud 2,8 ja 3,1 protsendipunktiline lõhe praeguse, riiklikest energia- ja kliimakavadest tuleneva eesmärgi puhul. Aasta 2030 on ukse ees ja seetõttu ei tohi iga liikmesriigi õiglase osa määramisel enam aega kaotada.

Pean kavandatavat energiatõhususe esikohale seadmise artiklit tervitatavaks, kuid soovitan seda tugevdada selgemate rakendus- ja aruandlusnõuetega, et tagada, et kogu energiatõhususe meetmetest saadavat kasu võetaks kõigis asjaomastes sektorites ja kõigis liikmesriikides täielikult arvesse.

Minu peamised ettepanekud eesmärgi saavutamise aluseks olevate meetmete tugevdamiseks on järgmised:

– tugevdada avaliku sektori rolli nõudlust suurendava tegurina, kui tegemist on kõige

¹ IEA (Rahvusvaheline Energiaagentuur) (2021), Net Zero by 2050 A Roadmap for the Global Energy Sector (Nullheide aastaks 2050. Ülemaailmse energiasektori kava), <https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050>.

energiatõhusamate hoonete, aga ka teenuste ja toodetega;

– anda kooskõlas renoveerimislaine strateegiaga eeskuju ka sotsiaalsele taristule, millelt samuti nõutakse, et sotsiaalteenuseid pakkuvad erahooned täidaksid iga-aastase renoveerimismäära nõude;

– võtta energიაuditites, energijahtimissüsteemides, energiatõhususe lepingute sõlmimisel ja riigihankereeglites rohkem arvesse ressursitarbimise (eelkõige vee) ja energiatarbimise vahelist seost;

– nõuda energiatõhususe potentsiaali ärakasutamist suuremas tarbijate rühmas, muutes auditid ja energijahtimissüsteemid kohustuslikuks ka väiksematele ettevõtetele ja reoveepuhastitele, parandades energიაuditite kvaliteeti ja kasutamist ning luues aluse andmekeskuste energiatõhususe nõuete määratlemiseks.

Veel üks teema, mille kohta olen esitanud muudatusettepanekud, on küte ja jahutus. Käesolev direktiiv peab toetama kiiremat üleminekut tõhusale ja taastuvenergiaga põhinevale kaugkütte- ja -jahutussektorile. Kogu Euroopas on näiteid linnadest, kus kütte- ja jahutussüsteemid töötavad 100 % ulatuses taastuvenergiaga², mistõttu uued tõhusad kaugkütte- ja -jahutussüsteemid tuleks tänapäeval määratleda kui süsteemid, mis põhinevad ainult taastuvenergiaga. Võttes arvesse kaugkütte- ja -jahutussüsteemide pikka kasutusiga, ei tohiks direktiiviga lubada, et renoveeritud kaugkütte- ja -jahutussüsteemid saaksid pidada tõhusateks, kui need pärast 2035. aastat ei tugi 100 % ulatuses taastuvenergiaga, või vastasel juhul ei täida Euroopa hiljemalt 2050. aastaks oma kliimanetraalsuse eesmärki.

Ja viimasena – selleks, et enam ei tekiks olukorda, kus puuduvad usaldusväärsed andmed energiatõhususe paranemise kohta, nagu see oli praeguse direktiivi puhul, teen ettepaneku nõuda deklareeritud energiatõhususe paranemise kohta regulaarseid sõltumatuid järelauditeid.

² Integrating renewable and waste heat and cold sources into district heating and cooling systems (Taastuvenergia- ning heitsoojus- ja heitjahutusallikate integreerimine kaugkütte- ja -jahutussüsteemidesse), JRC, 2021

LISA: ARVAMUSE KOOSTAJALE TEAVET ANDNUD ÜKSUSTE JA ISIKUTE LOETELU

Loetelu koostamine on vabatahtlik ning selle eest vastutab ainuisikuliselt arvamuse koostaja. Arvamuse koostaja on saanud arvamuse ettevalmistamisel kuni selle komisjonis vastuvõtmiseni teavet järgmistelt üksustelt ja isikutelt:

Üksus ja/või isik
Agora Energiewende
Austrian Federal Chamber of Labour
BEUC
BPIE
CEE Bankwatch Network
CISPE cloud
Climate Action Network (CAN) Europe
Climate Strategy & Partners
CNA
Confartigianato
DENEFF
DIGITALEUROPE
E3G
Ecolab
EEB
EurEau
Eurima
Eurofer
Eurofuel
European Alliance to Save Energy (EU-ASE)
European Building Automation and Controls Association (EU.BAC)
European Distribution System Operators (E.DSO)
European Federation of Intelligent Energy Efficiency Services (EFIEES)
European Heating Industry
European Telecommunications Network Operators' Association
FEDARENE
Friends of the Earth Europe
Glass for Europe
Hydrogen Europe
Iberdrola
Jacques Delors Institute
Legambiente
NATURGY ENERGY GROUP
ÖBB-Holding AG
Renovate Italy
Schneider Electric
The Coalition for Energy Savings
The Regulatory Assistance Project

MUUDATUSETTEPANEKUD

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) Kliimaeesmärgi kavale lisatud mõjuhinnangust on ilmnenu, et suurendatud kliimaeesmärkide saavutamiseks tuleb energiatõhususe eesmärki võrreldes praeguse 32,5 % eesmärgiga märkimisväärselt suurendada.

Muudatusettepanek

(7) Kliimaeesmärgi kavale lisatud mõjuhinnangust on ilmnenu, et suurendatud kliimaeesmärkide saavutamiseks tuleb energiatõhususe eesmärki võrreldes praeguse 32,5 % eesmärgiga märkimisväärselt suurendada. ***Kliimaga seotud hädaolukord, fossiilenergia hinnatõus, terav geopoliitiline vajadus vähendada märkimisväärselt liidu energiasõltumatust ja kiirendada energiasüsteemi ümberkujundamist nõuavad siiski suuremaid eesmärke. Rahvusvahelise Energiaagentuuri andmetel tuleb üle 40 % kasvuhoonegaaside heite vajalikust vähendamisest saavutada energiatõhususe meetmete abil. Investeeringud energiatõhususse toovad kasu majandusele ja iga 1 miljoni euro kohta, mis investeeritakse hoonete renoveerimisse, luuakse liidus keskmiselt 18 töökohta. Hoonete renoveerimise meetmed kooskõlas renoveerimislaine eesmärkidega võivad 2030. aastaks vähendada gaasiküttega kodumajapidamiste energiaarveid rohkem kui 400 euro võrra aastas^{1a}. Energiatõhususe potentsiaali maksimeerimise oluline osa on liidu hoonete täielik renoveerimine.***

^{1a} COVID-19 mõju energiasüsteemi ümberkujundamisele, [HTTPS://WWW.DNV.COM/ENERGY-](https://www.dnv.com/energy-)

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Liikmesriikide poolt riiklikes energia- ja kliimakavades esitatud riiklike panuste summa on liidu eesmärgi tasemest (32,5 %) väiksem. Võrreldes 2007. aastal 2030. aastaks prognoositud võrdlusenaariumiga vähendaks jõupingutuste summa lõppenergia tarbimist 29,4 % ja primaarenergia tarbimist 29,7 %. See tähendaks ELi 27 liikmesriigis kokku 2,8 protsendipunkti suurust lõhet primaarenergia tarbimises ja 3,1 protsendipunkti suurust lõhet lõppenergia tarbimises.

Muudatusettepanek

(8) Liikmesriikide poolt riiklikes energia- ja kliimakavades esitatud riiklike panuste summa on liidu eesmärgi tasemest (32,5 %) väiksem. Võrreldes 2007. aastal 2030. aastaks prognoositud võrdlusenaariumiga vähendaks jõupingutuste summa lõppenergia tarbimist 29,4 % ja primaarenergia tarbimist 29,7 %. See tähendaks ELi 27 liikmesriigis kokku 2,8 protsendipunkti suurust lõhet primaarenergia tarbimises ja 3,1 protsendipunkti suurust lõhet lõppenergia tarbimises. ***Selle lõhe kõrvaldamiseks eesmärkides on vaja selget valemit, et arvutada riiklikud siduvad panused, mis kokku saavutavad liidu siduva energiatõhususe eesmärgi.***

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Ehkki energiasäästu potentsiaal on kõikides sektorites endiselt suur, **vajab** erilist tähelepanu transport, sest see moodustab üle 30 % lõppenergia tarbimisest, ning hooned, kuna liidu hoonetest 75 % puhul on energiatõhusus halb. Teine üha olulisem sektor on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) sektor, mille arvele langeb 5–9 % kogu maailma elektritarbimisest ja üle 2 %

Muudatusettepanek

(9) Ehkki energiasäästu potentsiaal on kõikides sektorites endiselt suur, **vajavad** erilist tähelepanu transport, sest see moodustab üle 30 % lõppenergia tarbimisest ja **energiasäästu potentsiaal selles sektoris ei ole kaugeltki ammendatud**, ning hooned, kuna liidu hoonetest 75 % puhul on energiatõhusus halb **ja liikmesriikide vahel on märkimisväärsed erinevused**. Teine üha

koguheitest. 2018. aastal langes andmekeskuste arvele 2,7 % EL 28 elektrinõudlusest⁴⁸. Sellega seoses rõhutati liidu digitaalstrateegias⁴⁹ vajadust väga energiatõhusate ja jätkusuutlike andmekeskuste ning telekommunikatsiooniopeeraatoritega seotud läbipaistvusmeetmete järele nende ökoloogilise jalajälje vallas. Lisaks tuleks arvesse võtta ka tööstuse energianõudluse võimalikku suurenemist, mis võib tuleneda süsinikuheite vähendamisest eelkõige energiamahukate protsesside puhul.

⁴⁸ Vt ka Euroopa Komisjon, uuringu lõpparuanne: Energiatõhusad pilvandmetöötlustehnoloogiad ja keskkonnasõbraliku pilvandmetöötlusturu poliitika, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>.

⁴⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa digituleviku kujundamine“, COM(2020) 67 final.

olulisem sektor on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) sektor, mille arvele langeb 5–9 % kogu maailma elektritarbimisest ja üle 2 % koguheitest. 2018. aastal langes andmekeskuste arvele 2,7 % EL 28 elektrinõudlusest⁴⁸ **ja ilma asjakohaseid meetmeid võtmata võib põhjendatult eeldada nende olulist kasvu**. Sellega seoses rõhutati liidu digitaalstrateegias⁴⁹ vajadust väga energiatõhusate ja jätkusuutlike andmekeskuste ning telekommunikatsiooniopeeraatoritega seotud läbipaistvusmeetmete järele nende ökoloogilise jalajälje vallas. Lisaks tuleks arvesse võtta ka tööstuse energianõudluse võimalikku suurenemist, mis võib tuleneda süsinikuheite vähendamisest eelkõige energiamahukate protsesside puhul.

⁴⁸ Vt ka Euroopa Komisjon, uuringu lõpparuanne: Energiatõhusad pilvandmetöötlustehnoloogiad ja keskkonnasõbraliku pilvandmetöötlusturu poliitika, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>.

⁴⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa digituleviku kujundamine“, COM(2020) 67 final.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9a) Energiatõhususe parandamise tähtsus kõigis sektorites, kus see on asjakohane, on veelgi suurenenud seoses Venemaa agressiooniga Ukraina vastu, mis on näidanud vajadust tugevdada liidu

energiajulgeolekut ja kaotada sõltuvus energiatarnetest riikidest, kelle väärtused ja eesmärgid on vastuolus liidu väärtuste ja eesmärkidega. Iga saavutatud 1 % energiasäästu kohta võiks liit vähendada oma gaasiimporti 2,6 %^{1b} võrra. Energiatõhusus peaks olema uue Euroopa energiamudeli põhielement ning vastupidava, sõltumatu, demokraatliku ja suurel määral taastuenergia põhineva Euroopa energiasüsteemi alus.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

(10) Kõrgem eesmärk nõuab kulutõhusate energiatõhususmeetmete jõulisemat edendamist energiasüsteemi kõigis osades ja kõigis asjaomastes sektorites, kus tegevus mõjutab energianõudlust, näiteks transpordi-, vee- ja põllumajandussektoris. Energiatõhususe parandamine kogu energiaahelas, kaasa arvatud energia tootmine, ülekanne, jaotus ja lõppkasutus, toob kasu keskkonnale, parandab õhukvaliteeti ja rahvatervist, vähendab kasvuhoonegaaside heidet, parandab energiajulgeolekut, vähendab kodumajapidamiste ja ettevõtjate energiakulu, leevendab energiaostuvõimetust, suurendab majanduses tervikuna konkurentsivõimet, tööhõivet ning elavdab majandustegevust, parandades seega kodanike elukvaliteeti. See on kooskõlas energialiidu raames võetud liidu kohustustega ja 2015. aasta Pariisi kokkuleppega kehtestatud ülemaailmse kliimamuutuste tegevuskavaga.

Muudatusettepanek

(10) Kõrgem eesmärk nõuab kulutõhusate energiatõhususmeetmete jõulisemat edendamist energiasüsteemi kõigis osades ja kõigis asjaomastes sektorites, kus tegevus mõjutab energianõudlust, näiteks transpordi-, vee- ja põllumajandussektoris. Energiatõhususe parandamine kogu energiaahelas, kaasa arvatud energia tootmine, ülekanne, jaotus ja lõppkasutus, toob kasu keskkonnale, parandab õhukvaliteeti ja rahvatervist, vähendab kasvuhoonegaaside heidet, **sealhulgas metaaniheidet ja survet loodusvaradele**, parandab energiajulgeolekut, vähendab kodumajapidamiste ja ettevõtjate energiakulu, leevendab **olemasolevat energiaostuvõimetust, vältides samal ajal selle edasist levikut**, suurendab majanduses tervikuna konkurentsivõimet, tööhõivet ning elavdab majandustegevust, parandades seega kodanike elukvaliteeti. See on kooskõlas energialiidu raames võetud liidu kohustustega ja 2015. aasta Pariisi kokkuleppega kehtestatud ülemaailmse kliimamuutuste tegevuskavaga.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(10a) Liit impordib 58 % oma energiast, mis teeb liidust maailma suurima energiaimportija, ja maksab selle eest 400 miljardit eurot aastas. 83 % liidu gaasist ja üle 90 % naftast imporditakse, Venemaa tarnib üle 40 % gaasist ning on Euroopa suurim nafta- ja söetarnija ^{1a}. Energiatõhusus on Euroopa energiajulgeoleku suurendamise keskne meede, kuna ohutuimad energiavarud on need, mida ei kasutata. Iga saavutatud 1 % energiasäästu kohta võiks liit vähendada oma gaasiimporti 2,6 % ^{1b}. Energiatõhusus peaks olema uue Euroopa energiamudeli põhielement ning vastupidava, sõltumatu, demokraatliku ja täielikult taastuvenergiaga põhineva Euroopa energiasüsteemi alus.

^{1a} Eurostatija Euroopa Komisjoni talituste töödokument, mis on lisatud teatisele „Energiahind ja energiakulu Euroopas“, COM(2020) 951 final.

^{1b} Euroopa Komisjoni 2014. aasta teatis „Energiatõhusus ning selle panus energiajulgeolekusse ja 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku“ (SWD(2014) 255 final) ja (SWD(2014) 256 final).

Selgitus

Vajalik teksti sisemist loogikat ja sidusust silmas pidades.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 10 b (uus)

(10b) Transpordi- ja eluasemesektori energiatõhususe parandamine võib samuti soodustada linnade taaselustamist, mis on oluline tööhõive, hoonete parandamise ning muutuvate liikuvus- ja juurdepääsetavusmudelite jaoks, edendades tõhusamaid ja säästvamaid võimalusi.

Selgitus

See muudatusettepanek on lahutamatu seotud teiste osadega tekstis, mida komisjon on oma ettepanekuga muutnud.

Muudatusettepanek 8

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 11**

(11) Käesolev direktiiv astub sammu 2050. aastaks kliimaneutraalsuse saavutamise suunas, mille raames käsitatakse energiatõhusust omaette energiaallikana. Kõigis sektoreis, ka väljaspool energiasüsteemi, sealhulgas finantssektoris, tuleks kõigil tasandil kõikehõlmava põhimõttena arvesse võtta energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet. Uute tarne- ja muudes poliitikavaldkondades kehtestatavate normide kindlaksmääramisel tuleks poliitilistes, kavandamis- ja investeerimisotsustes esimese valikuna kaaluda energiatõhususlahendusi. Ehkki energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamine ei tohiks piirata muid juriidilisi kohustusi, eesmärke ega põhimõtteid, ei tohiks need omakorda põhimõtte kohaldamist takistada ega sellest vabastada. Komisjon peaks tagama, et energiatõhusus ja tarbimiskaja saaksid konkureerida tootmisvõimsusega võrdsetel alustel. Energiatõhususe parendusi tuleb alati teha, kui need on samaväärsetest turul pakutavatest lahendustest kulutasuvamad.

(11) Käesolev direktiiv astub sammu 2050. aastaks kliimaneutraalsuse saavutamise suunas, mille raames käsitatakse energiatõhusust omaette energiaallikana. Kõigis sektoreis, ka väljaspool energiasüsteemi, sealhulgas finantssektoris, tuleks kõigil tasandil kõikehõlmava põhimõttena arvesse võtta energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet. Uute tarne- ja muudes poliitikavaldkondades kehtestatavate normide kindlaksmääramisel tuleks poliitilistes, kavandamis- ja investeerimisotsustes esimese valikuna kaaluda energiatõhususlahendusi, **tingimusel, et need toovad kaasa kasvuhoonegaaside heite vähenemise energia lõpptarbimise ühiku kohta.** Ehkki energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamine ei tohiks piirata muid juriidilisi kohustusi, eesmärke ega põhimõtteid, ei tohiks need omakorda põhimõtte kohaldamist takistada ega sellest vabastada. **Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet tuleks kohaldada kõikidel otsuste tegemise tasanditel: liidu,**

See peaks andma liidule, eelkõige kodanikele ja ettevõtjatele, võimaluse kasutada ära energiatõhususe arvukaid eeliseid. Energiatõhususe parandamise meetmete kohaldamine peaks olema prioriteet ka energiaostuvõimetuse leevendamisel.

riigi ja kohalikul tasandil. Liidu tasandil sätestati energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte hiljuti energia- ja kliimaalastes õigusaktides, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 347/2013^{1a}, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2018/1999^{1b}, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses 2019/944^{1c} ja käesolevas direktiivis. Finantsvaldkonnas on see põhimõte viidud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusesse (EL) 2020/852^{1d}. Komisjon peaks selgitama, kuidas ta kavatseb seda põhimõtet kohaldada liidu energia- ja kliimapoliitika ülejäänud osade ning investeerimisraamistike suhtes, samuti kõigi muude asjakohaste liidu poliitikavaldkondade suhtes, näiteks keskkonna-, transpordi- ja finantsvaldkonnas. Selleks et muuta energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte täielikult toimivaks ja strateegiliseks prioriteediks, peaks komisjon võtma asjakohaseid meetmeid, et muuta reguleerimine tõhusamaks ja tulemuslikumaks, vältides selliste vahendite eraldamist, mida bürokraatlike ja haldustõkete tõttu ei kasutata; komisjon peaks kõrvaldama vastuolulised vahendid ning seadma prioriteediks lõhe vähendamise liidu ambitsioonide ja riiklike eesmärkide vahel, mis riiklikes energia- ja kliimakavades esitatud kujul ei ole olnud piisavalt ambitsioonikad.

Komisjon peaks tagama, et energiatõhusus ja tarbimiskaja saaksid konkureerida tootmisvõimsusega võrdsetel alustel. Energiatõhususe parendusi tuleb alati teha, kui need on samaväärsetest turul pakutavatest lahendustest kulutasuvamad. See peaks andma liidule, eelkõige kodanikele ja ettevõtjatele, võimaluse kasutada ära energiatõhususe arvukaid eeliseid. Energiatõhususe parandamise meetmete kohaldamine peaks olema prioriteet ka energiaostuvõimetuse leevendamisel.

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määrus (EL) nr 347/2013 üleeuroopalise energiataristu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1364/2006/EÜ ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 713/2009, (EÜ) nr 714/2009 ja (EÜ) nr 715/2009 (ELT L 115, 25.4.2013, lk 39).

^{1b} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

^{1c} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125).

^{1d} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

Muudatusettepanek 9

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 11 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11a) Kuna energiataristuse esikohale

seadmise põhimõte on ringmajanduse süsteemi keskmeks, peaks komisjon pöörama suuremat tähelepanu ehitussektorile, mis moodustab liidus üle 40 % energia lõpptarbimisest, rääkimata sellest, et 75 % liidu hoonetest on endiselt energiatõhusad. Ringmajanduse parem integreerimine ehitussektorisse tagaks hoone taristu ja tehnilise suutlikkuse pikema eluea ja väiksema energiatarbimise, luues samas selle sektori jaoks konkreetseid CO₂-heite vähendamise ja saaste vähendamise viisid.

Selgitus

See muudatusettepanek on lahutamatu seotud teiste osadega tekstis, mida komisjon on oma ettepanekuga muutnud.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) Energiatõhusust tuleks tulevastes liidu energiataristu investeerimisotsustes pidada keskseks elemendiks ja prioriteediks. Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamisel tuleks peamiselt arvesse võtta süsteemi tõhususe alast lähenemisviisi ja ühiskondlikku perspektiivi. Seega peaks see aitama suurendada üksikute lõpptarbimissektorite ja kogu energiasüsteemi tõhusust. Selle põhimõtte kohaldamine peaks toetama ka investeeringuid energiatõhusatesse lahendustesse, mis aitavad kaasa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2020/852⁵⁰ loetletud keskkonnaeesmärkide saavutamisele.

Muudatusettepanek

(12) Energiatõhusust tuleks tulevastes liidu energiataristu investeerimisotsustes pidada keskseks elemendiks ja prioriteediks **liidu hoonete CO₂-heite vähendamisel, et saavutada hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsus, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1119^{49a} sätestatud 2030. aasta eesmärgid.** Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamisel tuleks peamiselt arvesse võtta süsteemi tõhususe alast lähenemisviisi ja ühiskondlikku ja **soolise võrdõiguslikkuse** perspektiivi. Seega peaks see aitama suurendada üksikute lõpptarbimissektorite ja kogu energiasüsteemi tõhusust. Selle põhimõtte kohaldamine peaks toetama ka investeeringuid energiatõhusatesse lahendustesse, mis aitavad kaasa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2020/852 loetletud keskkonnaeesmärkide

saavutamisele.

49a Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

⁵⁰ ELT L 198, 22.6.2020, lk 13–43.

⁵⁰ ELT L 198, 22.6.2020, lk 13–43.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12a) See põhimõte täiendab ELi ringmajanduse tegevuskava. Pikema kasutusajaga toodete ja taristute kavandamine ning toorainete korduskasutamine ja ringlussevõtt vähendavad energiatarbimist ja kasvuhoonegaaside heidet toodete ja taristute olelusringi jooksul. Ringmajanduse põhimõtete kohaldamine hoonete renoveerimisel võib näiteks tuua olulisi kaasnevaid hüvesid energia- ja ressursitõhususe, CO₂ heite vähendamise ja saastest puhastamise seisukohast.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13) Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1999⁵¹ ning see on energiasüsteemi lõimimise strateegia⁵²

(13) Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1999⁵¹ ning see on energiasüsteemi lõimimise strateegia⁵² ja

keskmes. Ehkki põhimõtte põhineb kulutõhususel, on selle kohaldamisel laiem mõju, mis võib asjaoludest olenevalt varieeruda. Komisjon koostas põhimõtte rakendamiseks ja kohaldamiseks konkreetseid suunised, pakkudes välja konkreetseid vahendid ja näited põhimõtte kohaldamiseks eri sektoreis. **Komisjon on esitanud liikmesriikidele ka soovitusel, mis tugineb käesoleva direktiivi nõuetele ja milles kutsutakse üles** võtma põhimõtte kohaldamise osas konkreetseid meetmeid.

renoveerimislaine strateegia^{52a} keskmes. Ehkki põhimõtte põhineb kulutõhususel, on selle kohaldamisel laiem mõju, mis võib asjaoludest olenevalt varieeruda. Komisjon koostas põhimõtte rakendamiseks ja kohaldamiseks konkreetseid suunised **ja soovitusel**, pakkudes välja konkreetseid vahendid ja näited põhimõtte kohaldamiseks eri sektoreis, **ning kutsus liikmesriike üles** võtma põhimõtte kohaldamiseks konkreetseid meetmeid. **Suunistes on esitatud loetelu keskkonnaalastest, sotsiaalsetest ja majanduslikest eelistest ja mõjudest, mida poliitikakujundajad peaksid arvesse võtma, nagu parem tervis, heaolu ja mugavus, kodumajapidamiste kasutada oleva tulu suurenemine, kütteostuvõimetuse leevendamine, kasvuhooonegaaside heitkoguste ja energiatarbimise vähenemine, energiaallikate, vee ja muude ressursside parem haldamine ja tarbimise vähendamine, väiksem surve ökosüsteemidele, vähenenud materjalitarbimine, fossiilkütuste tarbimise vähenemine ja taastuvenergia investeringute vajadus seatud poliitiliste eesmärkide saavutamiseks, suurem tööstuslik tootlikkus, varade turuväärtuse suurenemine, muutused SKPs ja tööhõives, muutused avaliku sektori eelarvetes (eelkõige energia- ja sotsiaalvaldkonna kulutused), suurem innovatsioon ja konkurentsivõime, suurem energiajulgeolek ja -sõltuvus. **Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte põhineb kõnealustel mittesiduvatel suunistel ja soovitusel ning nende põhielemendid kajastuvad õigusaktides. Komisjon peaks täiendama suuniseid ja soovitust sektoripõhiste käsiraamatute ja juhtumiuuringutega.****

⁵¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega

⁵¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega

muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013, PE/55/2018/REV/1 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1–77).

⁵² „ELi energiasüsteemi lõimimise strateegia“, COM(2020) 299 final.

muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013, PE/55/2018/REV/1 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1–77).

⁵² „ELi energiasüsteemi lõimimise strateegia“, COM(2020) 299 final.

^{52a} ***Euroopa Komisjoni teatis „Euroopa renoveerimislaine – keskkonnahoidlikumad hooned, uued töökohad, parem elujärg“, COM(2020) 662 final.***

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

(14) Mõju avaldamiseks peavad otsusetegijad energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet järjepidevalt kohaldama kõigis asjakohastes poliitika-, kavandamis- ja olulistest investeerimisotsustes, ***st suuremahulistes investeeringutes, mille väärtus on suurem kui 50 miljonit eurot iga projekti kohta või 75 miljonit eurot transporditaristu projektide puhul***, mis mõjutavad energiatarbimist või -varustust. Põhimõtte nõuetekohane kohaldamine nõuab õige kulude-tulude analüüsi meetodi kasutamist, luues eeltingimused energiatõhusateks lahendusteks ja nõuetekohaseks järelevalveks. Nõudluse poole paindlikkus võib tuua märkimisväärset kasu tarbijatele ja ühiskonnale laiemalt ning suurendada energiasüsteemi tõhusust ja vähendada energiakulusid, vähendades näiteks süsteemi käitamiskulusid, mille tulemusel

Muudatusettepanek

(14) Mõju avaldamiseks peavad otsusetegijad energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet järjepidevalt kohaldama kõigis asjakohastes poliitika-, kavandamis- ja olulistest investeerimisotsustes, mis mõjutavad energiatarbimist või -varustust ***otseselt või kaudselt***. Põhimõtte nõuetekohane kohaldamine nõuab õige kulude-tulude analüüsi meetodi kasutamist, luues eeltingimused energiatõhusateks lahendusteks ja nõuetekohaseks järelevalveks. Nõudluse poole paindlikkus võib tuua märkimisväärset kasu tarbijatele ja ühiskonnale laiemalt ning suurendada energiasüsteemi tõhusust ja vähendada energiakulusid, vähendades näiteks süsteemi käitamiskulusid, mille tulemusel langevad hinnad kõigi tarbijate jaoks. Liikmesriigid peaksid energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte

langevad hinnad kõigi tarbijate jaoks. Liikmesriigid peaksid energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamisel võtma arvesse nõudluse paindlikkusest saadavat võimalikku kasu ning vajaduse korral kaaluma tarbimiskaja, energia salvestamist ja nutikaid lahendusi osana nende jõupingutustest suurendada integreeritud energiasüsteemi tõhusust.

kohaldamisel võtma arvesse nõudluse paindlikkusest saadavat võimalikku kasu ning vajaduse korral kaaluma tarbimiskaja, energia salvestamist ja nutikaid lahendusi osana nende jõupingutustest suurendada integreeritud energiasüsteemi tõhusust.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet tuleks alati kohaldada proportsionaalselt ning käesoleva direktiivi nõuded ei tohiks liikmesriikidele kaasa tuua kattuvaid või vastuolulisi kohustusi, kui põhimõtte kohaldamine on otseselt tagatud muude õigusaktidega. **Nii võib see** olla ühishuviprojektide puhul, mis on kantud liidu loendisse vastavalt [muudetud TEN-E määruse artiklile 3], millega kehtestatakse nõuded võtta nende projektide arendamisel ja hindamisel arvesse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet.

Muudatusettepanek

(15) Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet tuleks alati kohaldada proportsionaalselt ning käesoleva direktiivi nõuded ei tohiks liikmesriikidele kaasa tuua kattuvaid või vastuolulisi kohustusi, kui põhimõtte kohaldamine on otseselt tagatud muude õigusaktidega. **Muu hulgas võib see nii** olla ühishuviprojektide puhul, mis on kantud liidu loendisse vastavalt [muudetud TEN-E määruse artiklile 3], millega kehtestatakse nõuded võtta nende projektide arendamisel ja hindamisel arvesse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet. **Seda põhimõtet tuleks kohaldada liikmesriikide kõigil haldustasanditel proportsionaalselt liikmesriikide suurusega.**

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16a) Lisaks komisjoni välja töötatud meetmetele ja selle eesmärgi saavutamiseks on vaja määratleda sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad

inimesed/naabruskonnad, mis võimaldaks täpsemalt tuvastada arenenumates piirkondades paiknevaid vähem arenenud mikropiirkondi (maa- ja linnapiirkondi). Sel viisil aitaks see kaasa kõige haavatavamate ja kütteostuvõimetuse all kannatavate sotsiaalsektorite ja nende asukoha kindlakstegemisele, aidates seeläbi võidelda sotsiaalse ebavõrdsuse vastu, mis võib tekkida erinevate kliimameetmete kohaldamise tulemusel.

Selgitus

See muudatusettepanek on lahutamatult seotud teiste osadega tekstis, mida komisjon on oma ettepanekuga muutnud.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamisest peaksid kasu saada madala ja keskmise sissetulekuga leibkonnad, vähekaitstud kliendid, sealhulgas lõppkasutajad, energiaostuvõimetusega kokku puutuvad või selle ohus olevad inimesed ning sotsiaaleluruumides elavad inimesed. Energiatõhususmeetmeid tuleks rakendada esmajärjekorras nende üksikisikute ja leibkondade olukorra parandamiseks või energiaostuvõimetuse leevendamiseks. Terviklik lähenemisviis poliitika kujundamisele ning poliitika ja meetmete rakendamisele nõuab liikmesriikidelt selle tagamist, et muud poliitikad ja meetmed ei avaldaks neile üksikisikutele ja leibkondadele kahjulikku mõju.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Muudatusettepanek

(17) Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamisest peaksid **elkõige** kasu saada madala ja keskmise sissetulekuga leibkonnad, **struktuurselt ebasoodsas olukorras olevate piirkondade elanikud**, vähekaitstud kliendid, sealhulgas lõppkasutajad, energiaostuvõimetusega kokku puutuvad või selle ohus olevad inimesed ning sotsiaaleluruumides elavad inimesed. Energiatõhususmeetmeid tuleks rakendada esmajärjekorras nende üksikisikute ja leibkondade olukorra parandamiseks ja energiaostuvõimetuse leevendamiseks. Terviklik lähenemisviis poliitika kujundamisele ning poliitika ja meetmete rakendamisele nõuab liikmesriikidelt selle tagamist, et muud poliitikad ja meetmed ei avaldaks neile üksikisikutele ja leibkondadele kahjulikku mõju.

Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17a) Seadusandlikes ettepanekutes tuleb arvesse võtta muutuvaid olusid ning eelkõige majandus- ja energiakriisi, millega liit praegu silmitsi seisab, mis seab paljud ettevõtted ebasoodsasse konkurentsiolukorda ja suurendab kütteostuvõimetuse ohus olevate leibkondade arvu. Erilist tähelepanu tuleks pöörata spekulatiivsetele meetmetele, mis võivad seda mõjutada ja millega tuleks viivitamata tegeleda.

Selgitus

See muudatusettepanek on lahutamatult seotud teiste osadega tekstis, mida komisjon on oma ettepanekuga muutnud.

Muudatusettepanek 18

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 18 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18a) Energiatõhususe poliitika raames, eelkõige ehitussektoris, tuleks arvesse võtta ettepanekuid, mis tulenevad hoonete energiatõhusust käsitleva direktiivi 2010/31/EL tulevasesst läbivaatamisest.

Muudatusettepanek 19

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 19**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19) Ambitsioonika energiatõhususe eesmärgi saavutamiseks tuleb kõrvaldada tõkked, et soodustada investeerimist energiatõhususe meetmetesse. Programmi LIFE puhtale energiale ülemineku alamprogrammist eraldatakse rahalised vahendid Euroopa energiatõhususpoliitika

(19) Ambitsioonika energiatõhususe eesmärgi saavutamiseks tuleb kõrvaldada tõkked **ja suurendada turukindlust**, et soodustada investeerimist energiatõhususe meetmetesse. Programmi LIFE puhtale energiale ülemineku alamprogrammist eraldatakse rahalised vahendid Euroopa

rakendamise parimate tavade arendamise toetamisele ning selle raames käsitletakse energiatõhususe saavutamise käitumuslikke, turu- ja regulatiivseid tõkkeid.

energiatõhususpoliitika rakendamise parimate tavade arendamise toetamisele ning selle raames käsitletakse energiatõhususe saavutamise käitumuslikke, turu- ja regulatiivseid tõkkeid. ***Samuti hõlbustab see sotsiaal-majanduslikku üleminekut säästvate energiale ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, samuti mittetulundusühenduste, energiakogukondade ja tarbijate kaasamist.***

Muudatusettepanek 20

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(20a) Võttes arvesse energiahindade suurenevat kõikumist aastatel 2020–2022, mille põhjustasid ettenägematud välistegurid, sealhulgas COVID-19 pandeemia ja hiljutine Venemaa algatatud sõda Ukrainas, peaks komisjon hindama vähemalt 45 % energiatõhususe eesmärgi elujõulisust samaks ajavahemikuks, võimaldades Euroopal investeerida oma energiatõhususe kogupotentsiaali; eesmärgi suurendamise eesmärk on ka maandada tulevikus ülemaailmse energiaturu sarnaste sündmuste riske ja tugevdada liidu enda energia siseturgu.

Selgitus

See muudatusettepanek on lahutamatu seotud teiste osadega tekstis, mida komisjon on oma ettepanekuga muutnud.

Muudatusettepanek 21

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(20b) Selleks et kohendada energiatõhususe tehnilist potentsiaali 2030. aastaks majanduslikult elujõulise lahendusega, tuleks kiirendada investeeringute tegemist sellesse sektorisse ja hõlbustada liidu energiasüsteemi ümberkujundamist sellistest fossiilkütustest loobumisel nagu süsi, nafta ja gaas, et toetada uute töökohtade loomist, stimuleerida majandustegevust ökosüsteemi taastamise kaudu, vähendada tarbijate kommunaalkulusid ning stabiliseerida energiahinnad ja volatiilsus.

Selgitus

See muudatusettepanek on lahutamatult seotud teiste osadega tekstis, mida komisjon on oma ettepanekuga muutnud.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

(21) Prognoositakse, et liidu 2030. aasta energiatõhususeesmärk 32,5 % ja kehtiva raamistiku muud poliitikavahendid aitaksid 2030. aastaks vähendada kasvuhoonegaaside heidet ligikaudu 45 %⁵⁹. Selleks et saavutada suurem kliimaeesmärk vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks 55 %, hinnati 2030. aasta kliimaeesmärgi kava mõjuhinnangus, kui ulatuslikke jõupingutusi oleks eri poliitikavaldkondades vaja teha. Järeldati, et võrreldes lähtetasemega tähendab kasvuhoonegaaside heite eesmärgi kuluoptimaalsel viisil saavutamine lõpp- ja primaarenergia tarbimise vähendamist vastavalt vähemalt 36–37 % ja 39–41 %.

Muudatusettepanek

(21) Prognoositakse, et liidu 2030. aasta energiatõhususeesmärk 32,5 % ja kehtiva raamistiku muud poliitikavahendid aitaksid 2030. aastaks vähendada kasvuhoonegaaside heidet ligikaudu 45 %⁵⁹. Selleks et saavutada suurem kliimaeesmärk vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks 55 %, hinnati 2030. aasta kliimaeesmärgi kava mõjuhinnangus, kui ulatuslikke jõupingutusi oleks eri poliitikavaldkondades vaja teha. Järeldati, et võrreldes lähtetasemega tähendab kasvuhoonegaaside heite eesmärgi kuluoptimaalsel viisil saavutamine lõpp- ja primaarenergia tarbimise vähendamist vastavalt vähemalt 36–37 % ja 39–41 %.

ÜRO keskkonnaprogrammi heitkoguste erinevust käsitleva viimase aruande^{59a} kohaselt viiksid praegused riikide kliimakavad globaalse soojenemiseni

2,4 °C, samal ajal kui Pariisi kokkuleppe eesmärk on hoida globaalne soojenemine alla 1,5 °C. Seetõttu jõuti ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 26. konverentsil 31. oktoobrist 13. novembrini 2021 järeldusele, et riigid peaksid oma kavad 1,5 °C püsimiseks läbi vaatama. Euroopal on kohustus vähemalt tagada, et paketi „Eesmärk 55“ valdkondlikud õigusaktid võimaldaksid ületada määruses (EL) 2021/1119 sätestatud kasvuhooonegaaside heite vähendamise 2030. ja 2050. aasta eesmärgid. Energiahindade üha suurem kõikumine aastatel 2020–2022, mille põhjustasid ettenägematud välistegurid, on aidanud muuta vähemalt 45 % energiatõhususe eesmärgi majanduslikult elujõuliseks, võimaldades Euroopal investeerida kogu oma energiatõhususpotsiaali. Suurem eesmärk aitab stabiliseerida energiahindu ja volatiilsust, konsolideerida liidu enda energia siseturgu; see hõlbustab liidu energiasüsteemi ümberkujundamist sellistest fossiilkütustest loobumisel, nagu süsi, nafta ja gaas, loob uusi töökohti, stimuleerib majandustegevust ökosüsteemi taastamise kaudu ja vähendab tarbijate energiakulusid.

⁵⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeerimispannale „Puhas planeet kõigi jaoks. Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“, COM(2018) 773 final.

⁵⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeerimispannale „Puhas planeet kõigi jaoks. Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“, COM(2018) 773 final.

^{59a} *Emissions Gap Report (heitkoguste erinevuse aruanne) 2021, ÜRO Keskkonnaprogramm.* ^{59b} *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse*

määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

(22) *Algselt kasutati liidu energiatõhususeesmärgi seadmiseks ja väljaarvutamiseks võrdlusalusena 2007. aastal 2030. aastaks prognoositud võrdlusstsenaariumi. Eurostati energiabilansi arvutamise metoodika muutmine ja hilisemate modelleerimisprognooside parandamine nõuavad võrdlusaluse muutmist. Kasutades eesmärgi kindlaksmääramiseks sama lähenemiseviisi, st võrreldes seda lähtestsenaariumi tulevikuprognoosidega, lähtutakse liidu 2030. aasta energiatõhususeesmärgi taseme seadmisel seega võrdlusest 2020. aastal 2030. aastaks seatud võrdlusstsenaariumi prognoosidega, mis kajastavad riiklikest energia- ja kliimakavadest pärinevaid riiklike panuseid. Ajakohastatud lähtestsenaariumile tuginedes peab liit oma 2030. aasta energiatõhususeesmärki 2020. aasta võrdlusstsenaariumi alusel tehtavate jõupingutuste tasemega võrreldes veelgi suurendama vähemalt 9 %. Liidu eesmärkide ambitsioonikuse taseme väljendamise uus viis ei mõjuta tegelikult vajatavate jõupingutuste taset ning vastab lõppenergia tarbimise vähendamisele 36 % ja primaarenergia tarbimise vähendamisele 39 % võrreldes 2007. aastal 2030. aastaks prognoositud võrdlusstsenaariumiga.*

Muudatusettepanek

(22) *Direktiivis sätestatakse, et liidu kõrgem energiatõhususeesmärk aastaks 2030. võrreldes 2007. aasta võrdlusstsenaariumiga on vähemalt 45 %.*

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Liidu vajadus parandada energiatõhusust peaks olema väljendatud primaar- ja lõppenergia tarbimisena, mis tuleb saavutada 2030. aastaks, märkides ära nende täiendavate jõupingutuste taseme, mis on vajalikud võrreldes riiklikes energia- ja kliimakavades kehtestatud või kavandatud meetmetega. 2020. aasta võrdlusstsenaarium näeb 2030. aastaks ette 864 miljonit naftaekvivalenttonni lõppenergiat ja 1 124 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergiat (välja arvatud ümbritseva keskkonna soojus ja kaasa arvatud rahvusvaheline lennundus). Täiendav vähendamine 9 % annaks tulemuseks vastavalt 787 miljonit naftaekvivalenttonni ja 1 023 miljonit naftaekvivalenttonni 2030. aastal. ***See tähendab, et liidus tuleks lõppenergia tarbimist vähendada ligikaudu 23 % ning primaarenergiat tarbimist umbes 32 % võrreldes 2005. aasta tasemetega. 2020. ja 2030. aasta perspektiivis ei ole liikmesriikide tasandil siduvaid kohustusi ja liikmesriigid peaksid kindlaks määrama oma panused liidu energiatõhususe eesmärgi saavutamisse, lähtudes käesolevas direktiivis esitatud valemist. Liikmesriikidel peaks olema vabadus kehtestada riiklikud eesmärgid kas primaar- või lõppenergia tarbimise, primaar- või lõppenergia säästu või energiamahukusena.*** Käesoleva direktiiviga muudetakse viisi, kuidas liikmesriigid peaksid väljendama oma riiklike panuseid liidu eesmärki. Järjepidevuse ja edusammude jälgimise tagamiseks tuleks liikmesriikide panuseid liidu eesmärki väljendada lõpp- ja primaarenergiat tarbimisena. Korrapäraselt tuleb hinnata liidu 2030. aasta eesmärgi saavutamiseks tehtavaid edusamme, see nähakse ette määrusega (EL) 2018/1999.

Muudatusettepanek

(24) Liidu vajadus parandada energiatõhusust peaks olema väljendatud primaar- ja lõppenergia tarbimisena, mis tuleb saavutada 2030. aastaks, märkides ära nende täiendavate jõupingutuste taseme, mis on vajalikud võrreldes riiklikes energia- ja kliimakavades kehtestatud või kavandatud meetmetega. 2020. aasta võrdlusstsenaarium näeb 2030. aastaks ette 864 miljonit naftaekvivalenttonni lõppenergiat ja 1 124 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergiat (välja arvatud ümbritseva keskkonna soojus ja kaasa arvatud rahvusvaheline lennundus). Täiendav vähendamine 9 % annaks tulemuseks vastavalt 787 miljonit naftaekvivalenttonni ja 1 023 miljonit naftaekvivalenttonni 2030. aastal. Liikmesriigid peaksid kindlaks määrama oma ***siduvad*** panused liidu energiatõhususe eesmärgi saavutamisse, lähtudes käesolevas direktiivis esitatud valemist. Käesoleva direktiiviga muudetakse viisi, kuidas liikmesriigid peaksid väljendama oma panuseid liidu ***eesmärgi saavutamiseks***. Järjepidevuse ja edusammude jälgimise tagamiseks tuleks liikmesriikide panuseid liidu eesmärki väljendada lõpp- ja primaarenergiat tarbimisena. Korrapäraselt tuleb hinnata liidu 2030. aasta eesmärgi saavutamiseks tehtavaid edusamme, see nähakse ette määrusega (EL) 2018/1999. ***Selleks et saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsuse eesmärk, peab liit jätkama energiatõhususe parandamist ka pärast 2030. aastat; et tagada prognoositavus ja usaldusväärsus kõigi majandustegevuses osalejate ja valitsuste jaoks, peaks komisjon esitama 2025. aastaks ettepanekud püsivate liidu ja riiklike energiatõhususe eesmärkide kohta pärast 2030. aastat. Sellised eesmärgid, nagu ka liidu üldised uued***

kasvuhoonegaaside heite sihttasemed, peaksid põhinema viieaastastel tsüklitel, et kajastada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärgul võetud rahvusvahelisi kohustusi.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

(27) Eeskuju näitamiseks peaks avalik sektor seadma oma süsinikuheite vähendamise ja energiatõhususeesmärgid. Energiatõhususe parandamine avalikus sektoris peaks kajastama liidu tasandil nõutavaid jõupingutusi. ***Lõppenergia tarbimise eesmärgi täitmiseks peaks liit oma lõppenergia tarbimist 2030. aastaks 2017., 2018. ja 2019. aasta keskmise energiatarbimisega võrreldes vähendada 19 %.*** Kohustus vähendada avaliku sektori energiatarbimist vähemalt ***1,7 %*** aastas peaks tagama, et avalik sektor näitab eeskuju. Liikmesriikidele jääb täielik paindlikkus energiatõhususe parandamise meetmete valikul, et saavutada lõppenergia tarbimise vähenemine. Lõppenergia tarbimise iga-aastase vähendamise nõude halduskoormus on väiksem kui energiasäästu mõõtmise meetodite kehtestamisel.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

(28) Oma kohustuse täitmiseks peaksid liikmesriigid võtma arvesse kõigi avalike teenuste ja riigiasutuste rajatiste

Muudatusettepanek

(27) Eeskuju näitamiseks peaks avalik sektor seadma oma süsinikuheite vähendamise ja energiatõhususeesmärgid. Energiatõhususe parandamine avalikus sektoris peaks kajastama liidu tasandil nõutavaid jõupingutusi. Kohustus vähendada avaliku sektori energiatarbimist vähemalt ***2 %*** aastas peaks tagama, et avalik sektor näitab eeskuju. Liikmesriikidele jääb täielik paindlikkus energiatõhususe parandamise meetmete valikul, et saavutada lõppenergia tarbimise vähenemine. Lõppenergia tarbimise iga-aastase vähendamise nõude halduskoormus on väiksem kui energiasäästu mõõtmise meetodite kehtestamisel.

Muudatusettepanek

(28) Oma kohustuse täitmiseks peaksid liikmesriigid võtma arvesse kõigi avalike teenuste ja riigiasutuste rajatiste

lõppenergia tarbimist. Adressaatide ulatuse kindlaksmääramiseks peaksid liikmesriigid kohaldama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/24/EL⁶⁰ sätestatud avaliku sektori hankijate määratlust. Seda kohustust saab täita, vähendades lõppenergia tarbimist avaliku sektori mis tahes valdkonnas, sealhulgas transpordis, üldkasutatavates hoonetes, tervishoius, ruumilises planeerimises, veemajanduses ja reovee puhastamises, reovee ja vee puhastamises, jäätmekäitluses, kaugküttes ja -jahutuses, energia jaotamises, tarnimises ja salvestamises, avalikus valgustuses ning taristu planeerimises. Avaliku sektori asutuste halduskoormuse vähendamiseks peaksid liikmesriigid looma digitaalsed platvormid või vahendid, et koguda avaliku sektori asutustelt tarbimise koondandmeid, teha need üldsusele kättesaadavaks ja esitada komisjonile.

⁶⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

(30) Avaliku sektori *asutusi*

lõppenergia tarbimist. Adressaatide ulatuse kindlaksmääramiseks peaksid liikmesriigid kohaldama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/24/EL⁶⁰ sätestatud avaliku sektori hankijate määratlust. Seda kohustust saab täita, vähendades lõppenergia tarbimist avaliku sektori mis tahes valdkonnas, sealhulgas transpordis, üldkasutatavates hoonetes, tervishoius, ruumilises planeerimises, veemajanduses ja reovee puhastamises, reovee ja vee puhastamises, jäätmekäitluses, kaugküttes ja -jahutuses, energia jaotamises, tarnimises ja salvestamises, avalikus valgustuses ning taristu planeerimises. Avaliku sektori asutuste halduskoormuse vähendamiseks peaksid liikmesriigid looma digitaalsed platvormid või vahendid, et koguda avaliku sektori asutustelt tarbimise koondandmeid, teha need üldsusele kättesaadavaks ja esitada komisjonile. ***Energiatarbimise vähendamise kohustuse täitmisel ühistranspordisektoris peaksid liikmesriigid kaaluma kollektiivse ja jagatud liikuvuse kasutamise edendamist, vähem saastavat ja tõhusamat liikuvust, üleminekut ühelt transpordiliigilt teisele, eelkõige kergetele transpordiliikidele, ning paremat linnalise liikumiskeskonna kavandamist.***

⁶⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

Muudatusettepanek

(30) Avaliku sektori *asutused peaksid*

innustatakse hankima toetust sellistelt üksustelt nagu kas piirkondlikul või kohalikul tasandil asutatud säästva energia asutused. Nende asutuste korraldus kajastab tavaliselt teatavas piirkonnas või avaliku sektori teatavas valdkonnas tegutsevate avaliku sektori asutuste individuaalseid vajadusi. Tsentraliseeritud asutused suudavad vajadusi rahuldada paremini ja töötada tõhusamalt muudes aspektides, näiteks väiksemates või tsentraliseeritud liikmesriikides, või seoses keerukate või piirkondadevaheliste aspektidega näiteks kaugkütte ja -jahutuse puhul. Säästva energia asutused võivad toimida ühtse kontaktpunktina vastavalt artiklile 21. Sageli vastutavad need asutused kohalike või piirkondlike CO₂-heite vähendamise kavade koostamise eest, mis võivad hõlmata ka muid CO₂-heite vähendamise meetmeid, näiteks fossiilkütustel töötavate katelde vahetust, ning toetada ametiasutusi energiaga seotud poliitika rakendamisel. Säästva energia asutustel või muudel piirkondlike ja kohalike asutusi abistavatel üksustel võivad olla selged pädevused, eesmärgid ja ressursid säästva energia valdkonnas. Säästva energia asutusi võiks innustada kaaluma algatusi, mis on tehtud linnapeade pakti raames, mis ühendab kohalike omavalitsusi, kes on vabatahtlikult pühendunud liidu kliima- ja energiaeesmärkide rakendamisele, ning muid selle eesmärgiga seotud olemasolevaid algatusi. CO₂-heite vähendamise kavad peaksid olema seotud territoriaalsete arengukavadega ja nende puhul tuleks arvesse võtta põhjalikku hindamist, mille liikmesriigid peaksid läbi viima.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 31

püüdma hankida toetust sellistelt üksustelt nagu kas piirkondlikul või kohalikul tasandil asutatud säästva energia asutused. Nende asutuste korraldus kajastab tavaliselt teatavas piirkonnas või avaliku sektori teatavas valdkonnas tegutsevate avaliku sektori asutuste individuaalseid vajadusi. Tsentraliseeritud asutused suudavad vajadusi rahuldada paremini ja töötada tõhusamalt muudes aspektides, näiteks väiksemates või tsentraliseeritud liikmesriikides, või seoses keerukate või piirkondadevaheliste aspektidega näiteks kaugkütte ja -jahutuse puhul. Säästva energia asutused võivad toimida ühtse kontaktpunktina vastavalt artiklile 21. Sageli vastutavad need asutused kohalike või piirkondlike CO₂-heite vähendamise kavade koostamise eest, mis võivad hõlmata ka muid CO₂-heite vähendamise meetmeid, näiteks fossiilkütustel töötavate katelde vahetust, ning toetada ametiasutusi energiaga seotud poliitika rakendamisel. Säästva energia asutustel või muudel piirkondlike ja kohalike asutusi abistavatel üksustel võivad olla selged pädevused, eesmärgid ja ressursid säästva energia valdkonnas. Säästva energia asutusi võiks innustada kaaluma algatusi, mis on tehtud linnapeade pakti raames, mis ühendab kohalike omavalitsusi, kes on vabatahtlikult pühendunud liidu kliima- ja energiaeesmärkide rakendamisele, ning muid selle eesmärgiga seotud olemasolevaid algatusi. CO₂-heite vähendamise kavad peaksid olema seotud territoriaalsete arengukavadega ja nende puhul tuleks arvesse võtta põhjalikku hindamist, mille liikmesriigid peaksid läbi viima.

Komisjoni ettepanek

(31) Liikmesriigid peaksid toetama avaliku sektori asutusi energiatõhususe parandamise meetmete kavandamisel ja rakendamisel, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul tasandil, andes suuniseid pädevuse suurendamise ja koolitusvõimaluste edendamiseks ning julgustades koostööd avaliku sektori asutuste vahel, sealhulgas agentuuride vahel. Selleks võiksid liikmesriigid luua riiklikke pädevuskeskusi keerukates küsimustes, nagu kohalike või piirkondlike energiaagentuuride nõustamiseks kaugkütte või -jahutuse valdkonnas.

Muudatusettepanek

(31) Liikmesriigid peaksid toetama avaliku sektori asutusi energiatõhususe parandamise meetmete kavandamisel ja rakendamisel, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul tasandil, andes ***rahalist ja tehnilist tuge ning esitades kavasid, mis rohepöörde igas etapis aitaksid lahendada tööjõu, sealhulgas käsitöölise ja kõrge kvalifikatsiooniga keskkonnahoidliku tehnoloogia ekspertide, rakendusteadlaste ja novaatorite puuduse probleemi.*** ***Liikmesriigid peaksid julgustama avaliku sektori asutusi võtma lisaks energiasäästule arvesse laiemat kasu, näiteks siseruumide keskkonnakvaliteeti, samuti elukvaliteedi parandamist, eelkõige koolides, hooldekodudes, haiglates ja munitsipaaleluruumides.*** ***Liikmesriigid peaksid pakkuma*** suuniseid, edendades pädevuse arendamist ja koolitusvõimalusi ning ergutama koostööd avaliku sektori asutuste vahel. Selleks võiksid liikmesriigid luua riiklikke pädevuskeskusi keerukates küsimustes, nagu kohalike või piirkondlike energiaagentuuride nõustamiseks kaugkütte või -jahutuse valdkonnas.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

(32) Tööstussektori kõrval on peamised energiatarbijad ja heiteallikad hooned ja transport⁶¹. Hoonete arvele langeb ligikaudu 40 % liidu energia kogutarbimisest ja 36 % liidu energiatootmise kasvuhoonegaasidest⁶². Komisjoni teatises renoveerimislaine kohta⁶³ käsitletakse kaht väljakutset: energia- ja ressursitõhusus ning taskukohasus ehitussektoris ning selle

Muudatusettepanek

(32) Tööstussektori kõrval on peamised energiatarbijad ja heiteallikad hooned ja transport⁶¹. Hoonete arvele langeb ligikaudu 40 % liidu energia kogutarbimisest ja 36 % liidu energiatootmise kasvuhoonegaasidest⁶². Komisjoni teatises renoveerimislaine kohta⁶³ käsitletakse kaht väljakutset: energia- ja ressursitõhusus ning taskukohasus ehitussektoris ning selle

eesmärk on renoveerimismäära kahekordistada. Selle raames keskendutakse halvimate energiaalaste näitajatega hoonetele, energiaostuvõimetusele ja üldkasutatavatele hoonetele. Pealegi on hooned olulised liidu eesmärgi – 2050. aastaks kliimaneutraalsus – saavutamiseks. Avaliku sektori asutustele kuuluvad hooned moodustavad märkimisväärse osa kõikidest hoonetest ja on üldsuse tähelepanu all. Seepärast on **hoonete energiatõhususe suurendamiseks** asjakohane kehtestada nende hoonete jaoks, mis kuuluvad avaliku sektori asutustele **liikmesriigi territooriumil, aastane renoveerimismäär**. Liikmesriike kutsutakse üles kehtestama kõrgemat renoveerimismäära, kui see on kulutõhus nende hoonete renoveerimise raames, kooskõlas nende pikaajaliste renoveerimisstrateegiatega ja riiklike renoveerimiskavadega. Renoveerimismäär ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2010/31/EL⁶⁴ kehtestatud liginullenergiahoonetega seotud kohustuste täitmist. Direktiivi 2010/31/EL järgmisel läbivaatamisel peaks komisjon hindama liikmesriikide edusamme avaliku sektori hoonete renoveerimisel. Komisjon peaks kaaluma renoveerimismäära läbivaatamist käsitleva õigusakti eelnõu esitamist, võttes seejuures arvesse liikmesriikide edusamme, olulisi majanduslikke või tehnilisi arenguid või vajaduse korral liidu kohustusi CO₂-heite vähendamisel ja nullheite saavutamisel. Käesoleva direktiivi kohane avaliku sektori asutuste hoonete renoveerimise kohustus täiendab kõnealust direktiivi, millega nõutakse liikmesriikidelt, et nad tagaksid olemasoleva hoone põhjaliku rekonstrueerimise korral selle energiatõhususe suurendamise liginullenergiahoonete puhul kohaldatava väärtuseni.

eesmärk on renoveerimismäära kahekordistada. Selle raames keskendutakse halvimate energiaalaste näitajatega hoonetele, energiaostuvõimetusele ja üldkasutatavatele hoonetele **ning sotsiaalsele taristule**. Pealegi on hooned olulised liidu eesmärgi – 2050. aastaks kliimaneutraalsus – saavutamiseks. Avaliku sektori asutustele kuuluvad hooned **ning hooned, mis pakuvad sotsiaalteenuseid, näiteks haridust (lasteaiad, koolid, ülikoolid), tervishoidu (haiglad ja muud tervishoiuasutused) ja sotsiaalabi (sotsiaalkorterid ning noori, eakaid või madala sissetulekuga inimesi teenindavad kogukonnakeskused)**, moodustavad märkimisväärse osa kõikidest hoonetest ja on üldsuse tähelepanu all. Seepärast on asjakohane kehtestada nende hoonete jaoks, mis kuuluvad **liikmesriigi territooriumil** avaliku sektori asutustele, **samuti sotsiaalteenuseid osutavatele hoonetele tüüpiliku renoveerimise aastamäär, et muuta need liginullenergiahooneteks või heitevabadeks hooneteks. Liikmesriigid tagavad, et sotsiaalteenuste funktsiooni täitvaid hooneid omavatel eraõiguslikel üksustel on vajalikud rahalised vahendid iga-aastase renoveerimismäära kohustuse täitmiseks, et vältida nende hoonete kasutamise seotud üüri ja tasude suurenemist renoveerimise tagajärjel**. Liikmesriike kutsutakse üles kehtestama kõrgemat renoveerimismäära, kui see on kulutõhus nende hoonete renoveerimise raames, kooskõlas nende pikaajaliste renoveerimisstrateegiatega ja riiklike renoveerimiskavadega. Renoveerimismäär ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2010/31/EL⁶⁴ kehtestatud liginullenergiahoonetega seotud kohustuste täitmist. Direktiivi 2010/31/EL järgmisel läbivaatamisel peaks komisjon hindama liikmesriikide edusamme avaliku sektori hoonete renoveerimisel. Komisjon peaks kaaluma renoveerimismäära läbivaatamist käsitleva

õigusakti eelnõu esitamist, võttes seejuures arvesse liikmesriikide edusamme, olulisi majanduslikke või tehnilisi arenguid või vajaduse korral liidu kohustusi CO₂-heite vähendamisel ja nullheite saavutamisel. Käesoleva direktiivi kohane kohustus põhjalikult renoveerida **avaliku sektori asutuste omandis või eraomandis olevaid ning sotsiaaltaristut pakkuvaid hooned** täiendab kõnealust direktiivi, mille nõutakse liikmesriikidelt, et nad tagaksid olemasoleva hoone **põhjaliku** rekonstrueerimise korral selle energiatõhususe suurendamise liginullenergiahoonete puhul kohaldatava väärtuseni.

⁶¹ COM(2020) 562 final.

⁶² Vt IRP „Ressursitõhusus ja kliimamuutus“ 2020, ning ÜRO 2019. aasta aruanne heitkoguste erinevuse kohta. Kõnealused arvandmed käsitlevad hoonete kasutust ja käitamist, sh energia- ja soojatootmise sektori kaudseid heiteid, mitte nende tervet olulusringi. Hinnatakse, et ehitustegevusega kaasnev CO₂-heide moodustab maailma kasvuhoonegaaside aastasest koguheitest ligikaudu 10 %.

⁶³ COM(2020) 662 final.

⁶⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

⁶¹ COM(2020) 562 final.

⁶² Vt IRP „Ressursitõhusus ja kliimamuutus“ 2020, ning ÜRO 2019. aasta aruanne heitkoguste erinevuse kohta. Kõnealused arvandmed käsitlevad hoonete kasutust ja käitamist, sh energia- ja soojatootmise sektori kaudseid heiteid, mitte nende tervet olulusringi. Hinnatakse, et ehitustegevusega kaasnev CO₂-heide moodustab maailma kasvuhoonegaaside aastasest koguheitest ligikaudu 10 %.

⁶³ COM(2020) 662 final.

⁶⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 32 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(32a) Selline renoveerimine ehitussektoris peab olema kogu hoonestruktuuri hõlmav terviklik reform, mis sisaldab järgmist: hoone välispiirded

(katus- ja fassaad), varjutus, ventilatsiooni juhtimine jne. See vähendaks energianõudlust, eriti pärast Teist maailmasõda ehitatud hoonetes, ja võtaks seega tõhusamal moel arvesse tõrjutuse ohus olevat elanikkonda, kes kannatab ELis kõige rohkem kütteostuvõimetuse all, ning hoiaks ära suundumuse liikuda kodumajapidamiste vahel, s.t maa-, linnalähedaste ja linnapiirkondade vahel, vältides seeläbi võimalikku kallimate eluasemehindade kehtestamist ja sellest tulenevat kasvuhoonegaaside heidet eratranspordi kasutamise suurendamise kaudu.

Selgitus

See muudatusettepanek on lahutamatu seotud teiste osadega tekstis, mida komisjon on oma ettepanekuga muutnud.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 34

Komisjoni ettepanek

(34) 2020. aastal elas linnapiirkondades üle poole maailma rahvastikust. Prognoseeritakse, et see näitaja jõuab 2050. aastaks 68 %-ni⁶⁵. Lisaks tuleb pool 2050. aastaks vajalikust linnatariistust veel rajada⁶⁶. Linnad ja suurlinnapiirkonnad on majandustegevuse, teadmiste loomise, innovatsiooni ja uute tehnoloogiate keskused. Linnad mõjutavad neis elavate ja töötavate kodanike elukvaliteeti. Liikmesriigid peaksid omavalitsusi toetama tehniliselt ja rahaliselt. Paljud liikmesriikide kohalikud omavalitsused ja muud avaliku sektori asutused kasutavad juba terviklikku lähenemist energia säästmisele ja tarnimisele, näiteks „Linnapeade pakti” raames välja töötatud säästva energia tegevuskavade kaudu, ning linnadele suunatud integreeritud lähenemist, mis hõlmab enam kui üksikute hoonete või transpordiliikide

Muudatusettepanek

(34) 2020. aastal elas linnapiirkondades üle poole maailma rahvastikust. Prognoseeritakse, et see näitaja jõuab 2050. aastaks 68 %-ni⁶⁵. Lisaks tuleb pool 2050. aastaks vajalikust linnatariistust veel rajada⁶⁶. **Roheline ja sinine taristu võivad aidata saavutada energiatõhususe eesmärke ja suurendada hoonete energiatõhususe tulemuslikkust. Rohelised katused võivad vähendada kütmiseks ja jahutamiseks vajalikku energiat ning aidata kaasa bioloogilisele mitmekesisusele linnapiirkondades, luues olulisi sünergiaid ja pakkudes laia valikut sotsiaalteenuseid^{64a}.** Linnad ja suurlinnapiirkonnad on majandustegevuse, teadmiste loomise, innovatsiooni ja uute tehnoloogiate keskused. Linnad mõjutavad neis elavate ja töötavate kodanike elukvaliteeti. Liikmesriigid peaksid omavalitsusi toetama tehniliselt ja

energiasäästu.

rahaliselt. Paljud liikmesriikide kohalikud omavalitsused ja muud avaliku sektori asutused kasutavad juba terviklikku lähenemist energia säästmisele ja tarnimisele, näiteks „Linnapeade pakti” raames välja töötatud säästva energia tegevuskavade kaudu, ning linnadele suunatud integreeritud lähenemist, mis hõlmab enam kui üksikute hoonete või transpordiliikide energiasäästu.

⁶⁵ <https://www.unfpa.org/world-population-trends>

66

https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf

64a

https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/SWD_2019_193_F1_STAFF_WORKING_PAPER_EN_V4_P1_1024680.PDF *Cities*

⁶⁵ <https://www.unfpa.org/world-population-trends>

66

https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 37

Komisjoni ettepanek

(37) Samuti on oluline, et liikmesriigid jälgiksid, kuidas hankijad ja lepingute sõlmijad võtavad toodete, hoonete, ehitustööde ja teenuste hankimisel arvesse energiatõhususe nõudeid, tagades, et teave selliste võitvate pakkumuste energiatõhususe alase mõju kohta, mis ületavad hankedirektiivides osutatud piirmäärasid, tehakse üldsusele kättesaadavaks. See võimaldab sidusrühmadel ja kodanikel hinnata avaliku sektori rolli riigihangete puhul energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte läbipaistval viisil järgimisel.

Muudatusettepanek 33

Muudatusettepanek

(37) Samuti on oluline, et liikmesriigid jälgiksid, kuidas hankijad ja lepingute sõlmijad võtavad toodete, hoonete, ehitustööde ja teenuste hankimisel arvesse energiatõhususe nõudeid, tagades, et teave selliste võitvate pakkumuste energiatõhususe alase mõju **ja kohaliku sotsiaalse kasu** kohta, mis ületavad hankedirektiivides osutatud piirmäärasid, tehakse üldsusele kättesaadavaks. See võimaldab sidusrühmadel ja kodanikel hinnata avaliku sektori rolli riigihangete puhul energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte läbipaistval viisil järgimisel.

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 38

Komisjoni ettepanek

(38) Euroopa rohelises kokkuleppes tunnistatakse ringmajanduse rolli liidu üldiste CO₂-heite vähendamise eesmärkide saavutamisel. Avalik sektor saab nende eesmärkide saavutamisele kaasa aidata, kasutades oma ostujõudu, et valida vajaduse korral keskkonnahoidlike tooteid, ehitisi, teenuseid ja ehitustöid, kasutades selleks keskkonnahoidlike riigihangete jaoks kättesaadavaid vahendeid, andes sellega olulise panuse energiatarbimise ja keskkonnamõju vähendamisse.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek

(39) On oluline, et liikmesriigid pakuksid avaliku sektori asutustele vajalikku tuge energiatarbimise nõuete rakendamisel riigihangetes ja **vajaduse korral** keskkonnahoidlike riigihangete kasutamisel, andes vajalikke suuniseid ja meetodikaid olelusringi kulude ning keskkonnamõjude ja -kulude hindamiseks. Eeldatakse, et hästi kavandatud vahendid, eelkõige digitaalsed vahendid hõlbustavad hankemenetlusi ja vähendavad halduskulusid eelkõige väiksemates liikmesriikides, kellel ei pruugi olla hangete ettevalmistamiseks piisavat suutlikkust. Sellega seoses peaksid liikmesriigid aktiivselt edendama digitaalsete vahendite kasutamist ja koostööd avaliku sektori hankijate vahel, sealhulgas piiriülevalt, et vahetada parimaid tavasid.

Muudatusettepanek

(38) Euroopa rohelises kokkuleppes tunnistatakse ringmajanduse rolli liidu üldiste CO₂-heite vähendamise eesmärkide saavutamisel. Avalik sektor saab nende eesmärkide saavutamisele kaasa aidata, kasutades oma ostujõudu, et valida keskkonnahoidlike tooteid, ehitisi, teenuseid ja ehitustöid, kasutades selleks keskkonnahoidlike riigihangete jaoks kättesaadavaid vahendeid, andes sellega olulise panuse energiatarbimise ja keskkonnamõju vähendamisse.

Muudatusettepanek

(39) On oluline, et liikmesriigid pakuksid avaliku sektori asutustele vajalikku tuge energiatarbimise nõuete rakendamisel riigihangetes ja keskkonnahoidlike riigihangete kasutamisel, andes vajalikke suuniseid ja meetodikaid olelusringi kulude ning keskkonnamõjude ja -kulude hindamiseks. Eeldatakse, et hästi kavandatud vahendid, eelkõige digitaalsed vahendid hõlbustavad hankemenetlusi ja vähendavad halduskulusid eelkõige väiksemates liikmesriikides, kellel ei pruugi olla hangete ettevalmistamiseks piisavat suutlikkust. Sellega seoses peaksid liikmesriigid aktiivselt edendama digitaalsete vahendite kasutamist ja koostööd avaliku sektori hankijate vahel, sealhulgas piiriülevalt, et vahetada parimaid tavasid.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 41

Komisjoni ettepanek

(41) Globaalse soojendamise potentsiaal kogu olelusringi jooksul mõõdab hoonega seotud kasvuhooonegaaside heidet selle olelusringi eri etappides. Seega mõõdetakse sellega hoone üldist panust heitkogustesse, mis põhjustavad kliimamuutusi. Seda nimetatakse mõnikord „CO₂ jalajälje hindamiseks“ või „kogu olelusringi CO₂ mõõtmiseks“. See koondab ehitusmaterjalidega kaasneva süsinikdioksiidi heite ning otsese ja kaudse süsinikdioksiidi heite kasutusetapis. Hooned kujutavad endast olulisi materjalipanku, mis kujutavad endast paljude aastakümnete jooksul CO₂-mahukate ressursside hoidlaid, mistõttu on oluline uurida projekte, millega lihtsustatakse tulevast korduskasutust ja ringlussevõttu kasutusea lõpus.

Muudatusettepanek

(41) Globaalse soojendamise potentsiaal kogu olelusringi jooksul mõõdab hoonega seotud kasvuhooonegaaside heidet selle olelusringi eri etappides. Seega mõõdetakse sellega hoone üldist panust heitkogustesse, mis põhjustavad kliimamuutusi. Seda nimetatakse mõnikord „CO₂ jalajälje hindamiseks“ või „kogu olelusringi CO₂ mõõtmiseks“. See koondab ehitusmaterjalidega kaasneva süsinikdioksiidi heite ning otsese ja kaudse süsinikdioksiidi heite kasutusetapis. Hooned kujutavad endast olulisi materjalipanku, mis kujutavad endast paljude aastakümnete jooksul CO₂-mahukate ressursside hoidlaid, mistõttu on oluline uurida projekte, millega lihtsustatakse tulevast korduskasutust ja ringlussevõttu kasutusea lõpus, ***vähendades samal ajal ehitussektori praegust märkimisväärset CO₂-mahukust.***

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 45

Komisjoni ettepanek

(45) Käesoleva direktiiviga kehtestatud energiasäästukohustust peaks pikendama ja see peaks kehtima ka pärast 2030. aastat. Sellega tagatakse investorite jaoks stabiilsus ning soodustatakse pikaajalisi investeeringuid ja pikaajaliste energiatõhususmeetmete võtmist, näiteks hoonete põhjalik renoveerimine pikaajalise eesmärgiga hõlbustada olemasolevate hoonete kulutasuvat ümberehitamist

Muudatusettepanek

(45) Käesoleva direktiiviga kehtestatud energiasäästukohustust peaks pikendama ja see peaks kehtima ka pärast 2030. aastat. Sellega tagatakse investorite jaoks stabiilsus ning soodustatakse pikaajalisi investeeringuid ja pikaajaliste energiatõhususmeetmete võtmist, näiteks hoonete põhjalik renoveerimine pikaajalise eesmärgiga hõlbustada olemasolevate hoonete kulutasuvat ümberehitamist

liginullenergiahooneteks. Energiasäästukohustusel on oluline roll kohalikul tasandil majanduskasvu saavutamisel, töökohtade loomisel, konkurentsivõime parandamisel ja energiaostuvõimetuse leevendamisel. Sellega tuleks tagada liidu energia- ja kliimaeesmärkide saavutamine, luues uusi võimalusi ja vähendades energiatarbimise sõltuvust majanduskasvust. Koostöö erasektoriga on tähtis selleks, et hinnata, millistel tingimustel oleks võimalik kaasata erasektori investeeringuid energiatõhususe projektidesse, ja et töötada energiatõhususe valdkonnas välja uusi innovatsiooniga seotud tasuvuse mudeleid.

liginullenergiahooneteks. **Põhjalik renoveerimine, mis parandab hoone energiatõhusust vähemalt 60 % võrra, toimub praegu igal aastal ainult 0,2 % hoonete puhul ning ainult viiendikel juhtudel on energiatõhusus oluliselt paranenud.** Energiasäästukohustusel on oluline roll kohalikul tasandil majanduskasvu saavutamisel, töökohtade loomisel, konkurentsivõime parandamisel ja energiaostuvõimetuse leevendamisel. Sellega tuleks tagada liidu energia- ja kliimaeesmärkide saavutamine, luues uusi võimalusi ja vähendades energiatarbimise sõltuvust majanduskasvust. Koostöö erasektoriga on tähtis selleks, et hinnata, millistel tingimustel oleks võimalik kaasata erasektori investeeringuid energiatõhususe projektidesse, ja et töötada energiatõhususe valdkonnas välja uusi innovatsiooniga seotud tasuvuse mudeleid.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 46

Komisjoni ettepanek

(46) Energiatõhususe parandamise meetmetel on ühtlasi positiivne mõju õhukvaliteedile, kuna energiatõhusamad hooned aitavad vähendada nõudlust kütuste, sealhulgas tahkete kütuste järele. Energiatõhususe meetmed aitavad seega parandada nii sise- kui ka välisõhu kvaliteeti ning saavutada kulutõhusal viisil liidu õhukvaliteedipoliitika eesmärgi, mis on sätestatud eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/2284⁷⁰.

Muudatusettepanek

(46) Energiatõhususe parandamise meetmetel on ühtlasi positiivne mõju õhukvaliteedile, kuna energiatõhusamad hooned aitavad vähendada nõudlust kütuste, sealhulgas tahkete kütuste järele. Energiatõhususe meetmed aitavad seega parandada nii sise- kui ka välisõhu kvaliteeti ning saavutada kulutõhusal viisil liidu õhukvaliteedipoliitika eesmärgi, mis on sätestatud eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/2284.

Käesoleva direktiivi kohased energiatõhususe parandamise meetmed peaksid hõlmama ka tahkekütuste kasutamise vähendamise ning sise- ja välissaaste vähendamise strateegiat. Kokkupuute vähendamise eesmärgi tuleks rakendada kohalikul ja piirkondlikul tasandil, kui tahke

kütteinete kasutamine on osa kohalikust või piirkondlikust energiaallikate jaotusest.

⁷⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

⁷⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 47

Komisjoni ettepanek

(47) Liikmesriigid peavad kogu kohustusperioodil kuni 2030. aastani saavutama lõppkasutuse kumulatiivse energiasäästu, mis vastab uuele aastasele säästule vähemalt 0,8 % lõppenergia tarbimisest kuni 31. detsembrini 2023 ja vähemalt **1,5** % energia lõpptarbimisest alates 1. jaanuarist 2024. Kõnealuse nõude täitmiseks võib võtta uusi poliitikameetmeid, mis võetakse vastu kohustusperioodil 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030, või uusi üksikmeetmeid, mis tulenevad poliitikameetmetest, mis on vastu võetud kas eelmisel perioodil või varem, tingimusel et neid üksikmeetmeid asutakse täitma järgmisel kohustusperioodil. Selleks peaks liikmesriikidel olema võimalik kasutada energiatõhususkohustuste süsteemi või alternatiivseid poliitikameetmeid või mõlemaid.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Muudatusettepanek

(47) Liikmesriigid peavad kogu kohustusperioodil kuni 2030. aastani saavutama lõppkasutuse kumulatiivse energiasäästu, mis vastab uuele aastasele säästule vähemalt 0,8 % lõppenergia tarbimisest kuni 31. detsembrini 2023 ja vähemalt **2** % energia lõpptarbimisest alates 1. jaanuarist 2024. Kõnealuse nõude täitmiseks võib võtta uusi poliitikameetmeid, mis võetakse vastu kohustusperioodil 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030, või uusi üksikmeetmeid, mis tulenevad poliitikameetmetest, mis on vastu võetud kas eelmisel perioodil või varem, tingimusel et neid üksikmeetmeid asutakse täitma järgmisel kohustusperioodil. Selleks peaks liikmesriikidel olema võimalik kasutada energiatõhususkohustuste süsteemi või alternatiivseid poliitikameetmeid või mõlemaid.

Põhjendus 49

Komisjoni ettepanek

(49) Energiatõhususkohustuste süsteemi kasutamise korral peaksid liikmesriigid määrama objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumite alusel kohustatud isikud põhivõrguettevõtjate, energiatarnijate, energia-jaemüügiettevõtjate ja transpordikütusetarnijate või -jaemüüjate seast. Teatud jaemüüjate või tarnijarühmade määramist kohustatud isikuteks või nende sellest vabastamist ei tuleks pidada kokkusobimatuks mittediskrimineerimise põhimõttega. Seetõttu võivad liikmesriigid valida, kas kohustatud isiku saab määrata põhivõrguettevõtjate, jaemüüjate või tarnijate või üksnes nende teatud rühmade seast. vähekaitstud klientide, energiaostuvõimetute inimeste ja sotsiaaleluruumides elavate inimeste kaitsmiseks ja võimestamiseks ning poliitikameetmete rakendamiseks esmajärjekorras nende inimeste suhtes võivad liikmesriigid kohustatud isikutelt nõuda energiasäästu saavutamist vähekaitstud klientide, energiaostuvõimetute inimeste ja sotsiaaleluruumides elavate inimeste hulgas. Selleks võivad liikmesriigid kehtestada ka energiakulude vähendamise eesmärgid saavutada, edendades selliste meetmete kehtestamist, millega saavutatakse energiasääst ja rahaline kokkuhoid energiaarvetelt, näiteks soojustuse paigaldamine ja küttega seotud meetmed.

Muudatusettepanek 40

Muudatusettepanek

(49) Energiatõhususkohustuste süsteemi kasutamise korral peaksid liikmesriigid määrama objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumite alusel kohustatud isikud põhivõrguettevõtjate, energiatarnijate, energia-jaemüügiettevõtjate ja transpordikütusetarnijate või -jaemüüjate seast. Teatud jaemüüjate või tarnijarühmade määramist kohustatud isikuteks või nende sellest vabastamist ei tuleks pidada kokkusobimatuks mittediskrimineerimise põhimõttega. Seetõttu võivad liikmesriigid valida, kas kohustatud isiku saab määrata põhivõrguettevõtjate, jaemüüjate või tarnijate või üksnes nende teatud rühmade seast. vähekaitstud klientide, energiaostuvõimetute inimeste ja sotsiaaleluruumides elavate inimeste kaitsmiseks ja võimestamiseks ning poliitikameetmete rakendamiseks esmajärjekorras nende inimeste suhtes võivad liikmesriigid kohustatud isikutelt nõuda energiasäästu saavutamist vähekaitstud klientide, energiaostuvõimetute inimeste ja sotsiaaleluruumides elavate inimeste hulgas. Selleks võivad liikmesriigid kehtestada ka energiakulude vähendamise eesmärgid saavutada, edendades selliste meetmete kehtestamist, millega saavutatakse energiasääst ja rahaline kokkuhoid energiaarvetelt, näiteks soojustuse paigaldamine ja küttega seotud meetmed, ***toetades taastuvenergiakogukondade ja kodanike energiakogukondade energiasäästualgatusi.***

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 50 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(50a) Arvesse tuleks võtta siseruumide keskkonnakvaliteeti (IEQ), sealhulgas siseõhu kvaliteeti, et avaldada positiivset mõju hoone kasutajate tervisele, mugavusele ja heaolule kõigi renoveerimisvormide, eelkõige põhjaliku renoveerimise korral.

Muudatusettepanek 41

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 55**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(55) Pikaajalised energiatõhususmeetmed annavad energiasäästu ka pärast 2020. aastat, kuid **selleks**, et aidata täita liidu 2030. aasta energiatõhususeesmärki, tuleks nende meetmetega saavutada uus sääst pärast 2020. aastat. **Seevastu** ei peaks pärast 31. detsembrist 2020 saavutatud energiasäästu arvestama sellise lõppkasutuse kumulatiivse energiasäästu hulka, mis tuleb saavutada **ajavahemikul** 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020.

(55) Pikaajalised energiatõhususmeetmed annavad energiasäästu ka pärast 2020. aastat, kuid et aidata täita liidu 2030. aasta energiatõhususeesmärki, tuleks nende meetmetega saavutada uus sääst pärast 2020. aastat. **Kõik uued säästud, mida peetakse märkimisväärseks ja mis on saavutatud pärast 2020. aastat, tuleks registreerida ja neid tuleks analüüsida, et hinnata liidu 2030. aasta energiatõhususe eesmärgi saavutamise kogukasu ja võimalikke tulevase arengumõjusid või uuendusi. Samal ajal** ei peaks pärast 31. detsembrist 2020 saavutatud energiasäästu arvestama sellise lõppkasutuse kumulatiivse energiasäästu hulka, mis tuleb saavutada 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020.

Muudatusettepanek 42

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 55 a (uus)**

(55a) Sellised energiasäästu eesmärgid peaksid olema kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärgul (31. oktoobrist 13. novembrini 2021) tehtud järeldustega; lisaks peaksid need energiasäästu eesmärgid olema kooskõlas ka Pariisi kokkuleppe reeglistiku^{1a} artikli 6 mehhanismidega, millega toetatakse kasvuhoonegaaside heite vähendamise alast edasist ülemaailmset koostööd.

^{1a} Pariisi kokkuleppe vastuvõtmine, https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 59

(59) Tõhus veemajandus võib aidata energiasäästule palju kaasa. Vee- ja reovee sektori elektritarbimine moodustab liidu elektritarbimisest 3,5 % ning oodata on nimetatud osakaalu suurenemist. Samas moodustavad veelekked liidu kogu veetarbimisest 24 % ning energiasektor on 44 %ga suurim veetarbija. Tuleks põhjalikult uurida nutikate tehnoloogiate ja protsesside kasutamise potentsiaali energiasäästu saavutamiseks ning neid kohaldada alati, kui need on kulutõhusad, ja kaaluda energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtteid. **Arenenud niisutustehnoloogiatega võiks ka oluliselt vähendada veetarbimist põllumajanduses ning selle töötlemiseks ja transportimiseks kuluvat energiat.**

(59) **Vee ja energia vahelise seose arvessevõtmine on eriti oluline, et käsitleda vastastikku sõltuvat energia- ja veekasutust ning suurenevat survet mõlemale ressursile. Rahvusvahelise Energiaagentuuri hinnangul tähendaks maailma energianõudluse 35 % kasvu 2035. aastaks veetarbimise 85 % kasvu. Maailma Loodusvarade Instituudi^{1a} prognoosi kohaselt^{1a} on 2030. aastaks on ülemaailmse taastuvvee pakkumise ja nõudluse vahel 56 % suurune lõhe, samas kui Euroopa Keskkonnaameti hinnangul^{1b} mõjutab veepuudus juba 20 % Euroopa territooriumist ja 30 % elanikkonnast ning pöud läheb Euroopale maksma hinnanguliselt 2–9 miljardit eurot aastas. Tõhus veemajandus võib aidata energiasäästule palju kaasa, olles kasulik kliimale ning tuues ka majanduslikku ja sotsiaalset kasu. Vee- ja**

reovee sektori elektritarbimine moodustab liidu elektritarbimisest 3,5 % ning oodata on nimetatud osakaalu suurenemist. Samas moodustavad veeleked liidu kogu veetarbimisest 24 % ning energiasektor on 44 %ga suurim veetarbija. Nutikate tehnoloogiate ja protsesside – *nagu vee taaskasutuse moodused, tööstusprotsesside andmeanalüüs, täiustatud niisutustehnoloogiad, haljaskatuse tehnoloogiad, arukad dušiseadmed, veesüsteemide lekete vähendamise protsessid jms veesektoris, sealhulgas veevarustus-, kanalisatsiooni- ja vihmaveemajanduses ning kõigis tööstus-, elamu- ja äriveetsüklites ja -rakendustes* – kasutamise potentsiaali energiasäästu saavutamiseks tuleks põhjalikult uurida ning neid kohaldada alati, kui need on kulutõhusad, ja kaaluda energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtteid.

^{1a} Achieving Abundance: Understanding the Cost of a Sustainable Water Future, Maailma Loodusvarade Instituut, 21. jaanuar 2020.

^{1b} Water resources across Europe — confronting water stress: an updated assessment, Euroopa Keskkonnaamet, 14. oktoober 2021.

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 59 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(59a) Hoolimata avaliku ja erasektori poolt välivalgustuse sektoris kasutusele võetud tootetõhususe meetmetest, nagu vanade ebatõhusate lampide asendamine LED-lampidega, on Jevonsi paradoksi tõttu oht, et selle sektori energiatarbimine suureneb. Samal ajal elab 99 % liidu

elanikkonnast piirkondades, kus öine taevast ületab saastunud seisundile kehtestatud künnise ning on piisavalt tõendeid valgusreostuse negatiivse mõju kohta keskkonnale, bioloogilisele mitmekesisusele ning inimeste ja loomade tervisele. Liikmesriigid peaksid hindama võimalust vähendada öise valgusvoo taset elaniku kohta, valgusvoogu ruutkilomeetri kohta linnapiirkondades ja valgusvoo korrutust selle valgusvoo kasutamise aja kohta, ning samal ajal vähendada välisvalgustuse energiatarbimist. Hinnangud peaksid sisaldama varasemaid andmeid energiatarbimise kohta valgustuse kaupa, võimaluse korral avalike ja eravalgustite kaupa, ning valgusvoo taseme kohta vähemalt 2010. aastani. Valgusvoo taseme vähendamise meetmed võivad hõlmata teevalgustuse kaotamist väljaspool asulaid ja teedel, kus jalgratta- ja jalakäijatel ei ole lubatud läbi sõita, tänavavalgustite arvu vähendamist ja tänavavalgustuse tundide vähendamist öösel, samuti hämardamist ja arukaid valgustuslahendusi, kasutades valgustust ainult siis, kui kasutajaid on, ning dünaamilise valgustuse kasutamist, mis kasutab valgust ainult siis, kui on kasutajaid, ning sellest tulenevalt välisalade pideva valgustuse kaotamist. Samaaegselt peaks komisjon hindama, kuidas saaks tugevdada asjakohaseid keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume, et toetada avaliku sektori asutuste pingutusi selles valdkonnas.

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 62

Komisjoni ettepanek

(62) Ligikaudu 34 miljonit majapidamist liidus ei suutnud hoida 2019. aastal oma kodu piisavalt soojana⁷⁴. Euroopa rohelises

Muudatusettepanek

(62) Ligikaudu 34 miljonit majapidamist liidus ei suutnud hoida 2019. aastal oma kodu piisavalt soojana⁷⁴. Euroopa rohelises

kokkuleppes tähtsustatakse ülemineku sotsiaalsed mõõdet, järgides põhimõtet, et kedagi ei jäeta tähelepanuta. Roheüleminek, sh puhtale energiale üleminek, mõjutab naisi ja mehi erinevalt ning sel võib olla suurem mõju teatavatele ebasoodsamas olukorras olevatele inimrühmadele, näiteks puuetega inimestele. Energiatõhususe meetmed peavad seetõttu olema liikmesriikide tasandil kesksel kohal energiaostuvõimetuse ja tarbijate majandusliku ebakindluse kulutõhusa vähendamise strateegia kujundamisel ning täiendama sotsiaalkindlustuse poliitikat. Tagamaks, et energiatõhususmeetmed vähendavad kestlikult üürnike energiaostuvõimetust, tuleks arvesse võtta asjaomaste meetmete kulutasuvust, samuti taskukohasust kinnisvara omanikele ja üürnikele, ning tagada nende meetmete piisav rahaline ja tehniline toetamine liikmesriikide tasandil. Liikmesriigid peaksid energiaostuvõimetuse väljaselgitamisel ja leevendamisel toetama kohalikku ja piirkondlikku tasandit. Liidus asuvad hooned tuleb pikemas perspektiivis ümber ehitada liginullenergiahooneteks vastavalt Pariisi kokkuleppe eesmärkidele. Praegune hoonete renoveerimise ulatus ei ole piisav ning kõige enam puudutab see hooneid, kus elavad energiaostuvõimetud väikese sissetulekuga kodanikud. Käesolevas direktiivis sätestatud energiasäästukohustuse meetmed, energiatõhususkohustuste süsteem ja alternatiivsed poliitikameetmed on seepärast eriti olulised.

⁷⁴ KOMISJONI 14. oktoobri 2020. aasta soovitus, mis käsitleb energiaostuvõimetust, C(2020) 9600 final.

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 63

kokkuleppes tähtsustatakse ülemineku sotsiaalsed mõõdet, järgides põhimõtet, et kedagi ei jäeta tähelepanuta. *Rohepööre ja õiglane üleminek*, sh puhtale energiale üleminek, mõjutab naisi ja mehi erinevalt ning sel võib olla suurem mõju teatavatele ebasoodsamas olukorras olevatele inimrühmadele, näiteks puuetega inimestele. Energiatõhususe meetmed peavad seetõttu olema liikmesriikide tasandil kesksel kohal energiaostuvõimetuse ja tarbijate majandusliku ebakindluse kulutõhusa vähendamise strateegia kujundamisel ning täiendama sotsiaalkindlustuse poliitikat. Tagamaks, et energiatõhususmeetmed vähendavad kestlikult üürnike energiaostuvõimetust, tuleks arvesse võtta asjaomaste meetmete kulutasuvust, samuti taskukohasust kinnisvara omanikele ja üürnikele, ning tagada nende meetmete piisav rahaline ja tehniline toetamine liikmesriikide tasandil. Liikmesriigid peaksid energiaostuvõimetuse väljaselgitamisel ja leevendamisel toetama kohalikku ja piirkondlikku tasandit. Liidus asuvad hooned tuleb pikemas perspektiivis ümber ehitada liginullenergiahooneteks vastavalt Pariisi kokkuleppe eesmärkidele. Praegune hoonete renoveerimise ulatus ei ole piisav ning kõige enam puudutab see hooneid, kus elavad energiaostuvõimetud väikese sissetulekuga kodanikud. Käesolevas direktiivis sätestatud energiasäästukohustuse meetmed, energiatõhususkohustuste süsteem ja alternatiivsed poliitikameetmed on seepärast eriti olulised.

⁷⁴ KOMISJONI 14. oktoobri 2020. aasta soovitus, mis käsitleb energiaostuvõimetust, C(2020) 9600 final.

(63) Selleks et kasutada energiasäästu võimalusi teatavates turusegmentides, kus energiaauditeid üldiselt ärielistel alustel ei pakuta (nt väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd)), peaksid liikmesriigid töötama välja programme, et innustada VKEsid läbi tegema energiaauditeid. Energiaauditid peaksid olema kohustuslikud ja regulaarsed suurettevõtetes, sest seal võib energiasääst olla märkimisväärne. Energiaauditites tuleks arvestada asjakohaste Euroopa või rahvusvaheliste standarditega, nagu EN ISO 50001 (energiajuhtimissüsteemid) või EN 16247-1 (energiaauditid) või EN ISO 14000 (keskkonnajuhtimissüsteemid), mille tulemusena on nad ka kooskõlas käesoleva direktiivi VI lisa sätetega, kuna kõnealused sätted ei ole ulatuslikumad kui nimetatud asjakohaste standardite nõuded. Hetkel on väljatöötamisel energiaauditeid käsitlev Euroopa eristandard. ***Energiaauditeid võib teha eraldiseisvalt või osana*** laiemast keskkonnajuhtimissüsteemist või energiatõhususe lepingust. Kõikidel sellistel juhtudel peaksid need süsteemid vastama VI lisa sätetatud miinimumnõuetele. Lisaks võib teatavaid mehhanisme ja süsteeme, mis on kehtestatud teatavate transpordiettevõtjate heitkoguste ja kütusekulu jälgimiseks, näiteks ELi õiguse kohase HKSi puhul, pidada kokkusobivaks energiaaudititega, sealhulgas energiajuhtimissüsteemidega, kui need vastavad VI lisa sätetatud miinimumnõuetele.

Muudatusettepanek 47

(63) Selleks et kasutada energiasäästu võimalusi teatavates turusegmentides, kus energiaauditeid üldiselt ärielistel alustel ei pakuta (nt väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd)), peaksid liikmesriigid töötama välja programme, et innustada VKEsid läbi tegema energiaauditeid. Energiaauditid peaksid olema kohustuslikud ja regulaarsed suurettevõtetes, sest seal võib energiasääst olla märkimisväärne. ***Energiaauditid ei peaks mitte ainult analüüsima energiakasutust, vaid hindama ka vee kasutamist, mis mõjutab energiatarbimist.*** Energiaauditites tuleks arvestada asjakohaste Euroopa või rahvusvaheliste standarditega, nagu EN ISO 50001 (energiajuhtimissüsteemid) või EN 16247-1 (energiaauditid) või EN ISO 14000 (keskkonnajuhtimissüsteemid) ***ja keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteem (EMAS)***, mille tulemusena on nad ka kooskõlas käesoleva direktiivi VI lisa sätetega, kuna kõnealused sätted ei ole ulatuslikumad kui nimetatud asjakohaste standardite nõuded. Hetkel on väljatöötamisel energiaauditeid käsitlev Euroopa eristandard. ***Suurettevõtete puhul peaksid energiaauditid olema osa*** laiemast keskkonnajuhtimissüsteemist või energiatõhususe lepingust. Kõikidel sellistel juhtudel peaksid need süsteemid vastama VI lisa sätetatud miinimumnõuetele. Lisaks võib teatavaid mehhanisme ja süsteeme, mis on kehtestatud teatavate transpordiettevõtjate heitkoguste ja kütusekulu jälgimiseks, näiteks ELi õiguse kohase HKSi puhul, pidada kokkusobivaks energiaaudititega, sealhulgas energiajuhtimissüsteemidega, kui need vastavad VI lisa sätetatud miinimumnõuetele.

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 65**

Komisjoni ettepanek

(65) Kui energiaauditeid teevad asutusesisesed eksperdid, ei tohi nad nõutava sõltumatuse tõttu ise otseselt tegeleda auditeeriva tegevusega.

Muudatusettepanek

(65) Kui energiaauditeid teevad asutusesisesed eksperdid, ei tohi nad nõutava sõltumatuse tõttu ise otseselt tegeleda auditeeriva tegevusega.
Läbipaistvuse tagamiseks peaksid nii auditisoovitused kui ka auditisoovituste alusel rakendatud meetmed olema ettevõtte veebisaidil kergesti kättesaadavad.

Muudatusettepanek 48

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 65 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(65a) Reoveepuhastid on suured energiatarbijad ja nende arvele langeb ligikaudu 0,8 % kogu elektritarbimisest Euroopas. Hiljuti tehtud analüüsid^{1a} näitavad, et on olemas arvestatavad võimalused nende energiatõhusust parandada, kuid nende olemuse tõttu võib turusurve selle tegemiseks olla piiratud. Nende lisamisega auditikohustuse alla lisandub kõige rohkem 1000 ettevõtet, ent see hõlmab umbes 40% sektori energiakasutusest^{1b}.

^{1a} *Opportunities to improve energy use in urban wastewater treatment: a European scale analysis, Ganora, D., Hospido, A., Husemann, J., Krampe, J., Loderer, C., Longo, S., moragas Bouyat, L., Obermaier, N., Piraccini, E., Stanev, S., Váci, L., Pistocchi, A., Environmental Research. Letters, 2019, Volume 14, no 4.*

^{1b} *Commission Staff Working Document Impact Assessment Report Accompanying the Proposal for a Directive of the*

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 66

Komisjoni ettepanek

(66) Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) sektor on veel üks oluline sektor, millele pööratakse üha suuremat tähelepanu. 2018. aastal oli andmekeskuste energiatarbimine ELis 76,8 TWh. Prognooside kohaselt kasvab see 2030. aastaks 98,5 TWh-ni, mis tähendab 28 % kasvu. Seda absoluutarvudes suurenemist võib vaadelda ka suhtelises arvestuses: ELis kasutasid andmekeskused 2018. aastal 2,7 % elektrinõudlusest ja kui areng jätkub praegusel trajektooriga, moodustab nendepoolne nõudlus 2030. aastaks 3,21 %⁷⁵. Juba Euroopa digistrateegias rõhutati vajadust väga energiatõhusate ja jätkusuutlike andmekeskuste järele ning kutsuti telekommunikatsioonioperaatoreid üles võtma nende ökoloogilise jalajäljega seotud läbipaistvusmeetmeid. Selleks et edendada säästvat arengut IKT-sektoris, eelkõige andmekeskuste puhul, peaksid liikmesriigid koguma ja avaldama andmeid, mis on asjakohased andmekeskuste energiatarbimise ja veekasutuse jalajälje seisukohast. Liikmesriigid peaksid koguma ja avaldama andmeid ainult märkimisväärse jalajäljega andmekeskuste kohta, mille puhul uute või olemasolevate käitiste vastavalt kas sobivad projekteerimis- või tõhususalased algatused võivad oluliselt vähendada energia- ja veetarbimist või heitsoojuse taaskasutamist lähedalasuvates rajatistes ja soojusvõrkudes. Selliselt kogutud andmete põhjal saab välja selgitada andmekeskuse

Muudatusettepanek

(66) Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) sektor on veel üks oluline sektor, millele pööratakse üha suuremat tähelepanu. 2018. aastal oli andmekeskuste energiatarbimine ELis 76,8 TWh. Prognooside kohaselt kasvab see 2030. aastaks 98,5 TWh-ni, mis tähendab 28 % kasvu. Seda absoluutarvudes suurenemist võib vaadelda ka suhtelises arvestuses: ELis kasutasid andmekeskused 2018. aastal 2,7 % elektrinõudlusest ja kui areng jätkub praegusel trajektooriga, moodustab nendepoolne nõudlus 2030. aastaks 3,21 %⁷⁵. Juba Euroopa digistrateegias rõhutati vajadust väga energiatõhusate ja jätkusuutlike andmekeskuste järele ning kutsuti telekommunikatsioonioperaatoreid üles võtma nende ökoloogilise jalajäljega seotud läbipaistvusmeetmeid. Selleks et edendada säästvat arengut IKT-sektoris, eelkõige andmekeskuste puhul, peaksid liikmesriigid koguma ja avaldama andmeid, mis on asjakohased andmekeskuste energiatarbimise ja veekasutuse jalajälje seisukohast. Liikmesriigid peaksid **vastavalt Euroopa ühtlustatud vormile** koguma ja avaldama andmeid ainult märkimisväärse jalajäljega andmekeskuste kohta, mille puhul uute või olemasolevate käitiste vastavalt kas sobivad projekteerimis- või tõhususalased algatused võivad oluliselt vähendada energia- ja veetarbimist või heitsoojuse taaskasutamist lähedalasuvates rajatistes ja soojusvõrkudes. Selliselt kogutud andmete

jätksuutlikkuse näitaja.

põhjal saab välja selgitada andmekeskuse jätkusuutlikkuse näitaja. ***Avalikustamise hõlbustamiseks peaks komisjon koostama suunised ja soovitused, sektoripõhised käsiraamatud ning juhtumiuuringud peamiste energia- ja veealaste tulemusnäitajate kohta. Komisjon peaks pidama asjakohaseid konsultatsioone, muu hulgas asjaomaste tööstusharu sidusrühmadega.***

⁷⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>

⁷⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 70

Komisjoni ettepanek

(70) Kõikide võetud energiatõhususmeetmete maksumus ja nendest saadav kasu, sealhulgas tasuvusaeg, tuleks muuta tarbijate jaoks täielikult arusaadavaks.

Muudatusettepanek

(70) Kõikide võetud energiatõhususmeetmete maksumus ja nendest saadav kasu, sealhulgas tasuvusaeg, tuleks muuta tarbijate jaoks täielikult arusaadavaks ***ja ajakohaseks, võttes näiteks arvesse energiahindade eeldatavat suundumust.***

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 80

Komisjoni ettepanek

(80) Soojuse ja elektrienergia tõhus koostootmine ning tõhus kaugküte ja -jahutus pakuvad rohkelt primaarenergia säästmise võimalusi liidus. Liikmesriigid peaksid läbi viima tõhusa koostootmise ning tõhusa kaugküte ja -jahutuse potentsiaali põhjaliku hindamise. Need

Muudatusettepanek

(80) Soojuse ja elektrienergia tõhus koostootmine ning tõhus kaugküte ja -jahutus pakuvad rohkelt primaarenergia säästmise võimalusi liidus. ***Käesolev direktiiv peaks soodustama vanade ja ebatõhusate kütteseadmete asendamist, kuna kaasaegsed küttesüsteemid***

hindamised peaksid olema kooskõlas lõimitud riiklike energia- ja kliimakavadega ning pikaajaliste renoveerimisstrateegiatega. Uued elektrijaamad ja olemasolevad elektrijaamad, mida on oluliselt remonditud või mille luba või litsentsi on uuendatud, tuleks (tingimusel et kulude-tulude analüüsist ilmneb ülejääk) varustada tõhusate koostootmiseseadmetega, et ära kasutada elektri tootmisel tekkivat heitsoojust. Samamoodi peaksid muud märkimisväärse keskmise aastase sisendenergiaga rajatised olema varustatud tehniliste lahendustega heitsoojuse kasutamiseks rajatise puhul, mille kulude-tulude analüüsist ilmneb ülejääk. Heitsoojust võiks kaugküttevõrgu kaudu transportida sinna, kus seda vajatakse. Sündmused, millest tuleneb loakriteeriumide kohaldamise nõue, on üldiselt sündmused, millest tulenevad ka nõuded Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL⁷⁶ kohastele lubadele ja direktiivi (EL) 2019/944 kohastele lubadele.

vähendavad energiatarbimist ja hoonete CO₂-heidet, ning liikuma järk-järgult 100 % taastuvenegial põhineva riikliku kütte- ja jahutusstrateegia suunas. Liikmesriigid peaksid läbi viima tõhusa koostootmise ning tõhusa kaugkütte ja -jahutuse potentsiaali põhjaliku hindamise. Need hindamised peaksid olema kooskõlas lõimitud riiklike energia- ja kliimakavadega ning pikaajaliste renoveerimisstrateegiatega. ***Need peaksid hõlmama vähemalt arengukäiku, mis viib taastuvenegia kasutuselevõtuni riiklikus kütte- ja jahutussektoris, mis on kooskõlas kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks hiljemalt 2050. aastaks, nagu on osutatud määruses (EL) 2021/1119. Väljasegitatud kütte- ja jahutuspotentsiaali realiseerimiseks vastu võetud poliitikast ja meetmetest teatamisel peaksid liikmesriigid selgitama, kas need meetmed ja poliitika on kooskõlas selle arengukäiguga. Riigi tasandi poliitikameetmed kütte ja jahutuse suhtes tuleks sellise stsenaariumiga kooskõlla viia.*** Uued elektrijaamad ja olemasolevad elektrijaamad, mida on oluliselt remonditud või mille luba või litsentsi on uuendatud, tuleks (tingimusel et kulude-tulude analüüsist ilmneb ülejääk) varustada tõhusate koostootmiseseadmetega, et ära kasutada elektri tootmisel tekkivat heitsoojust. Samamoodi peaksid muud märkimisväärse keskmise aastase sisendenergiaga rajatised olema varustatud tehniliste lahendustega heitsoojuse kasutamiseks rajatise puhul, mille kulude-tulude analüüsist ilmneb ülejääk. Heitsoojust võiks kaugküttevõrgu kaudu transportida sinna, kus seda vajatakse. Sündmused, millest tuleneb loakriteeriumide kohaldamise nõue, on üldiselt sündmused, millest tulenevad ka nõuded Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL⁷⁶ kohastele lubadele ja direktiivi (EL) 2019/944 kohastele lubadele.

⁷⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu
24. novembri 2010. aasta
direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta
(ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

⁷⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu
24. novembri 2010. aasta
direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta
(ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 80 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**(80a) Tõhusa kütte ja jahutuse
potentsiaali hindamisel peaksid
liikmesriigid võtma arvesse laiemaid
keskkonna-, tervise- ja ohutusaspekte.
Soojuspumpade rolli tõttu kütte ja
jahutuse energiatõhususe potentsiaali
realiseerimisel tuleks minimeerida
püsivate, bioakumuleeruvate või toksiliste
külmaainete negatiivse keskkonnamõju
ohu.**

Selgitus

Soojuspumba külmutusagensina kasutatavad ained võivad keskkonda lekkimisel olla püsivad, bioakumuleeruvad,

toksilised (PBT) või suurema globaalse soojenemise potentsiaaliga. Seda ohu tuleks minimeerida.

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 83

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(83) Riiklike põhjalike hindamiste rakendamiseks peaksid liikmesriigid **julgustama** tõhusa koostootmise ning tõhusa kaugkütte ja -jahutuse potentsiaali hindamist piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Liikmesriigid peaksid võtma meetmeid, et edendada ja hõlbustada tõhusa koostootmise ning tõhusa kaugkütte

(83) Riiklike põhjalike hindamiste rakendamiseks peaksid liikmesriigid **nõudma** tõhusa koostootmise ning tõhusa kaugkütte ja -jahutuse potentsiaali hindamist piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Liikmesriigid peaksid võtma meetmeid, et edendada ja hõlbustada tõhusa koostootmise ning tõhusa kaugkütte

ja -jahutuse väljaselgitatud kulutõhususe potentsiaali kasutuselevõttu.

ja -jahutuse väljaselgitatud kulutõhususe potentsiaali kasutuselevõttu.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 84

Komisjoni ettepanek

(84) Tõhusa kaugkütte ja -jahutuse nõuded peaksid olema kooskõlas liidu pikaajaliste kliimapoliitikaeesmärkide, kliima- ja keskkonnastandardite ning prioriteetidega ning peaksid olema kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ määruse (EL) 2020/85 tähenduses. Kõigi kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide eesmärk peaks olema parandada energiasüsteemi teiste osadega koostoimimise võimet, et optimeerida energiakasutust ja vältida energia raiskamist, kasutades hoonete kogu potentsiaali soojuse või jahutuse, sealhulgas teenindusrajatistest ja lähedalasuvatest andmekeskustest pärineva üleliigse soojuse salvestamiseks. Seepärast tuleks tõhusa kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemiga tagada primaarenergiatõhususe suurenemine ning taastuvenergia ning heitsoojuse ja heitjahutusenergia järkjärguline lõimimine. Seepärast kehtestatakse käesoleva direktiiviga rangemad kütte- ja jahutusvarustuse nõuded järk-järgult ja neid kohaldatakse konkreetsetel kindlaksmääratud ajavahemikel ning alaliselt alates 1. jaanuarist 2050.

Muudatusettepanek

(84) Tõhusa kaugkütte ja -jahutuse nõuded peaksid olema kooskõlas liidu pikaajaliste kliimapoliitikaeesmärkide, kliima- ja keskkonnastandardite ning prioriteetidega ning peaksid olema kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ määruse (EL) 2020/85 tähenduses. Kõigi kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide eesmärk peaks olema parandada energiasüsteemi teiste osadega koostoimimise võimet, et optimeerida energiakasutust ja vältida energia raiskamist, kasutades hoonete kogu potentsiaali soojuse või jahutuse, sealhulgas teenindusrajatistest ja lähedalasuvatest andmekeskustest pärineva üleliigse soojuse salvestamiseks. Seepärast tuleks tõhusa kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemiga tagada primaarenergiatõhususe suurenemine ning taastuvenergia ning heitsoojuse ja heitjahutusenergia järkjärguline lõimimine. Seepärast kehtestatakse käesoleva direktiiviga rangemad kütte- ja jahutusvarustuse nõuded järk-järgult ja neid kohaldatakse konkreetsetel kindlaksmääratud ajavahemikel ning alaliselt alates 1. jaanuarist 2050 **ning selles nõutakse, et enne seda kuupäeva välja töötatud uued ehitus- või renoveerimisprojektid, mis ei vasta selleks kuupäevaks kehtestatud nõuetele, peavad olema osa kavast, mille eesmärk on täita need nõuded selleks kuupäevaks.**

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 92

Komisjoni ettepanek

(92) Tuleks tunnustada taastuvenergiakogukondade (vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2018/2001)⁸⁰ ja kodanike energiakogukondade (vastavalt direktiivile (EL) 2019/944) panust Euroopa rohelise kokkuleppe ja 2030. aasta kliimakava eesmärkide saavutamise nimel. Seepärast peaksid liikmesriigid **kaaluma** ja edendama taastuvenergiakogukondade ja kodanike energiakogukondade rolli. Need kogukonnad võivad aidata liikmesriikidel **saavutada käesoleva direktiivi eesmäärke**, edendades energiatõhusust kohalikul või leibkondade tasandil. Nendega saab võimestada ja kaasata tarbijaid ning võimaldada teatavatel kodutarbijate rühmadel, sealhulgas maa- ja äärepoolsetes piirkondades, osaleda energiatõhususe projektides ja algatustes. Energiakogukonnad **saavad** aidata **võidelda** energiaostuvõimetusega, toetades energiatõhususe projekte, vähendades energiatarbimist ja alandades tarnetariife.

Muudatusettepanek

(92) **Energiakogukonnad võivad organisatsioonilise kontseptsioonina, mille eesmärk on suurendada kodanike kollektiivset tegutsemist, aidata märkimisväärselt kaasa käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamisele.** Tuleks tunnustada taastuvenergiakogukondade (vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2018/2001)⁸⁰ ja kodanike energiakogukondade (vastavalt direktiivile (EL) 2019/944) panust Euroopa rohelise kokkuleppe ja 2030. aasta kliimakava eesmärkide saavutamise nimel. Seepärast peaksid liikmesriigid **tunnustama** ja edendama taastuvenergiakogukondade ja kodanike energiakogukondade rolli. Need kogukonnad võivad aidata liikmesriikidel **rakendada energiatõhususe esikohale seadmise strateegiat kohalikul tasandil**, edendades energiatõhusust kohalikul või leibkondade tasandil, **samuti avalikes hoonetes koostöös kohalike omavalitsustega**. Nendega saab võimestada ja kaasata tarbijaid ning võimaldada teatavatel kodutarbijate rühmadel, sealhulgas maa- ja äärepoolsetes piirkondades, osaleda energiatõhususe projektides ja algatustes **investeeringute kaudu taastuvenergiasse**. **Energiakogukondadel on samuti oluline roll kodanike harimisel energiademokraatia alal ja kodanike teadlikkuse suurendamisel meetmetest, mida nad saavad võtta energiasäätis saavutamiseks. Liikmesriikide nõuetekohase toetuse korral saavad energiakogukonnad aidata võidelda energiaostuvõimetusega, toetades energiatõhususe projekte, vähendades energiatarbimist ja alandades tarnetariife taastuvenergiaprojektide arendamise ja**

⁸⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

⁸⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 95

Komisjoni ettepanek

(95) Euroopa rohelises kokkuleppes on kesksel kohal õiglane üleminek kliimanetraalsele liidule 2050. aastaks. Euroopa sotsiaalõiguste sambas, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kuulutasid ühiselt välja 17. novembril 2017, on energiat nimetatud nende oluliste teenuste hulgas, mis peaks olema igähele kättesaadavad. Selliste teenuste kättesaadavust toetatakse nende inimeste puhul, kes seda vajavad⁸¹.

⁸¹ Euroopa sotsiaalõiguste sammas, 20. põhimõte – juurdepääs esmatähtsatele teenustele:
https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_et

Muudatusettepanek

(95) Euroopa rohelises kokkuleppes on kesksel kohal õiglane üleminek kliimanetraalsele liidule 2050. aastaks. Euroopa sotsiaalõiguste sambas, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kuulutasid ühiselt välja 17. novembril 2017, on energiat nimetatud nende oluliste teenuste hulgas, mis peaks olema igähele kättesaadavad. Selliste teenuste kättesaadavust toetatakse nende inimeste puhul, kes seda vajavad⁸¹. ***Õiglase ülemineku põhimõtete elluviimine sõltub ka meetmetest, mida Euroopa Ülemkogu kinnitas 8. mai 2021. aasta Porto deklaratsioonis^{81a}.***

⁸¹ Euroopa sotsiaalõiguste sammas, 20. põhimõte – juurdepääs esmatähtsatele teenustele:
https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_et

81a

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 96

Komisjoni ettepanek

(96) On vaja tagada, et energiaostuvõimetud inimesed, vähekaitstud kliendid ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavad inimesed oleksid kaitstud ning et nad oleksid võimestatud selleks, et aktiivselt osaleda energiatõhususe parandamise algatustes, meetmetes ja nendega seotud tarbijakaitse- või teavitamismeetmetes, mida liikmesriigid rakendavad.

Muudatusettepanek

(96) On vaja tagada, et energiaostuvõimetud inimesed, **kas praegused või potentsiaalsed, aga ka** vähekaitstud kliendid ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavad inimesed oleksid kaitstud ning et nad oleksid võimestatud selleks, et aktiivselt osaleda energiatõhususe parandamise algatustes, meetmetes ja nendega seotud tarbijakaitse- või teavitamismeetmetes, mida liikmesriigid rakendavad.

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 97

Komisjoni ettepanek

(97) Riiklikul ja liidu tasandil kättesaadavad avaliku sektori vahendid tuleks strateegiliselt investeerida energiatõhususe parandamise meetmetesse, eelkõige vähekaitstud klientide, energiaostuvõimetute inimeste ja sotsiaaleluruumides elavate inimeste hüvanguks. Liikmesriigid peaksid kasutama **mis tahes** rahalist toetust, mida nad võivad saada kliimameetmete sotsiaalfondist, ning ELi heitkogustega kauplemise süsteemi saastekvootidest saadavat tulu. Need tulud aitavad liikmesriikidel täita oma kohustust rakendada energiasäästukohustuse raames energiasäästumeetmeid ja poliitikameetmeid eelkõige vähekaitstud klientide ja energiaostuvõimetute inimeste hüvanguks, mis võib hõlmata ka maa- ja äärepoolseimates piirkondades elavaid inimesi.

Muudatusettepanek

(97) Riiklikul ja liidu tasandil kättesaadavad avaliku sektori vahendid tuleks strateegiliselt investeerida energiatõhususe parandamise meetmetesse, eelkõige vähekaitstud klientide, energiaostuvõimetute inimeste ja sotsiaaleluruumides elavate inimeste hüvanguks. Liikmesriigid peaksid kasutama rahalist toetust, mida nad võivad saada kliimameetmete sotsiaalfondist,⁸² ning ELi heitkogustega kauplemise süsteemi saastekvootidest saadavat tulu. Need tulud aitavad liikmesriikidel täita oma kohustust rakendada energiasäästukohustuse raames energiasäästumeetmeid ja poliitikameetmeid eelkõige vähekaitstud klientide ja energiaostuvõimetute inimeste hüvanguks, mis võib hõlmata ka maa- ja äärepoolseimates piirkondades elavaid inimesi.

⁸² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond, COM 2021 568 final.

⁸² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond, COM 2021 568 final.

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 108

Komisjoni ettepanek

(108) Liikmesriike ja piirkondi tuleks innustada täiel määral kasutama mitmeaastase finantsraamistiku ja taasterahastu „Next Generation EU“ raames kasutatavaid Euroopa vahendeid, sealhulgas taaste- ja vastupidavusrahatut, ühtekuuluvus poliitika fond e, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi **ja** õiglase ülemineku fondi, samuti programmi „InvestEU“ raames kasutatavaid finantsinstrumente ja tehnilist abi, et käivitada era- ja avaliku sektori investeeringud energiatõhususe parandamise meetmetesse. Energiatõhususse investeerimine võib aidata suurendada majanduskasvu ja tööhõivet, hoogustada innovatsiooni, vähendada kodumajapidamiste energiaostuvõimetust ning seega toetada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning keskkonnahoidlikku majanduse taastamist. Võimalike rahastamisvaldkondade hulka kuuluvad energiatõhususe meetmed avaliku sektori hoonetes ja elamufondis ning **uute oskuste õpetamine** energiatõhusussektori tööhõive soodustamiseks. Komisjon tagab sünergia eri rahastamisvahendite vahel, eelkõige jagatud eelarve täitmise vahendite ja otsese eelarve täitmise (nt keskselt juhitud programmide: programmi „Euroopa horisont“ või programmi „LIFE“) vahel, samuti toetuste, laenude ja tehnilise abi vahel, et maksimeerida nende võimendavat mõju erasektori rahastamisele ja nende

Muudatusettepanek

(108) Liikmesriike ja piirkondi tuleks innustada täiel määral kasutama mitmeaastase finantsraamistiku ja taasterahastu „Next Generation EU“ raames kasutatavaid Euroopa vahendeid, sealhulgas taaste- ja vastupidavusrahatut, ühtekuuluvuspoliitika fonde, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi, õiglase ülemineku fondi **ja kliimameetmete sotsiaalfondi**, samuti programmi „InvestEU“ raames kasutatavaid finantsinstrumente ja tehnilist abi, et käivitada era- ja avaliku sektori investeeringud energiatõhususe parandamise meetmetesse. Energiatõhususse investeerimine võib aidata suurendada majanduskasvu ja tööhõivet, hoogustada innovatsiooni, vähendada kodumajapidamiste energiaostuvõimetust ning seega toetada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning keskkonnahoidlikku majanduse taastamist. Võimalike rahastamisvaldkondade hulka kuuluvad energiatõhususe meetmed avaliku sektori hoonetes ja elamufondis ning **töötajate koolitamine, ümberõpe ja täiendusõpe, eelkõige hoonete renoveerimisega seotud töökohtadel**, energiatõhusussektori tööhõive soodustamiseks. Komisjon tagab sünergia eri rahastamisvahendite vahel, eelkõige jagatud eelarve täitmise vahendite ja otsese eelarve täitmise (nt keskselt juhitud programmide: programmi „Euroopa horisont“ või programmi

mõju energiatõhususe poliitikaeesmärkide saavutamisele.

„LIFE“) vahel, samuti toetuste, laenude ja tehnilise abi vahel, et maksimeerida nende võimendavat mõju erasektori rahastamisele ja nende mõju energiatõhususe poliitikaeesmärkide saavutamisele.

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 122

Komisjoni ettepanek

(122) Kooskõlas energialiidu strateegiaga ja parema õigusloome põhimõtetega tuleks pöörata rohkem tähelepanu energiatõhususkohustuste süsteemide ja alternatiivsete poliitikameetmete rakendamise seire- **ja kontrollinormidele**, sealhulgas nõudele kontrollida meetmete statistiliselt esindavat valimit. Käesolevas direktiivis tuleks viidet energiatõhususe parandamise meetmete statistiliselt olulisele osale ja esindavale valimile mõista kui nõuet luua asjaomaste energiasäästumeetmete statistilise andmekogumi rühm nii, et see kajastaks täpselt kõikide energiasäästumeetmete üldkogumit ja võimaldaks seega teha põhjendatud järeldusi selliste meetmete võtmise usaldusväarsuse kohta tervikuna.

Muudatusettepanek

(122) Kooskõlas energialiidu strateegiaga ja parema õigusloome põhimõtetega tuleks pöörata rohkem tähelepanu energiatõhususkohustuste süsteemide ja alternatiivsete poliitikameetmete rakendamise seire-, **kontrolli- ja ühtlustamishormidele**, sealhulgas nõudele kontrollida meetmete statistiliselt esindavat valimit. Käesolevas direktiivis tuleks viidet energiatõhususe parandamise meetmete statistiliselt olulisele osale ja esindavale valimile mõista kui nõuet luua asjaomaste energiasäästumeetmete statistilise andmekogumi rühm nii, et see kajastaks täpselt kõikide energiasäästumeetmete üldkogumit ja võimaldaks seega teha põhjendatud järeldusi selliste meetmete võtmise usaldusväarsuse kohta tervikuna.

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 124

Komisjoni ettepanek

(124) Mõned käesoleva direktiiviga tehtud muudatused võivad nõuda määruse (EL) 2018/1999 hilisemat muutmist, et tagada kahe õigusakti sidusus. Uusi sätteid, mis on seotud peamiselt liikmesriikide panuste kindlaksmääramise, puudujäägi vähendamise mehhanismide ja

Muudatusettepanek

(124) Mõned käesoleva direktiiviga tehtud muudatused võivad nõuda määruse (EL) 2018/1999 hilisemat muutmist, et tagada kahe õigusakti sidusus. Uusi sätteid, mis on seotud peamiselt liikmesriikide **siduvate panuste, lineaarsete trajektooride ja nende täitmise**

aruandluskohustustega, tuleks pärast määruse muutmist ühtlustada ja kõnealusesse määrusesse üle kanda. Pidades silmas käesolevas direktiivis kavandatavaid muudatusi, tuleks mõned määruse (EL) 2018/1999 sätted samuti ümber hinnata. Täiendavate aruande- ja järelevalvenõuetega ei tohiks luua uusi paralleelseid aruandlussüsteeme, vaid nende suhtes kohaldataks määruse (EL) 2018/1999 kohast olemasolevat seire- ja aruandlusraamistikku.

kohustuslike etappide kindlaksmääramise, puudujäägi vähendamise mehhanismide ja aruandluskohustustega, tuleks pärast määruse muutmist ühtlustada ja kõnealusesse määrusesse üle kanda. Pidades silmas käesolevas direktiivis kavandatavaid muudatusi, tuleks mõned määruse (EL) 2018/1999 sätted samuti ümber hinnata. Täiendavate aruande- ja järelevalvenõuetega ei tohiks luua uusi paralleelseid aruandlussüsteeme, vaid nende suhtes kohaldataks määruse (EL) 2018/1999 kohast olemasolevat seire- ja aruandlusraamistikku.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 131 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(131a) Püüe parandada kliimale suunatud poliitikat, sealhulgas suurendada energiatõhusust, vähendada kasvuhoonegaase ja suurendada CO₂ sidumist ülemaailmsel tasandil, on ülemaailmne ettevõtmine ning seetõttu peaks liit julgustama rahvusvahelisi partnereid rahvusvahelistel foorumitel, näiteks eelseisvatel ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 27. konverentsil ja COP 28 tippkohtumistel, võtma ka täiendavaid kohustusi oma kliimapoliitika tõhustamiseks, sealhulgas energiatõhususe parandamiseks.

Selgitus

See muudatusettepanek on lahutamatu seotud teiste osadega tekstis, mida komisjon on oma ettepanekuga muutnud.

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 1 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesolevas direktiivis kehtestatakse liidus energiatõhususe edendamise meetmete ühine raamistik, et tagada liidu energiatõhusus eesmärgi täitmine ning võimalus energiatõhusust jätkuvalt parandada.

Muudatusettepanek

Käesolevas direktiivis kehtestatakse liidus energiatõhususe esikohale seadmise ja edendamise meetmete ühine raamistik, et tagada liidu siduva energiatõhususeesmärgi täitmine ning võimalus energiatõhusust jätkuvalt parandada, **suurendades liidu panust Pariisi kokkuleppe rakendamisse, aidates kaasa määruses (EL) 2021/1119 sätestatud liidu kliimaeesmärkide saavutamisele ja liidu energiasõltumatuse suurendamisele.**

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 1 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Käesolevas direktiivis kehtestatakse normid, mille eesmärk on viia energiatõhusus esmatähtsana ellu kõigis sektorites, ja kõrvaldada energiaturutõkked ning energia tõhusat tarnimist ja kasutamist takistavad turutõrked. Sellega nähakse ette ka **soovituslike** riiklike energiatõhususpanuste kindlaksmääramine aastaks 2030.

Muudatusettepanek

Käesolevas direktiivis kehtestatakse normid, mille eesmärk on viia energiatõhusus esmatähtsana ellu kõigis sektorites, ja kõrvaldada energiaturutõkked ning energia tõhusat tarnimist ja kasutamist takistavad turutõrked. Sellega nähakse ette ka **siduvate** riiklike energiatõhususpanuste kindlaksmääramine aastaks 2030.

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 3

Komisjoni ettepanek

3) „energiasüsteem“ – süsteem, mis on eelkõige ette nähtud energiateenuste osutamiseks, et rahuldada lõppkasutussektorite energianõudlust soojuse, kütuste ja elektri kujul;

Muudatusettepanek

3) „energiasüsteem“ – süsteem, mis on eelkõige ette nähtud energiateenuste osutamiseks, et rahuldada lõppkasutussektorite energianõudlust soojuse, **jahutuse**, kütuste ja elektri kujul;

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6a) „energiatõhususe esikohale seadmist käsitlev süsteemne lähenemisviis“ – *energiatõhususe parandamise kaalumise süsteemi tasandil, hinnates süsteemi optimeerimise võimalusi ja võimalusi taastuenergia lahenduste tõhusaks integreerimiseks ning võttes arvesse kogu energiaahelat alates tootmisest kuni transpordi, jaotamise, tarbimise ja olelusringi lõpuni;*

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8a) „põhjalik renoveerimine“ – *põhjalik renoveerimine, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) .../... (hoonete energiatõhususe kohta) artikli 2 punktis 19;*

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 14

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

14) „energiajuhtimissüsteem“ – kogum üksteisega seotud või üksteist mõjutavaid elemente, mis esinevad kavas, millega kehtestatakse energiatõhususeesmärk ja strateegia selle eesmärgi saavutamiseks, sealhulgas tegeliku *energiatarbimise* seire, *energiatõhususe* suurendamiseks võetavad

14) „energiajuhtimissüsteem“ – kogum üksteisega seotud või üksteist mõjutavaid elemente, mis esinevad kavas, millega kehtestatakse energiatõhususeesmärk ja strateegia selle eesmärgi saavutamiseks, sealhulgas tegeliku *energia- ja veetarbimise* seire, *energia- ja*

meetmed ja edusammude mõõtmine ;

veetõhususe suurendamiseks võetavad meetmed ja edusammude mõõtmine;

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 27 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

27a) „väike või keskmise suurusega ettevõtja“ ehk „VKE“ – väike või keskmise suurusega ettevõtja vastavalt komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel^{1a} lisa artiklis 2 esitatud määratlusele;

^{1a} *Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).*

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 28

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

28) „energiaaudit“ – süstemaatiline menetlus, mida tehakse adekvaatsete teadmiste saamiseks hoone või hoonete rühma, tööstusliku või kaubandusliku protsessi või käitise või eraõiguslike või avalik-õiguslike teenuste *energiatarbimise* profiili kohta ning millega määratakse kulutõhusa *energiasäästu* võimalused, säästu suurus ja kulutõhusa taastuvenergia tootmise võimalused, ning mille tulemuste põhjal koostatakse aruanne;

28) „energiaaudit“ – süstemaatiline menetlus, mida tehakse adekvaatsete teadmiste saamiseks hoone või hoonete rühma, tööstusliku või kaubandusliku protsessi või käitise või eraõiguslike või avalik-õiguslike teenuste *energia- ja veetarbimise* profiili kohta ning millega määratakse kulutõhusa *energia- ja veesäästu* võimalused, säästu suurus ja kulutõhusa taastuvenergia tootmise võimalused, ning mille tulemuste põhjal koostatakse aruanne;

Muudatusettepanek 71

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 29**

Komisjoni ettepanek

29) „energiatõhususe leping” – kasusaaja ja energiatõhususe parandamise meetme osutaja vaheline lepinguline kokkulepe, mida kontrollitakse ja jälgitakse kogu lepingu kehtivuse aja jooksul ning mille alusel makstakse nimetatud meetmesse tehtud töö, *tarnete* või *teenuste* eest sõltuvalt lepingus kokku lepitud *energiatõhususe* parandamise tasemest või muust kokkulepitud energiatõhususe kriteeriumist, näiteks rahalisest säästust;

Muudatusettepanek

29) „energiatõhususe leping” – kasusaaja ja energiatõhususe parandamise meetme osutaja vaheline lepinguline kokkulepe, mida kontrollitakse ja jälgitakse kogu lepingu kehtivuse aja jooksul ning mille alusel makstakse nimetatud meetmesse tehtud *investeeringute* (töö, *tarnimine* või *teenus*) eest sõltuvalt lepingus kokku lepitud *energia- või veetõhususe* parandamise tasemest või muust kokkulepitud energiatõhususe kriteeriumist, näiteks rahalisest säästust;

Muudatusettepanek 72

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 33 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

33a) „heitsoojus- ja heitjahutusenergia“ – heitsoojus ja -jahutus, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2022/... seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia edendamisega;

Muudatusettepanek 73

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 48**

Komisjoni ettepanek

48) „energiaostuvõimetus“ – *kodumajapidamise puudulik juurdepääs põhilistele energiateenustele, mis on aluseks inimväärsele elatustasemele ja tervisele, sealhulgas piisavale soojusele, jahutusele, valgustusele ja seadmetele*

Muudatusettepanek

48) „energiaostuvõimetus“ – *energiaostuvõimetus, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2022/..., millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond;*

kasutamiseks vajalikule energiale asjaomase riigi kontekstis, olemasoleva sotsiaalpoliitika ja muude asjakohaste poliitikameetmete korral;

Muudatusettepanek 74

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 50 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

50a) „vee ja energia vaheline seos“ – seos majanduselus toimuva energia- ja veetarbimise vahel. Vett on vaja energia saamiseks. Energiat on vaja vee tootmiseks, vee võtmiseks, pumpamiseks, soojendamiseks, jahutamiseks, puhastamiseks, töötlemiseks ja magestamiseks;

Muudatusettepanek 75

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 50 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

50b) „heitevaba hoone“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2022/... (hoonete energiatõhususe kohta) artiklis 2 määratletud väga suure energiatõhususega hoone;

Muudatusettepanek 76

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 50 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

50c) „liginullenergiahoone“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) .../... (hoonete energiatõhususe kohta) artiklis 2 määratletud väga suure

energiatõhususega hoone;

Muudatusettepanek 77

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 50 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

50d) „sotsiaaltaristut pakkuv hoone“ – hoone, milles osutatakse mõnda sotsiaalteenust; see võib hõlmata tervishoiusektorit (haiglad ja tervishoiuasutused), haridussektorit (lasteaiad, koolid, ülikoolid) ja sotsiaalsektorit (sotsiaaleluruumid ja kogukonnakeskused, mis teenindavad noori, eakaid või madala sissetulekuga inimesi).

Muudatusettepanek 78

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Kooskõlas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega tagavad liikmesriigid, et energiatõhususega seotud lahendusi võetakse arvesse kavandamis-, poliitika- ja **olulistest** investeerimisotsustes, mis on seotud järgmiste sektoritega:

1. Kooskõlas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega tagavad liikmesriigid, et energiatõhususega seotud **kulutõhusaid** lahendusi võetakse **maksimaalselt** arvesse **riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi** kavandamis-, poliitika- ja investeerimisotsustes, mis on seotud järgmiste sektoritega:

Muudatusettepanek 79

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) energiaga mitteseotud sektorid, kui

b) energiaga mitteseotud sektorid, kui

need sektorid mõjutavad energiatarbimist ja energiatõhusust.

need sektorid mõjutavad energiatarbimist ja energiatõhusust, *sealhulgas (kuid mitte üksnes) järgmistes valdkondades: hooned, transport, vesi, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT), põllumajandus ja finantssektor.*

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) edendavad selliseid kulude-tulude analüüsi meetodeid, mis võimaldavad nõuetekohaselt hinnata energiatõhususe lahenduste laiemat kasu ühiskonna seisukohast ja juhul, kui kulude-tulude hindamine on nõutav, tagavad selliste meetodite kohaldamise;

Muudatusettepanek

a) edendavad selliseid *läbipaistvaid, avalikult ja kergesti kättesaadavaid* kulude-tulude analüüsi meetodeid, mis võimaldavad nõuetekohaselt *arvutada ja rahaliselt* hinnata energiatõhususe lahenduste laiemat *lühi- ja pikaajalist* kasu ühiskonna, *sh keskkonna, sotsiaalsest ja majanduslikust* seisukohast, ja juhul, kui kulude-tulude hindamine on nõutav, tagavad selliste meetodite kohaldamise;

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 3 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) määravad kindlaks üksuse, kes vastutab selle eest, et jälgitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamist ning energiatarbimist ja energiatõhusust käsitlevate kavandamis-, poliitika- ja investeerimisotsuste mõju;

Muudatusettepanek

b) määravad kindlaks *ja teevad avalikult teatavaks* üksuse, kes vastutab selle eest, et jälgitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamist ning energiatarbimist ja energiatõhusust käsitlevate kavandamis-, poliitika- ja investeerimisotsuste mõju, *ning koolitavad ja teavitavad seda üksust asjakohaselt;*

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 3 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) annavad asjaomastele üksustele, eelkõige kohalikul tasandil, teavet, suuniseid ja abi selle kohta, kuidas kohaldada energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet;

Muudatusettepanek 83

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt b b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

bb) tagavad, et energiatõhususe lahendused toovad kaasa kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise energiatarbimise ühiku kohta;

Muudatusettepanek 84

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt b c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

bc) võtavad täielikult arvesse reostuse kõrvaldamisele, elurikkusele, inimeste ja loomade tervisele avalduvat mõju;

Muudatusettepanek 85

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt b d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

bd) võtavad täielikult arvesse energiakasutuse ja muude ressursside kasutamise vastastikust sõltuvust, sealhulgas vee ja energia vahelist seost, ning seavad prioriteediks meetmed, mis tagavad samaaegse energia- ja

ressursitõhususe;

Muudatusettepanek 86

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt b e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

be) kasutavad süsteemil ja olelusingil põhinevat lähenemisviisi ning võtavad täielikult arvesse energiavarustuskindlust, turgude integreerimist ja energia taskukohasust;

Muudatusettepanek 87

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt b f (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

bf) kõrvaldavad igas sektoris kõik energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamisel esinevad takistused;

Muudatusettepanek 88

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) esitavad komisjonile lõimitud riiklike energia- ja kliimaalaste eduaruannete osana kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 17 aruande selle kohta, kuidas seda põhimõtet võeti arvesse riiklike ja piirkondlike **energiasüsteemidega** seotud riiklikes ja piirkondlikes kavandamis-, poliitika- ja **olulistest investeerimisotsustes**.

c) esitavad komisjonile lõimitud riiklike energia- ja kliimaalaste eduaruannete osana kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 17 aruande selle kohta, kuidas seda põhimõtet võeti **maksimaalselt** arvesse riiklike ja piirkondlike **energiasüsteemide ja mitte-energiasektoritega** seotud riiklikes ja piirkondlikes kavandamis-, poliitika- ja **investeerimisotsustes, kui need sektorid mõjutavad energiatarbimist ja -tõhusust**.

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Lõike 3 punktis c osutatud aruannetes selgitavad liikmesriigid järgmist:

a) milliseid lõike 3 punktis a osutatud kulude-tulude analüüsi metoodikaid on kohaldatud ja edendatud;

b) millised on võimalikud takistused energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamisele, mille nad on kindlaks teinud, ja milliseid nendega seotud lahendusi nad on rakendanud;

c) kuidas nad on lõiminud energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte oma poliitika-, õigus- ja finantsraamistikku.

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3b. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 32 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat direktiivi, et luua lõike 3 punktis c osutatud aruannete vorm.

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad ühiselt, et 2030. aastaks vähendatakse energiatarbimist vähemalt **9 %** võrreldes **2020.** aasta võrdlusstenaariumi prognoosidega, nii et liidu lõppenergia tarbimine 2030. aastal ei ületa **787** miljonit naftaekvivalenttonni ja liidu primaarenergia tarbimine 2030. aastal ei ületa **1 023** miljonit naftaekvivalenttonni.⁹¹

⁹¹ *Algselt seati liidu energiatarbimise eesmärk ja arvutati see välja, kasutades võrdlusalusena 2007. aasta võrdlusstenaariumi prognoose 2030. aastaks. Eurostati energiabilansi arvutamise meetodika muutmine ja hilisemate modelleerimisprognooside parandamine nõuavad võrdlusaluse muutmist. Seega, kasutades eesmärgi kindlaksmääramisel sama lähenemisviisi, st võrreldes seda võrdlusalusel põhinevate tulevikuprognoosidega, seatakse liidu 2030. aasta energiatarbimise eesmärgi ulatus võrdluses 2020. aasta võrdlusstenaariumi prognoosidega 2030. aastaks, milles kajastatakse riiklike energia- ja kliimakavade panuseid. Ajakohastatud võrdlusaluse kohaselt peab liit suurendama oma energiatarbimise eesmärki 2030. aastaks vähemalt 9 % võrreldes 2020. aasta võrdlusstenaariumi kohaselt tehtavate jõupingutuste tasemega. Liidu eesmärkide ulatuse väljendamise uus viis ei mõjuta tegelikku vajalike jõupingutuste taset.*

Muudatusettepanek 92

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 2 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Iga liikmesriik seab riikliku

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad ühiselt, et 2030. aastaks vähendatakse energiatarbimist vähemalt **45 %** võrreldes **2007.** aasta võrdlusstenaariumi prognoosidega, nii et liidu lõppenergia tarbimine 2030. aastal ei ületa **XXX** miljonit naftaekvivalenttonni ja liidu primaarenergia tarbimine 2030. aastal ei ületa **XXX** miljonit naftaekvivalenttonni.

Iga liikmesriik seab **siduva** riikliku

energiatõhususe panuse lõppenergia ja primaarenergia tarbimisel, et ühiselt saavutada lõikes 1 sätestatud siduv liidu eesmärk . Liikmesriigid teatavad nendest panustest koos nendele panustele vastava **soovitusliku** trajektooriga **komisjonile** osana nende lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonidest vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 14 ning osana nende lõimitud riiklikest energia- ja kliimakavadest, nagu on osutatud määruse (EL) 2018/1999 artiklites 3 ja 7–12 sätestatud korras ja selle korra kohaselt . **Teatades kasutavad liikmesriigid käesoleva direktiivi I lisas kindlaks määratud valemit ning selgitavad, kuidas ja milliste andmete alusel on need panused arvutatud.**

energiatõhususe panuse lõppenergia ja primaarenergia tarbimisel, et ühiselt saavutada lõikes 1 sätestatud siduv liidu eesmärk. **Seda tehes kasutavad liikmesriigid käesoleva direktiivi I lisas määratud valemit ja selle tulemust.** Liikmesriigid teatavad nendest **siduvatest riiklikest** panustest, koos nendele panustele vastava **lineaarse** trajektooriga **koos kahe võrdluspunktiga 2025. ja 2027. aastal, komisjonile** osana nende lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonidest vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 14 ning osana nende lõimitud riiklikest energia- ja kliimakavadest, nagu on osutatud määruse (EL) 2018/1999 artiklites 3 ja 7–12 sätestatud korras ja selle korra kohaselt. **Aastaks 2027 peab trajektoor jõudma võrdlustasemeni, mis on vähemalt 65 % energiatarbimise summaarsest vähenemisest liikmesriigi 2020. aasta siduva riikliku eesmärgi ja 2030. aasta eesmärgi saavutamisse antava panuse vahel.**

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid esitavad ka energiastatistikat käsitlevas määruses (EÜ) nr 1099/2008 kindlaks määratud energia lõpptarbimise sektorite, sealhulgas tööstuse, elamumajanduse, teenuste ja transpordi energiatarbimise osakaalu oma riiklikes energiatarbimise panustes. Samuti esitatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) **energiatarbimise** prognoosid.

Muudatusettepanek 94

Muudatusettepanek

Liikmesriigid esitavad ka energiastatistikat käsitlevas määruses (EÜ) nr 1099/2008 kindlaks määratud energia **ja vee** lõpptarbimise sektorite, sealhulgas tööstuse, elamumajanduse, teenuste, **veevarustus- ja kanalisatsiooniteenuste** ja transpordi energiatarbimise osakaalu oma riiklikes energiatarbimise panustes. Samuti esitatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) **energia- ja veetarbimise** prognoosid.

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 2 – lõik 3 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

a) et liidu 2030. aasta energiatarbimine ei ületa **787** miljonit naftaekvivalenttonni lõppenergia või **1 023** miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergia tarbimise puhul ;

Muudatusettepanek

a) et liidu 2030. aasta energiatarbimine ei ületa **XXX** miljonit naftaekvivalenttonni lõppenergia või **XXX** miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergia tarbimise puhul;

Muudatusettepanek 95

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 2 – lõik 3 – punkt e**

Komisjoni ettepanek

e) ja muid energiatarbimist mõjutavaid siseriiklikke asjaolusid, eelkõige:

i) SKP arengut ja prognoosi,

ii) muutusi energia impordis ja ekspordis, energiaallikate jaotuse arenguid ja uute kestlike kütuste kasutuselevõttu ;

iii) kõigi taastuvate energiaallikate arendamist, tuumaenergiat, süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist ;

iv) energiamahukate tööstusharude CO₂ heite vähendamist.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 96

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 3 – lõik 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Kui komisjon jõuab määruse (EL) 2018/1999 artikli 29 lõigete 1 ja 3 kohase hindamise põhjal järeldusele, et energiatõhususe panuste täitmisel ei ole tehtud piisavaid edusamme, tagavad

Muudatusettepanek

Kui komisjon jõuab määruse (EL) 2018/1999 artikli 29 lõigete 1 ja 3 kohase hindamise põhjal järeldusele, et ***siduvate*** energiatõhususe panuste täitmisel ei ole tehtud piisavaid edusamme, tagavad

käesoleva artikli lõikes 2 osutatud soovituslikke trajektoore ületavad liikmesriigid, et ühe aasta jooksul pärast komisjoni hinnangu saamist rakendatakse lisameetmeid tagamaks, et nende energiatõhususe panuste saavutamine taastub. Need lisameetmed hõlmavad muu hulgas järgmisi meetmeid:

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 3 – lõik 1 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 3 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Komisjon hindab, kas käesolevas lõikes osutatud siseriiklikud meetmed on piisavad liidu energiatõhususe eesmärkide saavutamiseks. Juhul kui riiklikke meetmeid hinnatakse ebapiisavaks, paneb komisjon vajaduse korral ette meetmed ja kasutab oma volitusi liidu tasandil, et tagada eelkõige liidu 2030. aasta energiatõhususe eesmärgi saavutamine.

käesoleva artikli lõikes 2 osutatud soovituslikke trajektoore ületavad liikmesriigid, et ühe aasta jooksul pärast komisjoni hinnangu saamist rakendatakse lisameetmeid tagamaks, et nende energiatõhususe panuste saavutamine taastub. Need lisameetmed hõlmavad muu hulgas järgmisi meetmeid:

Muudatusettepanek

da) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2022/... (hoonete energiatõhususe kohta) [artiklis 9] sätestatud energiatõhususe miinimumnõuetest kaugemale minemine, kehtestades kõrgema energiatõhususe klassi saavutamiseks teatavate hoonetüüpide puhul varasema nõuete täitmise kuupäeva.

Muudatusettepanek

Komisjon hindab, kas käesolevas lõikes osutatud siseriiklikud meetmed on piisavad liidu energiatõhususe eesmärkide **ja liikmesriikide siduvate panuste** saavutamiseks. Juhul kui riiklikke meetmeid hinnatakse ebapiisavaks, paneb komisjon **lisaks neile soovitustele** vajaduse korral ette meetmed ja kasutab oma volitusi liidu tasandil, et tagada eelkõige liidu 2030. aasta energiatõhususe eesmärgi saavutamine.

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et kõigi avaliku sektori asutuste summaarset lõppenergia kogutarbimist vähendatakse igal aastal vähemalt **1,7 %** võrreldes aastaga X-2 (X on käesoleva direktiivi jõustumise aasta).

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et kõigi avaliku sektori asutuste summaarset lõppenergia kogutarbimist vähendatakse igal aastal vähemalt **2 %** võrreldes aastaga X-2 (X on käesoleva direktiivi jõustumise aasta).

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused kehtestavad oma süsinikuheite vähendamise kavades konkreetseid energiatõhususe meetmed pärast konsulteerimist sidusrühmadega ja üldsusega, sealhulgas konkreetsete rühmadega, keda ohustab energiaostuvõimetus või kes on selle tagajärgede suhtes vastuvõtlikumad, ***nagu naised, puuetega inimesed, eakad inimesed, lapsed ning vähemusrassi või -rahvusesse kuuluvad isikud.***

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused kehtestavad oma süsinikuheite vähendamise kavades konkreetseid energiatõhususe meetmed pärast konsulteerimist sidusrühmadega ja üldsusega, sealhulgas konkreetsete rühmadega, keda ohustab energiaostuvõimetus või kes on selle tagajärgede suhtes vastuvõtlikumad. ***Suurema energiaostuvõimetusel olevate vähekaitsitud rühmade poliitika kujundamisel, teavitustegevusel ja kaasamise strateegiatel võetakse arvesse nende vajadusi.***

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid toetavad avaliku sektori asutusi energiatõhususe parandamise meetmete rakendamisel, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid toetavad avaliku sektori asutusi energiatõhususe parandamise meetmete rakendamisel, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul

tasandil, *andes suuniseid*, edendades *pädevuse arendamist ja koolitusvõimalusi ning soodustades koostööd avaliku sektori asutuste vahel.*

tasandil, *pakkudes rahalist ja tehnilist tuge ning esitades kavasid, mis rohepöörde igas etapis aitaksid lahendada tööjõu, sealhulgas käsitöölise ja kõrge kvalifikatsiooniga keskkonnahoidliku tehnoloogia ekspertide, rakendusteadlaste ja novaatorite puuduse probleemi,* edendades *haridus- ja koolitusprogramme, et toetada ja saavutada kvalifitseeritud töötajaid ja eriteadmisi energiatõhususe ja ehitustööde valdkonnas, sealhulgas teadlikkuse suurendamist kestlikest töömeetoditest ja terviseaspektidest, nagu asbest.*

Liikmesriigid julgustavad avaliku sektori asutusi võtma lisaks energiasäästule arvesse laiemat kasu, näiteks siseruumide keskkonnakvaliteeti, samuti elukvaliteedi parandamist, eelkõige koolides, hooldekodudes, haiglates ja munitsipaaleluruumides. Liikmesriigid annavad suuniseid, edendavad pädevuse arendamist ja koolitusvõimalusi ning soodustavad koostööd avaliku sektori asutuste vahel ja koostööd kogukonna juhitud algatustega, nagu taastuvenegiakogukonnad ja kodanike energiakogukonnad.

Muudatusettepanek 102

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Selleks et vähendada nii energiatarbimist kui ka välisvalgustusest tulenevat valgusreostust, hindavad liikmesriigid võimalust vähendada öise valgusvoo taset elaniku kohta, valgusvoogu ruutkilomeetri kohta linnapiirkondades ja valgusvoo korrutust selle valgusvoo kasutamise aja kohta. Kui nende hindamiste tulemused on positiivsed, töötavad liikmesriigid välja

kavad, mis sisaldavad valgusvoo vähendamise eesmäärke ja meetmeid.

Muudatusettepanek 103

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 4 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4b. Liikmesriigid tagavad, et avaliku sektori asutused rakendavad energiatõhususe meetmeid, näiteks energiatõhususe lepinguid, mis tagavad energiasäästu ja säilitavad saadud tulemused aja jooksul pideva järelevalve, töhusa toimimise ja hoolduse kaudu.

Muudatusettepanek 104

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Avaliku sektori asutuste hoonete eeskuju

Avaliku sektori asutuste hoonete *ja sotsiaaltaristut pakkuvate hoonete* eeskuju

Muudatusettepanek 105

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Iga liikmesriik tagab, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi⁹² 2010/31/EL artikli 7 kohaldamist, et **renoveeritakse** igal aastal vähemalt 3 % avaliku sektori asutuste omanduses olevate köetavate ja/või jahutatavate hoonete üldpõrandapinnast, **et muuta need vähemalt liginullenergiahooneteks direktiivi 2010/31/EL artikli 9 kohaselt.**

Iga liikmesriik tagab, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL⁹² artikli 7 kohaldamist, et igal aastal **renoveeritakse põhjalikult** vähemalt 3 % avaliku sektori asutuste omanduses olevate köetavate ja/või jahutatavate hoonete üldpõrandapinnast **ja eraldi** vähemalt 3 % **eraomanduses olevate sotsiaaltaristut pakkuvate hoonete köetavate ja/või jahutatavate hoonete**

***üldpõrandapinnast, et muuta need
liginullenergiahooneteks või
heitevabadeks hooneteks.***

⁹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

⁹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Kui avaliku sektori asutused kasutavad hoonet, mida nad ei oma, kasutavad nad oma lepingulisi õigusi nii palju kui võimalik ja julgustavad hooneomanikku renoveerima hoonet liginullenergiahooneks ***kooskõlas direktiivi 2010/31/EL artikliga 9***. Kui avaliku sektori asutused sõlmivad uusi lepinguid selliste hoonete kasutamiseks, mida nad ei oma, seavad nad eesmärgiks, et need hooned kuuluksid energiamärgise kahte kõige kõrgema energiatõhususega klassi.

Muudatusettepanek

Kui avaliku sektori asutused kasutavad hoonet, mida nad ei oma, kasutavad nad oma lepingulisi õigusi nii palju kui võimalik ja julgustavad hooneomanikku renoveerima hoonet liginullenergiahooneks ***või heitevabaks hooneks***. Kui avaliku sektori asutused sõlmivad uusi lepinguid selliste hoonete kasutamiseks, mida nad ei oma, seavad nad eesmärgiks, et need hooned kuuluksid energiamärgise kahte kõige kõrgema energiatõhususega klassi.

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 1 – lõik 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Lõikes 1 osutatud nõude täitmiseks võivad liikmesriigid otsustada kasutada piirkonna või naabruskonna integreeritud lähenemisviisi, tagades samal ajal, et iga renoveeritud hoone muudetakse liginullenergiahooneks või heitevabaks hooneks.

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 108

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1 – lõik 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid võivad kuni 0,3 % aastasesst renoveerimismäärast üle kanda järgmistesse aastatesse, tingimusel et nende keskmine renoveerimismäär kolme aasta jooksul on vähemalt 3 %.

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Alammäär 3 % arvutatakse üle 250 m² kasuliku üldpõrandapinnaga ja selliste liikmesriigi avaliku sektori asutuste omanduses olevate hoonete üldpõrandapinnast, mis 2024. aasta 1. jaanuariks ei ole liginullenergiahooned.

Alammäär 3 % arvutatakse üle 250 m² kasuliku üldpõrandapinnaga ja selliste liikmesriigi avaliku sektori asutuste omanduses olevate **hoonete ja eraomanduses olevate sotsiaaltaristut pakkuvate** hoonete üldpõrandapinnast, mis 2024. aasta 1. jaanuariks ei ole liginullenergiahooned **või heitevabad hooned.**

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid võivad erandjuhtudel arvestada hoonete ühe aasta renoveerimismäära täitmisel uusi hooneid, mida omatakse konkreetsete eelmise kahe aasta jooksul lammutatud avaliku sektori asutuste hoonete asemel. Selliseid erandeid kohaldatakse üksnes juhul, kui need on energiasäästu ja olelusringi CO₂ heite vähendamise mõttes

välja jäetud

kulutõhusamad ja säästlikumad kui selliste hoonete renoveerimine. Iga liikmesriik sõnastab selgelt selliste erandjuhtumite kindlaksmääramise üldkriteeriumid, metoodika ja korra ning avaldab need.

Muudatusettepanek 111

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 3 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

3. Käesoleva artikli kohaldamiseks teevad liikmesriigid üldsusele kättesaadavaks selliste köetavate ja/või jahutatavate avaliku sektori asutuste hoonete inventuuri, mille kasulik üldpõrandapind on suurem kui 250 m². Seda inventuuri uuendatakse vähemalt kord aastas. Inventuur sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

Muudatusettepanek

3. Käesoleva artikli kohaldamiseks teevad liikmesriigid üldsusele kättesaadavaks selliste köetavate ja/või jahutatavate, avaliku sektori asutuste ***omanduses olevate hoonete ning eraomanduses olevate sotsiaaltaristut pakkuvate*** hoonete inventuuri, mille kasulik üldpõrandapind on suurem kui 250 m². Seda inventuuri uuendatakse vähemalt kord aastas ***ning teave üldkasutatavate hoonete renoveerimisest tuleneva mõõdetud energiasäästu kohta lisatakse samuti ja tehakse üldsusele kättesaadavaks inventuuris, mis seotakse riiklike energiamärgiste andmebaasidega.*** Inventuur sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

Muudatusettepanek 112

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 3 – punkt a a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) tegelikel andmetel põhinev energiamahukus kilovattides/m² aastas;

Muudatusettepanek 113

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 3 – punkt b a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**ba) renoveerimise eeldatav tähtaeg
(kui hooneid ei muudeta
liginullenergiahooneteks või
heitevabadeks hooneteks).**

Muudatusettepanek 114

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**3a. Käesoleva artikli kohaste
rakendusmeetmete kavandamisel aitavad
liikmesriigid rohepöörde igas etapis
lahendada tööjõu, sealhulgas käsitööliste
ja kõrge kvalifikatsiooniga
keskkonnahoidliku tehnoloogia
ekspertide, rakendusteadlaste ja
novaatorite puuduse probleemi.
Liikmesriigid julgustavad avaliku sektori
asutusi võtma lisaks energiasäästule
arvesse laiemat kasu, näiteks seda, et
renoveerimine aitab saavutada
siseruumide keskkonnakvaliteeti, samuti
elukvaliteedi parandamist, eelkõige
koolides, hooldekodudes, haiglates ja
munitsipaalaluruumides. Nad tagavad, et
renoveerimisel käsitletakse vajaduse
korral ohtlike ainete kõrvaldamist.**

Muudatusettepanek 115

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 3 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**3b. Liikmesriigid annavad lõikes 1
sätestatud nõude täitmiseks aru
meetmetest, mille eesmärk on kõrvaldada**

võimalikud takistused, sealhulgas regulatiivsed takistused, ning meetmetest, mis on seotud renoveerimistööde rahastamisega riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil.

Muudatusettepanek 116

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 3 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3c. Teave üldkasutatavate hoonete renoveerimisest tuleneva mõõdetud energiasäästu kohta lisatakse samuti ja tehakse üldsusele kättesaadavaks inventuuris, mis seotakse riiklike energiamärgiste andmebaasidega.

Muudatusettepanek 117

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Olenemata käesoleva direktiivi artikli 26 lõikest 4 tagavad liikmesriigid, et avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad *hindavad* olulise energia osakaaluga teenuslepingute hangete korral, *kas saaks sõlmida* pikaajalist energiatõhusust andvaid lepinguid, mille tulemusena saavutatakse pikaajaline energiasääst.

3. Olenemata käesoleva direktiivi artikli 26 lõikest 4 tagavad liikmesriigid, et avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad *sõlmivad* olulise energia osakaaluga teenuslepingute hangete korral pikaajalist energiatõhusust andvaid lepinguid, mille tulemusena saavutatakse pikaajaline energiasääst, *välja arvatud juhul, kui see ei ole tehniliselt ja majanduslikult teostatav. Liikmesriigid tagavad, et teostatavuse hindamiseks kasutatavad parameetrid on keskvalitsuse tasandil selgelt kindlaks määratud ja põhjendatud. Kui leitakse, et energiatõhususe lepingu kasutamine ei ole teostatav, tehakse põhjendused üldsusele kättesaadavaks.*

Muudatusettepanek 118

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid **võivad nõuda**, et avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad võtaksid hanketavades **vajaduse korral** arvesse laiemaid kestlikkuse, sotsiaalseid, keskkonnavalaseid ja ringmajanduse aspekte, et saavutada liidu CO₂ heite vähendamise ja nullsaaste eesmärgid. **Vajaduse korral** ja kooskõlas IV lisas esitatud nõuetega nõuavad liikmesriigid, et avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad **võtaksid arvesse** liidu keskkonnavaloidlike riigihangete kriteeriume.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid **nõuavad**, et avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad võtaksid hanketavades arvesse laiemaid kestlikkuse, sotsiaalseid, keskkonnavalaseid ja ringmajanduse aspekte, et saavutada liidu CO₂ heite vähendamise ja nullsaaste eesmärgid. **Liikmesriigid julgustavad avaliku sektori hankijaid ja võrgustiku sektori hankijaid hankima ainult uusi hooned ja hoonete renoveerimise kõrgeid ringlus- ja ressursitõhususe standardeid, tuginedes tehnikatele, mis võimaldavad lihtsat demonteerimist ning materjalide taaskasutamise ja ringlussevõtu kõrget taset. Liikmesriigid kehtestavad eesmärgid, et suurendada 2030. aastaks igas materjaliklassis teiste materjalide praegust kasutusmäära üldkasutatavates uutes ja renoveeritud hoonetes, võimaldades kohaliku päritolu materjale väärtustada.** Kooskõlas IV lisas esitatud nõuetega nõuavad liikmesriigid, et avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad **kohaldaksid** liidu keskkonnavaloidlike riigihangete kriteeriume.

Muudatusettepanek 119

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 5 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Selleks et tagada läbipaistvus energiatõhususe nõuete kohaldamisel hankemenetluses, teevad liikmesriigid üldsusele kättesaadavaks teabe selliste lepingute mõju kohta energiatõhususele, mille maksumus on võrdne lõikes 1 osutatud piirmääradega või nendest suurem. Avaliku sektori hankijad **võivad**

Muudatusettepanek

Selleks et tagada läbipaistvus energiatõhususe nõuete kohaldamisel hankemenetluses, teevad liikmesriigid üldsusele kättesaadavaks teabe selliste lepingute mõju kohta energiatõhususele, mille maksumus on võrdne lõikes 1 osutatud piirmääradega või nendest suurem. Avaliku sektori hankijad **nõuavad**,

nõuda, et pakkujad avalikustaksid teabe uue hoone olelusringi globaalse soojendamise potentsiaali kohta, ja **teha** selle teabe lepingute puhul avalikult kättesaadavaks, eelkõige uute hoonete puhul, mille põrandapind on suurem kui 2000 ruutmeetrit.

et pakkujad avalikustaksid teabe uue hoone **ja renoveeritava hoone** olelusringi globaalse soojendamise potentsiaali, **sealhulgas kasutatud materjalide ringkasutuse** kohta, ja **teevad** selle teabe lepingute puhul avalikult kättesaadavaks, eelkõige uute hoonete puhul, mille põrandapind on suurem kui 2000 ruutmeetrit.

Muudatusettepanek 120

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 5 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid toetavad avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijaid energiatõhususe nõuete rakendamisel, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul tasandil, esitades selged eeskirjad ja suunised (sealhulgas olelusringi kulude ning keskkonnamõju ja -kulude hindamise meetoodika), loovad pädevuskeskused, ergutavad avaliku sektori hankijate vahelist (sealhulgas piiriülest) koostööd ning kasutavad võimaluse korral koondhankeid ja digitaalseid hankeid.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid toetavad avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijaid energiatõhususe nõuete rakendamisel, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul tasandil, esitades selged eeskirjad ja suunised (sealhulgas olelusringi kulude ning keskkonnamõju ja -kulude hindamise meetoodika), **toetavad liidu meetoodika rakendamist niipea, kui see on kättesaadav**, loovad pädevuskeskused, ergutavad avaliku sektori hankijate vahelist (sealhulgas piiriülest) koostööd ning kasutavad võimaluse korral koondhankeid ja digitaalseid hankeid.

Muudatusettepanek 121

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. Liikmesriigid julgustavad avaliku sektori hankijaid ja võrgustiku sektori hankijaid hankima hoonete renoveerimiseks ainult üheetapilist põhjalikku renoveerimist.

Muudatusettepanek 122

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7a. Liikmesriigid ergutavad koostööd piirkondlike ja kohalike asutuste kui võrgustiku sektori hankijate ning kohalike kodanike ja kogukonna juhitud algatuste vahel, sealhulgas taastuenergiakogukondade ja kodanike energiakogukondade kaudu. Selliste pingutuste toetamiseks töötab komisjon hiljemalt... [üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] välja liidu keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumid, et toetada koostööd piirkondlike ja kohalike asutuste ning kodanike juhitud algatuste vahel energiatõhususe meetmete väljatöötamisel ja rakendamisel.

Muudatusettepanek 123

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 1 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) igal aastal alates 1. jaanuarist 2024 kuni 31. detsembrini 2030 uus energiasääst **1,5 %** aastasest energia lõpptarbimisest, mis on arvestatud 1. jaanuarile 2020 eelnenud kolmeaastase ajavahemiku keskmisena.

c) igal aastal alates 1. jaanuarist 2024 kuni 31. detsembrini 2030 uus energiasääst **2 %** aastasest energia lõpptarbimisest, mis on arvestatud 1. jaanuarile 2020 eelnenud kolmeaastase ajavahemiku keskmisena.

Muudatusettepanek 124

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid rakendavad

Liikmesriigid rakendavad

energiatõhususkohustuste süsteeme, alternatiivseid poliitikameetmeid või nende kombinatsiooni, või riiklikust energiatõhususe fondist rahastatavaid programme või meetmeid esmajärjekorras energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitsitud tarbijate ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavate inimeste seas. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli kohaselt rakendatud poliitikameetmed ei kahjusta kõnealuseid isikuid. Vajaduse korral kasutavad liikmesriigid parimal võimalikul viisil ära rahalisi vahendeid, sealhulgas avaliku sektori vahendeid, liidu tasandil loodud rahastamisvahendeid ja artikli 22 lõike 3 punkti b kohaselt heitkoguse ühikutega kauplemisest saadavat tulu, eesmärgiga kõrvaldada kahjulik mõju ning tagada õiglane ja kaasav energiaüleminek.

Muudatusettepanek 125

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Selliste poliitikameetmete kavandamisel **võtavad** liikmesriigid **arvesse** ja **edendavad** taastuenergiakogukondade ja kodanike energiakogukondade rolli nende poliitikameetmete rakendamises.

Muudatusettepanek 126

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 3 – sissejuhatav osa

energiatõhususkohustuste süsteeme, alternatiivseid poliitikameetmeid või nende kombinatsiooni, või riiklikust energiatõhususe fondist rahastatavaid programme või meetmeid esmajärjekorras energiaostuvõimetute inimeste, **madala sissetulekuga leibkondade**, vähekaitsitud tarbijate ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavate inimeste seas. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli kohaselt rakendatud poliitikameetmed ei kahjusta **lühiega pikaajaliselt** kõnealuseid isikuid. Vajaduse korral kasutavad liikmesriigid parimal võimalikul viisil ära rahalisi vahendeid, sealhulgas avaliku sektori vahendeid, liidu tasandil loodud rahastamisvahendeid ja artikli 22 lõike 3 punkti b kohaselt heitkoguse ühikutega kauplemisest saadavat tulu, eesmärgiga kõrvaldada kahjulik mõju ning tagada õiglane ja kaasav energiaüleminek.

Muudatusettepanek

Energiatõhususkohustuste süsteemide ja alternatiivsete poliitikameetmete kavandamisel **edendavad ja hõlbustavad** liikmesriigid, **muu hulgas määruse (EL) 2018/1999 I lisa kohastes lõimitud riiklikes energia- ja kliimakavades** ja **eduaruannetes** taastuenergiakogukondade ja kodanike energiakogukondade rolli nende poliitikameetmete rakendamises.

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid saavutavad teatava osa nõutavast lõpptarbimise kumulatiivsest energiasäästust energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitstud tarbijate ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavate inimeste seas. See osakaal peab olema vähemalt võrdne energiaostuvõimetute leibkondade osakaaluga, nagu on hinnatud juhtimismääruse 2018/1999 artikli 3 lõike 3 punkti d kohaselt koostatud riiklikus energia- ja kliimakavas. Kui liikmesriik ei ole riiklikus energia- ja kliimakavas teatanud hinnangulist energiaostuvõimetute leibkondade osakaalu, peab energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitstud tarbijate ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavate inimeste summaarse lõpptarbimise energiasäästu nõutava koguse osakaal olema vähemalt võrdne järgmiste näitajate osakaalude aritmeetilise keskmisega 2019. aastal, või kui need näitajad ei ole 2019. aasta kohta kättesaadavad, siis ekstrapoleeritakse lineaarselt nende väärtused viimasel kolmel aastal, mille kohta need on kättesaadavad:

Muudatusettepanek

Liikmesriigid saavutavad teatava osa nõutavast lõpptarbimise kumulatiivsest energiasäästust energiaostuvõimetute inimeste, **madala sissetulekuga leibkondade**, vähekaitstud tarbijate ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavate inimeste seas. See osakaal peab olema vähemalt võrdne energiaostuvõimetute leibkondade osakaaluga, nagu on hinnatud juhtimismääruse 2018/1999 artikli 3 lõike 3 punkti d kohaselt koostatud riiklikus energia- ja kliimakavas.

Energiaostuvõimetuse osakaalu hindamisel oma riiklikus energia- ja kliimakavas võtavad liikmesriigid arvesse käesoleva lõigu punktides a, b ja c esitatud näitajaid. Kui liikmesriigi riikliku energia- ja kliimakava hindamise tulemuseks on energiaostuvõimetute inimeste, madala sissetulekuga leibkondade, vähekaitstud tarbijate ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavate inimeste summaarse lõpptarbimise energiasäästu väiksem osakaal, uurib komisjon käesolevas artiklis osutatud näitajate hindamist. Kui liikmesriik ei ole riiklikus energia- ja kliimakavas teatanud hinnangulist energiaostuvõimetute leibkondade osakaalu, peab energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitstud tarbijate ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavate inimeste summaarse lõpptarbimise energiasäästu nõutava koguse osakaal olema vähemalt võrdne järgmiste näitajate osakaalude aritmeetilise keskmisega 2019. aastal, või kui need näitajad ei ole 2019. aasta kohta kättesaadavad, siis ekstrapoleeritakse lineaarselt nende väärtused viimasel kolmel aastal, mille kohta need on kättesaadavad:

Muudatusettepanek 127

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 3 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

*c) tarbimiskulutuste struktuur
tulukvintiiilide ja COICOPi
tarbimiseesmärgi järgi (Eurostat, HBS,
[hbs_str_t223], [CP045] andmed elektri,
gaasi ja muude kütuste kohta).*

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 128

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 3 – punkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*ca) kõik elanikud, kes elavad ehitises,
mille katus lekib, mille seinad, põrandad
või vundament on niisked või aknaraamid
ja põrandad mädanenud (Eurostat, SILC
[ilc_mdho01]);*

Muudatusettepanek 129

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 3 – punkt c b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*cb) suhtelise vaesuse määr (Eurostat,
SILC ja ECHP uuringud [ilc_li02])
(püüväärtus: 60 % keskmisest
ekvivalentsest sissetulekust pärast
sotsiaalsiirdeid).*

Muudatusettepanek 130

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid lisavad teabe

4. Liikmesriigid lisavad teabe

kohaldatud näitajate, osakaalu aritmeetilise keskmise ja käesoleva artikli lõike 3 kohaselt kehtestatud poliitikameetmete tulemuste kohta oma lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonidesse kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 14, oma hilisematesse lõimitud riiklikesse energia- ja kliimakavadesse kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artiklitega 3 ja 7–12 ning vastavatesse eduaruannetesse kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 17.

kohaldatud näitajate, osakaalu aritmeetilise keskmise ja käesoleva artikli lõike 3 kohaselt kehtestatud poliitikameetmete tulemuste kohta **sooliselt eristatud viisil** oma lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonidesse kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 14, oma hilisematesse lõimitud riiklikesse energia- ja kliimakavadesse kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artiklitega 3 ja 7–12 ning vastavatesse eduaruannetesse kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 17.

Muudatusettepanek 131

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 11

Komisjoni ettepanek

11. Liikmesriigid teatavad komisjonile (nende lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonide osana kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 14 ning nende lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade osana kooskõlas määruse (EL) nr 2018/1999 artiklitega 3 ja 7–12) käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktis c ja lõikes 3 osutatud nõutava energiasäästu koguse, selliste poliitikameetmete kirjelduse, mida tuleb rakendada, et saavutada lõpptarbimise kumulatiivse energiasäästu nõutav kogusumma, ja nende arvutusmeetodid vastavalt käesoleva direktiivi V lisale. Liikmesriigid kasutavad komisjoni poolt liikmesriikidele ettenähtud aruandevormi.

Muudatusettepanek

11. Liikmesriigid teatavad komisjonile (nende lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastatud versioonide osana kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikliga 14 ning nende lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade osana kooskõlas määruse (EL) nr 2018/1999 artiklitega 3 ja 7–12) käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktis c ja lõikes 3 osutatud nõutava energiasäästu koguse, selliste poliitikameetmete kirjelduse, mida tuleb rakendada, et saavutada lõpptarbimise kumulatiivse energiasäästu nõutav kogusumma, ja nende arvutusmeetodid vastavalt käesoleva direktiivi V lisale. ***Poliitikameetmetest tuleneva summaarse lõppkasutuse energiasäästu arvutused peavad olema läbipaistvad ja neid peavad toetama käesoleva direktiivi V lisa punkti 5a kohase järeelhindamise tulemused.*** Liikmesriigid kasutavad komisjoni poolt liikmesriikidele ettenähtud aruandevormi.

Muudatusettepanek 132

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 14 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

14a. Energiasäästu seire-, aruandlus- ja kontrollieeskirjade tugevdamisega tagab komisjon, et kavandatud riiklike protsesse täiendab riiklike programmide ja säästu korrapärane hindamine sõltumatu üksuse poolt; selleks viivad liikmesriigid vähemalt kord viie aasta jooksul läbi kõikidest käesoleva artikli kohastest poliitikameetmetest tuleneva energiasäästu läbipaistva järeelhindamise. Iga poliitikameetme energiatõhususe meetmete representatiivset ja statistiliselt olulist valimit hinnatakse, kasutades energiatarbimise järelandmeid vastavalt V lisa punktile 5a. Hindamise tulemused tuleks avalikustada, et sidusrühmad saaksid neid kontrollida. Komisjon koostab sellise sõltumatu hindamise kavandamise suunised 1. jaanuariks 2023.

Muudatusettepanek 133

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kui liikmesriigid otsustavad täita oma kohustusi artikli 8 lõike 1 kohaselt nõutava energiasäästu koguse saavutamiseks energiatõhususkohustuste süsteemi abil, tagavad nad, et iga liikmesriigi territooriumil tegutsevad, käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kohustatud isikud täidavad oma lõppkasutuse kumulatiivse energiasäästu nõude, mis on sätestatud artikli 8 lõikes 1, ilma et see piiraks artikli 8 lõigete 8 ja 9 kohaldamist.

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 134

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et ettevõtted, mille viimase kolme aasta keskmine aastane energiatarbimine kõigi energiakandjate summana on olnud suurem kui 100 TJ, rakendavad energijuhtimissüsteemi. Energijuhtimissüsteemi sertifitseerib sõltumatu asutus vastavalt asjakohastele Euroopa või rahvusvahelistele standarditele.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et ettevõtted, mille viimase kolme aasta keskmine aastane energiatarbimine kõigi energiakandjate summana on olnud suurem kui 100 TJ, rakendavad energijuhtimissüsteemi. **Liikmesriigid võivad tugineda olemasolevatele süsteemidele, et vältida tarbetut täiendavat bürokraatiat ja kulusid.** Energijuhtimissüsteemi sertifitseerib sõltumatu asutus vastavalt asjakohastele Euroopa või rahvusvahelistele standarditele.

Muudatusettepanek 135

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et ettevõtted, mille viimase kolme aasta keskmine aastane energiatarbimine kõigi energiakandjate summana on olnud suurem kui 10TJ ja mis ei rakenda energijuhtimissüsteemi, läbivad energiaauditi. Energiaauditeid teevad kvalifitseeritud või akrediteeritud eksperdid sõltumatult ja kulutõhusalt kooskõlas artiklis 26 sätestatud nõuetega **või** teostavad ja kontrollivad energiaauditeid sõltumatud asutused siseriiklike õigusaktide alusel. Energiaauditid tehakse vähemalt iga nelja aasta järel alates eelmise energiaauditi kuupäevast.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et ettevõtted, mille viimase kolme aasta keskmine aastane energiatarbimine kõigi energiakandjate summana on olnud suurem kui 10TJ ja mis ei rakenda energijuhtimissüsteemi, läbivad energiaauditi. **Ilma et see piiraks nõukogu direktiivi 91/271/EMÜ^{1a} kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et auditeeritakse ka reoveepuhasteid. Pärast energiaauditi soovitude rakendamist tehakse tööd puudutav järeelhindamine kõige varem üks aasta ja hiljemalt kaks aastat pärast töö lõppu.** Energiaauditeid teevad kvalifitseeritud või akrediteeritud eksperdid sõltumatult ja kulutõhusalt kooskõlas artiklis 26 sätestatud nõuetega **ning** teostavad ja kontrollivad energiaauditeid sõltumatud asutused siseriiklike õigusaktide alusel. **Energiaaudiitorite akrediteerimine on valdkondlik, sealhulgas hoonete,**

tööstusprotsesside ja transpordi valdkonnas. Energiaauditid tehakse vähemalt iga nelja aasta järel alates eelmise energiaauditi kuupäevast.

1a Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40).

Muudatusettepanek 136

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 2 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Energiaauditite tulemused, sealhulgas nende auditite põhjal antud soovitusel, edastatakse ettevõtte juhtkonnale. Liikmesriigid tagavad, et tulemused ja rakendatud soovitusel avaldatakse ettevõtte aastaaruandes, kui see on asjakohane.

Muudatusettepanek

Energiaauditite tulemused, sealhulgas **veekasutuse tõhusus ja** nende auditite põhjal antud soovitusel, edastatakse ettevõtte juhtkonnale. Liikmesriigid tagavad, et tulemused ja rakendatud soovitusel avaldatakse ettevõtte **veebisaidil ning** aastaaruandes, kui see on asjakohane. **Liikmesriigid tagavad, et ettevõtted rakendavad auditite soovitusi järgmise auditi ajaks kooskõlas VI lisas sätestatud kriteeriumidega.**

Muudatusettepanek 137

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 3 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Esimeses lõigus osutatud energiaauditid võivad teha asutusesisesed eksperdid või energiaaudiitorid, tingimusel et asjaomane liikmesriik on kehtestanud süsteemi, millega tagatakse nende töö kvaliteet ja kontrollitakse seda, sealhulgas vajaduse korral süsteemi, mille kohaselt valitakse igal aastal juhuslikult vähemalt statistiliselt oluline osa kõikidest nende poolt tehtud energiaaudititest.

Muudatusettepanek

Esimeses lõigus osutatud energiaauditid võivad teha asutusesisesed eksperdid või energiaaudiitorid, tingimusel et asjaomane liikmesriik on kehtestanud süsteemi, millega tagatakse nende töö **erapooletus, asjatundlikkus ja** kvaliteet ja kontrollitakse seda, sealhulgas vajaduse korral süsteemi, mille kohaselt valitakse igal aastal juhuslikult vähemalt statistiliselt oluline osa kõikidest nende poolt tehtud

energiaaudititest.

Muudatusettepanek 138

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 10

Komisjoni ettepanek

10. Ilma et see piiraks lõigete 1–9 kohaldamist, nõuavad liikmesriigid, et kõigi nende territooriumil asuvate **märkimisväärse energiatarbimisega andmekeskuste** omanikud ja käitajad teeksid 15. märtsiks 2024 ja seejärel igal aastal **avalikkusele kättesaadavaks VI lisas (Andmekeskuste energiatõhususe jälgimise ja avaldamise miinimumnõuded)** sätestatud teabe, mille liikmesriigid seejärel komisjonile **esitavad**.

Muudatusettepanek

10. Ilma et see piiraks lõigete 1–9 kohaldamist, nõuavad liikmesriigid, et kõigi nende territooriumil asuvate **andmekeskuste, mille installeeritud IT-võimsuse vajadus on 100 kW või suurem,** omanikud ja käitajad teeksid 15. märtsiks 2024 ja seejärel igal aastal **ühtlustatud ja eelnevalt kindlaksmääratud formaadis avalikkusele kättesaadavaks VI lisa punktis 2** sätestatud teabe, mille liikmesriigid **esitavad** seejärel komisjonile.

Muudatusettepanek 139

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 22 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid **võtavad asjakohaseid meetmeid, et** võimestada ja kaitsta **energiaostuvõimetuid inimesi,** vähekaitstud **kliente** ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides **elavaid inimesi.**

Muudatusettepanek

Liikmesriigid **töötavad välja jõulise pikaajalise strateegia, mis annaks tarbijatele asjakohast tehnilist ja rahalist abi, sealhulgas selliseid lahendusi nagu vähem saastavad kütte- ja jahutussüsteemid, ning aitaks jälgida, teavitada, võimestada ja kaitsta energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitstud klientide ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavate inimeste olukorda, et leevendada energiaostuvõimetust.**

Muudatusettepanek 140

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 22 – lõige 3 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) kasutavad parimal võimalikul viisil ära riiklikul ja liidu tasandil kättesaadavaid avaliku sektori vahendeid, sealhulgas, kui see on asjakohane, rahalist toetust, mida liikmesriik on saanud kliimameetmete sotsiaalfondist vastavalt [kliimameetmete sotsiaalfondi määruse (**COM 2021 568 final**) artiklitele 9 ja 14], ning ELi heitkogustega kauplemise süsteemi [**COM(2021) 551 final, 2021/0211 (COD)**] kohastest saastekvootide enampakkumistest saadavat tulu, et investeerida prioriteetsete meetmetena energiatõhususe parandamise meetmetesse;

Muudatusettepanek

b) kasutavad parimal võimalikul viisil ära riiklikul ja liidu tasandil kättesaadavaid avaliku sektori vahendeid, sealhulgas, kui see on asjakohane, rahalist toetust, mida liikmesriik on saanud kliimameetmete sotsiaalfondist vastavalt [kliimameetmete sotsiaalfondi määruse artiklitele 9 ja 14], ning ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohastest saastekvootide enampakkumistest saadavat tulu, et investeerida prioriteetsete meetmetena energiatõhususe parandamise meetmetesse, **sealhulgas energiaostuvõimetute kodumajapidamiste põhjaliku renoveerimise projektidesse;**

Muudatusettepanek 141

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 22 – lõige 3 – punkt e**

Komisjoni ettepanek

e) edendavad sotsiaalpartneritele antavat tehnilist abi, et edendada vähekaitstud klientide aktiivset osalemist energiaturul ja positiivseid muutusi nende energiatarbimiskäitumises;

Muudatusettepanek

e) edendavad sotsiaalpartneritele antavat tehnilist abi, et edendada vähekaitstud klientide aktiivset osalemist energiaturul ja positiivseid muutusi nende energiatarbimiskäitumises, **näiteks energiaostuvõimetute inimeste, vähekaitstud klientide, madala sissetulekuga leibkondade ja sotsiaaleluruumides elavate inimeste osalemise kaudu energiakogukondades;**

Muudatusettepanek 142

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 22 – lõige 4 – lõik 2 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

a) sõnastada **energia**, energiaostuvõimetuse ja kaitsetumate

Muudatusettepanek

a) sõnastada **artikli 8 lõikes 3 sätestatud** energiaostuvõimetuse ja

tarbijate, sealhulgas lõpptarbijate riiklikud määratlused, näitajad ja kriteeriumid;

kaitsetumate tarbijate, sealhulgas lõpptarbijate riiklikud määratlused, näitajad ja kriteeriumid;

Muudatusettepanek 143

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 22 – lõige 4 – lõik 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) töötada välja energiaostuvõimetuse probleemiga seotud asjakohased näitajad ja andmekogumid, mida tuleks kasutada ja mille kohta aru anda või neid täiustada;

Muudatusettepanek

b) töötada **sooliselt segregeeritud andmeid kasutades** välja energiaostuvõimetuse probleemiga seotud asjakohased näitajad ja andmekogumid, mida tuleks kasutada ja mille kohta aru anda või neid täiustada;

Muudatusettepanek 144

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 22 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Liikmesriigid tagavad, et vähekaitsitud tarbijatel on juurdepääs energiatõhususe teeninduskeskusele või mis tahes muule olemasolevale üksusele, mis täidab järgmisi ülesandeid:

a) hõlbustada sotsiaaltöötajate toetust sotsiaal-, haldus- ja finantsvõimaluste ühtse kontaktpunkti kaudu, koordineerides selliseid organisatsioone nagu sotsiaal- ja tööhõivekeskused, võlanõustamiskeskused või valitsusvälised organisatsioonid ja riiklik ekspertide võrgustik;

b) pakkuda tehnilist tuge ja energiatõhususe alast nõu energiatõhususe ekspertide poolt kooskõlas artikli 21 lõikes 2 osutatud riikliku ühtse kontaktpunktiga;

c) võimaldada ja luua õiglasel, mõistlikul ja asjakohasel viisil rahalised

vahendid energiatõhususse investeerimiseks energiatõhususe teeninduskeskuse või muu üksuse poolt; liikmesriigid võivad sellise rahastamise loomisel kasutada või kombineerida olemasolevaid või uusi vahendeid, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/241^{1a} loodud taaste- ja vastupidavusrahasut, ilma et see piiraks kehtiva direktiivi kohaldamist;

d) näha tarbijatele ette tõhus ja sõltumatu vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanism ning tõhus kaebuste käsitlemise menetlus, nagu on osutatud artikli 21 lõikes 4.

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahasut (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

Muudatusettepanek 145

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 23 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Osana oma lõimitud riiklikust energia- ja kliimakavast, sellele järgnevalt lõimitud riiklikust energia- ja kliimakavast ning vastavatest eduaruannetest, mis on esitatud kooskõlas määrusega (EL) 2018/1999, esitab iga liikmesriik komisjonile kütte ja jahutuse põhjaliku hinnangu. Kõnealune põhjalik hindamine sisaldab IX lisas sätestatud teavet ja **sellega** kaasneb direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 15 lõike 7 kohane hindamine.

Muudatusettepanek

1. Osana oma lõimitud riiklikust energia- ja kliimakavast, sellele järgnevalt lõimitud riiklikust energia- ja kliimakavast ning vastavatest eduaruannetest, mis on esitatud kooskõlas määrusega (EL) 2018/1999, esitab iga liikmesriik komisjonile kütte ja jahutuse põhjaliku hinnangu. Kõnealune põhjalik hindamine sisaldab IX lisas sätestatud teavet. **See sisaldab teavet koostootmisjaamade ja -üksuste kohta olemasolevates kaugkütte- ja -jahutusvõrkudes ning seotud energiasäästu potentsiaali hinnangut. See teave sisaldab vähemalt andmeid süsteemi tõhususe, süsteemikadude, ühendustiheduse, võrgukadude ja**

temperatuuri leviku, primaar- ja lõppenergia tarbimise, heitekoefitsientide ja energiaallikate eelnevate ahelate kohta. Need andmed avaldatakse. Kõnealuse põhjaliku hindamisega kaasneb direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 15 lõike 7 kohane hindamine. Liikmesriigid tagavad, et vähemalt üks lähtestsenaariumi alternatiivstsenaariumidest, mis tuleb koostada osana IX lisa punkti 8 kohasest põhjalikust hindamisest, viib riiklikus kütte- ja jahutussektoris sellise taastuvenergia kasutamise tasemeni, mis on kooskõlas määruses (EL) 2018/1999 sätestatud kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamiseks hiljemalt 2050. aastaks.

Muudatusettepanek 146

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 23 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et üldsusele antakse võimalus osaleda kütte- ja jahutuskavade koostamises, põhjalikus hindamises ning poliitikas ja meetmetes.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et üldsusele **ja asjaomastele sidusrühmadele, sh tööstusele** antakse võimalus osaleda kütte- ja jahutuskavade koostamises, põhjalikus hindamises ning poliitikas ja meetmetes.

Muudatusettepanek 147

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 23 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid määravad pädevad asutused, kes vastutavad kulude-tulude analüüside tegemise eest, edastavad kooskõlas X lisaga üksikasjaliku meetoodika ja prognoosid ning määravad kindlaks majandusanalüüsi koostamise korra ja avaldavad selle.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid määravad pädevad asutused, kes vastutavad kulude-tulude analüüside tegemise eest, edastavad kooskõlas X lisaga üksikasjaliku meetoodika ja prognoosid ning määravad kindlaks majandusanalüüsi koostamise korra ja avaldavad selle. **Liikmesriikide analüüside võrreldavuse ja järjepidevuse tagamiseks teeb komisjon koostööd määratud**

pädevate asutustega, et esitada parimad Euroopa energia- ja CO₂ hinna arenguproгноosid ning Euroopa diskontomäärad.

Muudatusettepanek 148

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 23 – lõige 4 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Kui lõikes 1 osutatud hindamiste ja lõikes 3 osutatud analüüside käigus tehakse kindlaks, et on võimalik kohaldada tõhusat koostootmist ja/või tõhusat kaugkütet ja -jahutust, mille tulud ületavad kulusid, võtavad liikmesriigid piisavad meetmed tõhusa kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuuri väljaarendamiseks ja/või selleks, et hõlmata tõhusa koostootmise arendamist ning heitsoojusest ja taastuvatest energiaallikatest saadava soojus- ja jahutusenergia kasutamist kooskõlas lõikega 1 ning artikli 24 lõigetega 4 ja 6.

Muudatusettepanek

Kui lõikes 1 osutatud hindamiste ja lõikes 3 osutatud analüüside käigus tehakse kindlaks, et on võimalik kohaldada tõhusat koostootmist ja/või tõhusat kaugkütet ja -jahutust, mille tulud ületavad kulusid, võtavad liikmesriigid piisavad meetmed tõhusa kaugkütte ja -jahutuse infrastruktuuri väljaarendamiseks ja/või selleks, et hõlmata tõhusa koostootmise arendamist ning heitsoojusest ja taastuvatest energiaallikatest saadava soojus- ja jahutusenergia kasutamist, ***mis vastab kestlikkuse ja kasvuhooonegaaside heite kriteeriumidele, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2022/..., millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1999 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652, kooskõlas lõikega 1 ning artikli 24 lõigetega 4 ja 6.***

Muudatusettepanek 149

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 23 – lõige 5**

Komisjoni ettepanek

5. Liikmesriigid võtavad vastu **poliitika** ja meetmed, mille puhul tagatakse, et neis kasutatakse lõike 1 kohaselt läbiviidud põhjalikes hindamistes tuvastatud potentsiaali. Need **poliitika** ja meetmed hõlmavad vähemalt IX lisas esitatud elemente. Iga liikmesriik teatab neist **poliitikatest** ja meetmetest osana oma lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastamisest, järgnevalt lõimitud riiklikust energia- ja kliimakavast ning vastavatest eduaruannetest, mis on esitatud kooskõlas määrusega (EL) 2018/1999.

Muudatusettepanek

5. Liikmesriigid võtavad vastu **poliitikasuuna** ja meetmed, mille puhul tagatakse, et neis kasutatakse lõike 1 kohaselt läbiviidud põhjalikes hindamistes tuvastatud potentsiaali. Need **poliitikasuuna** ja meetmed hõlmavad vähemalt IX lisas esitatud elemente. Iga liikmesriik teatab neist **poliitikasuundadest** ja meetmetest osana oma lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastamisest, järgnevalt lõimitud riiklikust energia- ja kliimakavast ning vastavatest eduaruannetest, mis on esitatud kooskõlas määrusega (EL) 2018/1999. **Liikmesriigid selgitavad, kas poliitikasuuna ja meetmed on kooskõlas stsenaariumiga, mille tulemusel saavutatakse taastuvenergia kasutamise tase, mis on kooskõlas määruses (EL) 2018/1999 sätestatud kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamiseks hiljemalt 2050. aastaks, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 1.**

Muudatusettepanek 150

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 23 – lõige 6 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

6. Liikmesriigid **innustavad piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi koostama kohalikke kütte- ja jahutuskavasid** vähemalt omavalitsustes, mille kogurahvastik on üle 50 000. Need kavad peaksid vähemalt:

Muudatusettepanek

6. Liikmesriigid **tagavad, et piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused koostavad kohalikud kütte- ja jahutuskavad** vähemalt **kogukondades ja omavalitsustes**, mille kogurahvastik on üle 25 000. Need kavad peaksid vähemalt:

Muudatusettepanek 151

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 23 – lõige 6 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) põhinema lõike 1 kohaselt tehtud põhjalikes hindamistes esitatud tabel ja andmetel ning hindama ja kaardistama energiatõhususe suurendamise potentsiaali, sealhulgas heitsoojuse taaskasutamise kaudu, ning taastuenergia kasutamise potentsiaali küttes ja jahutuses selles konkreetses piirkonnas;

Muudatusettepanek

a) põhinema lõike 1 kohaselt tehtud põhjalikes hindamistes esitatud tabel ja andmetel ning hindama ja kaardistama energiatõhususe suurendamise potentsiaali, sealhulgas heitsoojuse taaskasutamise kaudu, ning taastuenergia kasutamise potentsiaali küttes ja jahutuses selles konkreetses piirkonnas, **ning töötama välja strateegia fossiilkütustel põhinevate kütte- ja jahutusseadmete asendamiseks tõhusate taastuenergiaga põhinevate alternatiividega, tuginedes lõike 1 kohaselt tehtud hindamiste stsenaariumile, mille tulemusel saavutatakse taastuenergia kasutamise tase, mis on kooskõlas kliimanetraalsuse eesmärgi saavutamisega hiljemalt 2050. aastaks;**

Muudatusettepanek 152

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 23 – lõige 6 – lõik 1 – punkt d a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

da) hindama, kuidas taastuenergiakogukonnad ja muud kodanike juhitud algatused saavad kohalike kütte- ja jahutusprojektide rakendamisele oluliselt kaasa aidata;

Muudatusettepanek 153

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 23 – lõige 6 – lõik 1 – punkt d b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

db) hõlmama strateegiat, mis sisaldab poliitikasuundi ja meetmeid, mis võimaldavad energiaostuvõimetusest mõjutatud vähekaitsitud leibkondadel

minna üle taastuenergiat põhinevale küttele ja jahutusele vastavalt artiklile 22;

Muudatusettepanek 154

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 23 – lõige 6 – lõik 1 – punkt d c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

dc) hindama, kuidas rahastada kindlaksmääratud poliitikasuundade ja meetmete rakendamist, ning nügema ette finantsmehhanismid, mis võimaldavad tarbijatel minna üle taastuenergiat põhinevale küttele ja jahutusele;

Muudatusettepanek 155

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 23 – lõige 6 – lõik 1 – punkt e a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ea) uurima võimalikku koostoiimet naabruses asuvate piirkondlike või kohalike omavalitsuste kavadega, et soodustada ühisinvesteeringuid, mastaabisäästu ja kulutõhusust;

Muudatusettepanek 156

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 23 – lõige 6 – lõik 1 – punkt e b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

eb) lisada õhusaaste vähendamise meetmed sise- ja välisõhu kvaliteedi kontrollimiseks.

Muudatusettepanek 157

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 23 – lõige 6 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et üldsusele antakse võimalus osaleda kütte- ja jahutuskavade koostamises, põhjalikus hindamises ning poliitikas ja meetmetes.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et üldsusele **ja asjaomastele sidusrühmadele, sh tööstusele** antakse võimalus osaleda kütte- ja jahutuskavade koostamises, põhjalikus hindamises ning poliitikas ja meetmetes. **Nad tagavad, et üldsusele tehakse kättesaadavaks veebipõhised soojuskaardid ning et üldsust teavitatakse taastuenergiakogukonna võimalustest suunata kohalikke meetmeid energiatõhususe parandamiseks kohaliku kütte ja jahutuse tarbimises.**

Muudatusettepanek 158

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 24 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemi ehitamise või olulise uuendamise korral vastab see lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele, mida kohaldatakse ajal, mil süsteem pärast renoveerimist **tööle hakkab või seda** jätkab. Lisaks tagavad liikmesriigid, et kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemi **ehitamisel või** põhjalikul uuendamisel ei suurendata olemasolevates kütteallikates **muude** fossiilkütuste **kui maagaasi** kasutamist võrreldes aastase tarbimisega, mis on renoveerimiseelse kolme viimase täisvõimsusel töötamise kalendriaasta keskmine, **ning** et selles süsteemis ei kasutata üheski uues kütteallikas **muid fossiilkütuseid** kui **maagaas**.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemi ehitamise või olulise uuendamise korral vastab see lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele, mida kohaldatakse ajal, mil süsteem pärast renoveerimist **tööd** jätkab. Lisaks tagavad liikmesriigid, et kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemi põhjalikul uuendamisel ei suurendata olemasolevates kütteallikates fossiilkütuste kasutamist võrreldes aastase tarbimisega, mis on renoveerimiseelse kolme viimase täisvõimsusel töötamise kalendriaasta keskmine, et selles süsteemis ei kasutata üheski uues kütteallikas **fossiilkütuseid, ning** kui **uue ehitus- või renoveerimisprojekti tulemuseks on kaugkütte- ja -jahutussüsteem, mis ei vasta lõike 1 punktis e sätestatud kriteeriumile, on projekt osa laiemast kavast, mille eesmärk on selle kriteeriumi täitmine. Lisaks tagavad liikmesriigid, et olemasolevate kaugkütte- ja**

Muudatusettepanek 159

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 24 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et alates 1. jaanuarist 2025 ja seejärel iga viie aasta tagant koostavad kõigi selliste olemasolevate kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitajad, mille koguvõimsus ületab 5 MW ja mis ei vasta lõike 1 punktides b–e sätestatud kriteeriumidele, primaarenergia tõhususe ja taastuvenergia kasutuse suurendamise kava. Kava sisaldab meetmeid lõike 1 **punktides b–e** sätestatud **kriteeriumide** täitmiseks ja selle kiidab heaks pädev asutus.

Muudatusettepanek 160

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 24 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et alates 1. jaanuarist 2025 ja seejärel iga viie aasta tagant koostavad kõigi selliste olemasolevate kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemide käitajad, mille koguvõimsus ületab 5 MW ja mis ei vasta lõike 1 punktides b–e sätestatud kriteeriumidele, primaarenergia tõhususe ja taastuvenergia kasutuse suurendamise **ning jaotuskadude vähendamise** kava. Kava sisaldab meetmeid lõike 1 **punktis e** sätestatud **kriteeriumi** täitmiseks ja selle kiidab heaks pädev asutus.

3a. Käesoleva artikli kohaldamisel kaalutakse ainult sellist taastuvenergiat, mis vastab kestlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite kriteeriumitele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2022/..., millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1999 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv

Muudatusettepanek 161

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 24 – lõige 4 – lõik 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

d) andmekeskus, mille summaarne nimisisendenergia ületab **1 MW** taset, et hinnata kulusid ja tulusid, mis kaasnevad heitsoojuse kasutamisega majanduslikult põhjendatud nõudluse rahuldamiseks ning kõnealuse kaitise ühendamise ja kaugküttevõrku või tõhusasse/RES-põhisesse kaugjahutussüsteemi. Analüüsimisel kaalutakse jahutussüsteemi lahendusi, mis võimaldavad heitsoojuse eemaldamist või salvestamist kasulikul temperatuuril minimaalse lisaenergiasisendiga.

Muudatusettepanek

d) andmekeskus, mille summaarne nimisisendenergia ületab **100 kW** taset, et hinnata kulusid ja tulusid, mis kaasnevad heitsoojuse kasutamisega majanduslikult põhjendatud nõudluse rahuldamiseks ning kõnealuse kaitise ühendamise ja kaugküttevõrku või tõhusasse/RES-põhisesse kaugjahutussüsteemi. Analüüsimisel kaalutakse jahutussüsteemi lahendusi, mis võimaldavad heitsoojuse eemaldamist või salvestamist kasulikul temperatuuril minimaalse lisaenergiasisendiga.

Muudatusettepanek 162

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 24 – lõige 5 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) andmekeskused, mille heitsoojust kasutatakse või hakatakse kasutama kaugküttevõrgus või otseselt ruumide kütmiseks, sooja tarbevee valmistamiseks või muul otstarbel hoones või hoonete rühmas, kus see asub.

Muudatusettepanek

c) andmekeskused, mille heitsoojust kasutatakse või hakatakse kasutama kaugküttevõrgus või otseselt ruumide kütmiseks, sooja tarbevee valmistamiseks või muul otstarbel hoones või hoonete rühmas, kus see asub, **või muul otstarbel andmekeskuse ümbruses asuvas paikkonnas.**

Muudatusettepanek 163

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 28 – lõige 9

Komisjoni ettepanek

9. Liikmesriigid võivad rajada riikliku energiatõhususe fondi. Selle fondi eesmärk on rakendada energiatõhususmeetmeid, **sealhulgas artikli 8 lõike 3 ja artikli 22 kohaseid meetmeid esmajärjekorras vähekaitstud klientide, energiaostuvõimetute inimeste ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavate inimeste suhtes, ning rakendada riiklikke energiatõhususe meetmeid, et toetada liikmesriike nende artikli 4 lõikes 2 osutatud riiklike energiatõhususpanuste ja soovituslike trajektooride saavutamisel.** Riiklikku energiatõhususe fondi võib rahastada ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohastest ehitus- ja transpordisektori lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistest saadavatest tuludest.

Muudatusettepanek 164

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 31 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 32 käesoleva direktiivi **muutmiseks või** täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse pärast asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist **ühine liidu kava** tema territooriumil asuvate andmekeskuste **säästlikkuse hindamiseks. Kavas määratakse kindlaks andmekeskuse säästlikkuse näitajad ja määratakse vastavalt käesoleva direktiivi artikli 11 lõikele 10 kindlaks olulise energiatarbimise miinimumkünnised** ning sätestatakse põhinäitajad ja **nende mõõtmise meetodika.**

Muudatusettepanek

9. Liikmesriigid võivad rajada riikliku energiatõhususe fondi. Selle fondi eesmärk on rakendada energiatõhususmeetmeid, **et toetada liikmesriikide riiklikke panuseid vastavalt artikli 4 lõikele 2. Liikmesriigid võtavad arvesse väärtust, mis on vajalik kavandatud energiatõhususe parandamise meetmete rakendamiseks, et leevendada vaesust. Riiklik energiatõhususe fond toetab artikli 8 lõike 3 ja artikli 22 kohaste meetmete rakendamist vähekaitstud klientide, energiaostuvõimetute inimeste ja vajaduse korral sotsiaaleluruumides elavate inimeste suhtes.** Riiklikku energiatõhususe fondi võib rahastada ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohastest ehitus- ja transpordisektori lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistest saadavatest tuludest.

Muudatusettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta **31. detsembriks 2023** kooskõlas artikliga 32 käesoleva direktiivi täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse pärast asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist tema territooriumil asuvate andmekeskuste **energiatõhususe miinimumnõuded** ning sätestatakse põhinäitajad ja **meetodika, mida andmekeskused peavad järgima.**

Selgitus

Vajalik teksti sisemist loogikat ja sidusust silmas pidades.

Muudatusettepanek 165

Ettepanek võtta vastu direktiiv
III lisa – punkt a – lõik 1 – taane 3

Komisjoni ettepanek

– *fossiilkütustel töötava koostootmise süsinikdioksiidi otseheide on väiksem kui 270 g CO₂ ühe kWh koostootmisest saadud energia kohta (sealhulgas küte/jahutus, elektrienergia ja mehaaniline energia).*

Muudatusettepanek

– *koostootmise kasvuhoonegaaside heide olelusringi jooksul (sealhulgas küte/jahutus, elektrienergia ja mehaaniline energia) vastab taksonoomiamääruses (määrus (EL) 2020/852) sätestatud kriteeriumidele.*

Muudatusettepanek 166

Ettepanek võtta vastu direktiiv
III lisa – punkt a – lõik 1 – taane 4

Komisjoni ettepanek

– Kui koostootmisüksus ehitatakse või oluliselt renoveeritakse, tagavad liikmesriigid, et olemasolevates soojusallikates ei suurendata **muude** fossiilkütuste **kui maagaasi** kasutamist võrreldes viimase kolme täisvõimsusel töötamise kalendriaasta keskmise aastase tarbimisega enne renoveerimist ning et selles süsteemis ei kasutata üheski uues soojusallikas **muid fossiilkütuseid kui maagaas**.

Muudatusettepanek

– Kui koostootmisüksus ehitatakse või **seda** oluliselt renoveeritakse, tagavad liikmesriigid, et olemasolevates soojusallikates ei suurendata fossiilkütuste kasutamist võrreldes viimase kolme täisvõimsusel töötamise kalendriaasta keskmise aastase tarbimisega enne renoveerimist ning et selles süsteemis ei kasutata üheski uues soojusallikas **fossiilkütuseid, ning tagavad olemasolevate soojusallikate puhul rangete taastuvenergia kestlikkuskriteeriumite järgimise vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetele 2–7.**

Muudatusettepanek 167

Ettepanek võtta vastu direktiiv
IV lisa – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) kui toode või teenus on hõlmatud liidu keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumidega, mis on seotud toote või teenuse energiatõhususega, **teevad nad kõik endast oleneva, et osta** ainult selliseid tooteid ja teenuseid, mis vastavad **vähemalt neile tehnilistele kirjeldustele, mis on kesksel tasandil kehtestatud asjaomastes liidu keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumides, sealhulgas kriteeriumides andmekeskuste, serveriruumide ja pilveteenuste jaoks, liidu keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumides teevalgustuse ja liiklussignaalide jaoks ning liidu keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumides arvutite, monitoride, tahvelarvutite ja nutitelefonide jaoks;**

Muudatusettepanek 168

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
IV lisa – lõik 1 – punkt f – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

f) **ostavad üksnes selliseid hooneid või sõlmivad nende kohta uusi rendilepinguid**, mis vastavad vähemalt direktiivi 2010/31/EL artikli 4 lõikes 1 osutatud energiatõhususe miinimumnõuetele, välja arvatud juhul, kui ostu **eesmärgiks** on

Muudatusettepanek 169

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
IV lisa – lõik 1 – punkt f – alapunkt i**

Komisjoni ettepanek

i) ette võtta põhjalik renoveerimine

Muudatusettepanek

c) kui toode või teenus on hõlmatud liidu keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumidega, mis on seotud toote või teenuse energiatõhususega **ja energiatõhusust mõjutavate aspektidega, nagu veekasutus ja jäätmeteke, ostavad** ainult selliseid tooteid ja teenuseid, mis vastavad **asjakohastele** liidu keskkonnahoidlike riigihangete **kriteeriumidele;**

Muudatusettepanek

f) **sõlmivad uued rendilepingud ainult nende hoonete kohta, mis kuuluvad energiamärgise kahte kõige kõrgema energiatõhususega klassi; ostavad ainult selliseid hooneid, mis on liginullenergiahooned või heitevabad hooned**, välja arvatud juhul, kui ostu **eesmärk** on

või *lammutamine*;

muuta hoone liginullenergiahooneks või heitevabaks hooneks, või lammutamine;

Muudatusettepanek 170

Ettepanek võtta vastu direktiiv
V lisa – punkt 5 – lõik 1 – punkt m

Komisjoni ettepanek

m) arvutusmeetod, sealhulgas täiendavuse ja olulisuse määramise viis, **ning** meetodid ja võrdlusalused, mida kasutatakse hinnangulise eeldatava ja suhtelise energiasäästu määramiseks, ning vajaduse korral kasutatud alumised kütteväärtused ja ümberarvutustegurid ;

Muudatusettepanek

m) arvutusmeetod, sealhulgas täiendavuse ja olulisuse määramise viis, meetodid ja võrdlusalused, mida kasutatakse hinnangulise eeldatava ja suhtelise energiasäästu määramiseks, **kuidas on arvesse võetud energiasäästu järelhindamise tulemusi**, ning vajaduse korral kasutatud alumised kütteväärtused ja ümberarvutustegurid;

Muudatusettepanek 171

Ettepanek võtta vastu direktiiv
V lisa – punkt 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. Energiasäästu järelhindamine

Liikmesriigid määravad sõltumatu üksuse, kes viib läbi poliitikameetmetest tuleneva energiasäästu läbipaistva järelhindamise, et hinnata, kas prognoositud energiasääst on realiseerunud, ning saada teavet tulevase energiasäästu eelarvutuste tegemiseks.

Järelhindamine tehakse 31. detsembriks 2025 ja seejärel iga viie aasta järel.

Järelhindamine tehakse üldsusele kättesaadavaks ja teatatakse komisjonile. Iga järelhindamine hõlmab järgmist:

a) energiasäästu eelarvestus, kasutades energiatõhususe meetmete representatiivse ja statistiliselt olulise valimi energiatarbimise andmeid. Valimi energiatarbimise andmeid tuleks võrrelda

energiatarbimise vastupidise stsenaariumi eelarvestusega, st milline oleks olnud energiatarbimine ilma poliitikameetmeta. Energiatarbimise vastupidise stsenaariumi eelarvestus peaks põhinema varasemal energiatarbimisel ja muudel ajakohastel muutujatel, millel on märkimisväärne mõju energiatarbimisele, näiteks välisõhu temperatuur;

b) hindamise käigus eelarvestatud energiasäästu ja poliitikameetmest oodatava energiasäästu võrdlus;

c) loetelu soovitud eeldatava säästu eelarvutuse täiustamiseks, kui hindamise käigus jõutakse järeldusele, et eeldatava säästu ja energiatarbimise järelandmete vahel on lahknevus.

Seda nõuet ei kohaldata mõõdetud säästumeetodi abil arvutatud energiasäästu suhtes.

Muudatusettepanek 172

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
VI lisa – lõik 1 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

a) põhinevad ajakohastel, mõõdetud ja jälgitavatel talitlusandmetel energia tarbimise ja koormusprofiilide (elektri puhul) kohta;

Muudatusettepanek

a) põhinevad ajakohastel, mõõdetud ja jälgitavatel talitlusandmetel energia tarbimise ja koormusprofiilide (elektri puhul) **ning veetarbimise** kohta;

Muudatusettepanek 173

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
VI lisa – lõik 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) sisaldavad üksikasjalikku ülevaadet hoonete või hoonete rühmade, tööstuslike protsesside või käitiste, sealhulgas transpordi **energiatarbimise profiilist**;

Muudatusettepanek

b) sisaldavad üksikasjalikku ülevaadet hoonete või hoonete rühmade, tööstuslike protsesside või käitiste, sealhulgas transpordi **profiilist, mis on seotud energia- ja veetarbimisega**;

Muudatusettepanek 174

Ettepanek võtta vastu direktiiv VI lisa – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) sisaldavad kindlaksmääratud energiatõhususe meetmeid *energiatarbimise* vähendamiseks;

Muudatusettepanek

c) sisaldavad kindlaksmääratud energiatõhususe meetmeid *energia- ja veetarbimise* vähendamiseks;

Muudatusettepanek 175

Ettepanek võtta vastu direktiiv VI lisa – lõik 1 – punkt c a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) sisaldavad kindlaksmääratud *veetõhususe meetmeid energiatarbimise vähendamiseks;*

Muudatusettepanek 176

Ettepanek võtta vastu direktiiv VI lisa – lõik 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

e) tuginevad *alati kui võimalik* mitte lihtsale tasuvusajale, vaid eluea kulude analüüsile, et võtta muu hulgas arvesse pikaajalist säästu, pikaajaliste investeeringute jääkväärtusi ja diskontomäärasid;

e) tuginevad mitte lihtsale tasuvusajale, vaid eluea kulude analüüsile, et võtta muu hulgas arvesse pikaajalist säästu, pikaajaliste investeeringute jääkväärtusi ja diskontomäärasid;

Muudatusettepanek 177

Ettepanek võtta vastu direktiiv VI lisa – alapealkiri 2

Komisjoni ettepanek

Andmekeskuste **energiatõhususe** jälgimise ja avaldamise miinimumnõuded

Muudatusettepanek

Andmekeskuste **energia- ja veetõhususe** jälgimise ja avaldamise miinimumnõuded

Muudatusettepanek 178

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
VI lisa – lõik 4 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Artikli 11 lõikes 10 osutatud andmekeskuste **energiatõhususe** kohta tuleb jälgida vähemalt järgmist teavet ja see avaldada:

Muudatusettepanek

Artikli 11 lõikes 10 osutatud andmekeskuste **energia- ja veetõhususe** kohta tuleb jälgida vähemalt järgmist teavet ja see avaldada:

Muudatusettepanek 179

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
IX lisa – I osa – punkt 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

1. **Kütte- ja jahutusnõudlus** hinnatud kasuliku energia¹¹⁰ järgi ning kvantifitseeritud lõppenergia tarbimine **GWh** aastas¹¹¹ sektorite kaupa:

Muudatusettepanek

1. **Kütte ja jahutuse aastane nõudlus** hinnatud kasuliku energia¹¹⁰ järgi ning kvantifitseeritud lõppenergia tarbimine aastas¹¹¹ **ning kütte ja jahutuse tippnõudlus kasuliku energia ja energiatarbimise osas (GWh päevas)** sektorite kaupa:

¹¹⁰ Lõppkasutajate kütte- ja jahutusnõudluse rahuldamiseks vajalik soojusenergia kogus.

¹¹¹ Kasutada tuleks kõige uuemaid andmeid.

¹¹⁰ Lõppkasutajate kütte- ja jahutusnõudluse rahuldamiseks vajalik soojusenergia kogus.

¹¹¹ Kasutada tuleks kõige uuemaid andmeid.

Muudatusettepanek 180

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
IX lisa – I osa – punkt 2 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

2. Kütte ja jahutuse jooksva tarnimise näit või punkti 2 alapunkti a alapunkti i korral selle näit või hinnang:

Muudatusettepanek

2. Kütte ja jahutuse **ning sellega seonduva kasvuhoonegaaside heite** jooksva tarnimise näit või punkti 2 alapunkti a alapunkti i korral selle näit või hinnang;

Muudatusettepanek 181

Ettepanek võtta vastu direktiiv

IX lisa – I osa – punkt 2 – alapunkt a – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

a) tehnoloogiate kaupa, GWh aastas,¹¹² punktis 1 nimetatud sektorites, kui see on võimalik, eristades fossiilsetest ja taastuvatest energiaallikatest saadud energiat:

Muudatusettepanek

a) tehnoloogiate kaupa, GWh aastas,¹¹² **ja GWh päevas kütte ja jahutuse tippnõudluse perioodidel** punktis 1 nimetatud sektorites, kui see on võimalik, eristades fossiilsetest ja taastuvatest energiaallikatest saadud energiat:

¹¹² Kasutada tuleks kõige uuemaid andmeid.

¹¹² Kasutada tuleks kõige uuemaid andmeid.

Muudatusettepanek 182

Ettepanek võtta vastu direktiiv

IX lisa – 1 osa – punkt 2 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) geoloogilised soojustalletajad.

Muudatusettepanek 183

Ettepanek võtta vastu direktiiv

IX lisa – 1 osa – punkt 4

Komisjoni ettepanek

4. Kütte ja jahutuse nõudluse suundumuste prognoos, mille abil säilitada

Muudatusettepanek

4. Kütte ja jahutuse nõudluse suundumuste prognoos, mille abil säilitada

järgmise 30 aasta perspektiivi gigavatt-tundides, võttes arvesse eelkõige järgmise 10 aasta prognoosi, hoonete ja eri tööstussektorite osas toimuda võivaid muutusi ning nõudluse juhtimisega seotud meetmete ja strateegiate mõju, nt direktiivi (EL) 2018/844 kohaste pikaagsete hoonete renoveerimise strateegiate mõju.

järgmise 30 aasta perspektiivi gigavatt-tundides **aastas ja päevas**, võttes arvesse eelkõige järgmise 10 aasta prognoosi, hoonete ja eri tööstussektorite osas toimuda võivaid muutusi ning nõudluse juhtimisega seotud meetmete ja strateegiate mõju, nt direktiivi (EL) 2018/844 kohaste pikaagsete hoonete renoveerimise strateegiate mõju.

Muudatusettepanek 184

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
IX lisa – III osa – punkt 7 – lõik 1 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

d) **taastuvad** energiaallikad (nt geotermiline, päikese- ja biomassist saadav energia), mis on muud kui need, mida kasutatakse suure tõhususega koostootmises;

Muudatusettepanek

d) **soojuse ja/või jahutuse jaoks kasutatavad taastuvad** energiaallikad (nt geotermiline, päikese- ja **säästvast** biomassist saadav energia), mis on muud kui need, mida kasutatakse suure tõhususega koostootmises **ning elektrienergia, mis järgnevalt muundatakse soojus- ja/või jahutusenergiaks (päikese- ja tuuleenergia);**

Muudatusettepanek 185

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
IX lisa – III osa – punkt 8 – alapunkt b – lõik 1 – punkt ii – taane 5**

Komisjoni ettepanek

– **võimaluse korral keskkonna**, tervise ja ohutusega seotud kulud;

Muudatusettepanek

– **keskkonna**, tervise ja ohutusega seotud kulud, **sealhulgas nii palju kui võimalik püsivate, bioakumuleeruvate ja toksiliste ainete sisaldus;**

Muudatusettepanek 186

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
IX lisa – III osa – punkt 8 – alapunkt e – alapunkt iii**

Komisjoni ettepanek

iii) liikmesriigid kasutavad riiklikke, Euroopa tasandi või rahvusvahelisi **energiahinna** muutumise prognoose, kui need on riigi ja/või piirkonna/asukoha puhul asjakohased;

Muudatusettepanek 187

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
X lisa – lõik 1 – alalõik 6**

Komisjoni ettepanek

Heitsoojuse kasutamise hindamisel võetakse arvesse praegusi tehnoloogiaid. **Hindamisel** võetakse arvesse heitsoojuse otsest kasutamist **või** selle üleviimist kõrgemale temperatuurile või mõlemat. Käitises tekkiva heitsoojuse taaskasutamise korral hinnatakse vähemalt soojusvahetite, soojuspumpade ning soojusenergia elektrienergiaks muundamise tehnoloogia kasutamist. Väljaspool käitist tekkiva heitsoojuse taaskasutamise korral hinnatakse potentsiaalsete tarbimispunktidena vähemalt tööstusrajatise, põllumajandusrajatise ja kaugküttevõrke.

Muudatusettepanek 188

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
XIV lisa – taane 1**

Komisjoni ettepanek

– Enne lepingu sõlmimist tehtud analüüsi/auditi tulemused/soovitused, mis hõlmavad hoone **energiakasutust** energiatõhususe parandamise meetmete

Muudatusettepanek

iii) liikmesriigid kasutavad riiklikke, Euroopa tasandi või rahvusvahelisi **energia- ja CO₂ hinna** muutumise prognoose, kui need on riigi ja/või piirkonna/asukoha puhul asjakohased;

Muudatusettepanek

Heitsoojuse kasutamise hindamisel võetakse arvesse praegusi tehnoloogiaid. **Eelkõige** võetakse **hindamisel** arvesse heitsoojuse otsest kasutamist **kasulikul temperatuuril. Üksnes juhul, kui heitsoojuse otsene kasutamine ei ole võimalik ega tehnoloogiliselt teostatav, võetakse arvesse** selle üleviimist kõrgemale temperatuurile või mõlemat. Käitises tekkiva heitsoojuse taaskasutamise korral hinnatakse vähemalt soojusvahetite, soojuspumpade ning soojusenergia elektrienergiaks muundamise tehnoloogia kasutamist. Väljaspool käitist tekkiva heitsoojuse taaskasutamise korral hinnatakse potentsiaalsete tarbimispunktidena vähemalt tööstusrajatise, põllumajandusrajatise ja kaugküttevõrke.

rakendamiseks.

rakendamiseks.

Selgitus

Vajalik teksti sisemist loogikat ja sidusust silmas pidades.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Energiatõhusus (uuesti sõnastatud)
Viited	COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ITRE 13.9.2021
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	ENVI 13.9.2021
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Eleonora Evi 21.9.2021
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	3.3.2022
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mathilde Androuët, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Cyrus Engerer, Cornelia Ernst, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Athanasios Konstantinou, Ewa Kopacz, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Nicola Procaccini, Luisa Regimento, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Søgaard-Lidell, Maria Spyraiki, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Catherine Chabaud, Nicolás González Casares, Dace Melbārde, Idoia Villanueva Ruiz, Nikolaj Villumsen

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Energiatõhusus (uuesti sõnastatud)
Viited	COM(2021)0558 – C9-0330/2021 – 2021/0203(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ITRE 13.9.2021
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	ENVI 13.9.2021
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Eleonora Evi 21.9.2021
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	3.3.2022
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mathilde Androuët, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Cyrus Engerer, Cornelia Ernst, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Athanasios Konstantinou, Ewa Kopacz, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Nicola Procaccini, Luisa Regimento, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Søgaard-Lidell, Maria Spyraiki, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Catherine Chabaud, Nicolás González Casares, Dace Melbārde, Idoia Villanueva Ruiz, Nikolaj Villumsen

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

47	+
NI	Athanasios Konstantinou, Ivan Vilibor Sinčić
PPE	Stanislav Polčák
Renew	Pascal Canfin, Catherine Chabaud, Martin Hojsík, Jan Huitema, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Nicolae Ștefănuță, Linea Søgaard-Lidell, Nils Torvalds, Véronique Trillet-Lenoir, Emma Wiesner, Michal Wiezik
S&D	Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Nicolás González Casares, Jytte Guteland, Javi López, César Luena, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Cornelia Ernst, Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Idoia Villanueva Ruiz, Nikolaj Villumsen, Mick Wallace
Verts/ALE	Margrete Auken, Eleonora Evi, Malte Gallée, Pär Holmgren, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus, Michèle Rivasi

30	-
ECR	Rob Rooker
ID	Mathilde Androuët, Simona Baldassarre, Aurélie Beigneux, Marco Dreosto, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Sylvia Limmer, Joëlle Mélin, Silvia Sardone
NI	Edina Tóth
PPE	Bartosz Arłukowicz, Traian Băsescu, Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Christian Doleschal, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Esther de Lange, Peter Liese, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolores Montserrat, Ljudmila Novak, Jessica Polfjärd, Luisa Regimenti, Christine Schneider, Maria Spyraiki, Pernille Weiss

9	0
ECR	Sergio Berlato, Pietro Focchi, Raffaele Fitto, Dace Melbārde, Nicola Procaccini, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
PPE	Nathalie Colin-Oesterlé, Agnès Evren

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu